

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 8 februari 2016*§ 2 Interpellation om kvarteret Plankan (nr 2015:11)*

Anförande nr 1

Borgarrådet L i v h (V): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet L a r s s o n (M): När det hänvisas till det utdelade svaret blir det gärna så att man letar efter svaret. Man tittar på svaret, och det visar sig att det är inget svar. Jag hoppas därför att borgarrådet kommer upp i talarstolen vad det lider.

Plankanärendet har vi följt i olika delar sedan väldigt många år. Det är tragiskt att det ska behöva ta så lång tid att på stadens egen mark, med stadens eget bostadsbolag, få till stånd ett antal välbehövliga studentbostäder och hyresrätter. Men det dröjer tydligen ytterligare. När interpellationen skrevs för ett år sedan var det i förvisningen om att jag skulle kunna få svar på huruvida borgarrådet anser att man nu ska gå vidare i den här processen, detta på grund av ett antal uttalanden i Plankanärendet från just Vänsterpartiet.

Därför blev jag ganska glad när det plingade till, om det nu gjorde det, i mejllådan där det stod att jag hade fått svar på min interpellation, för det har jag ju väntat på ganska länge. Men det visade sig att det var inget svar, för nu hänvisar man till den hovrättsförhandling som inte är avklarad. Då frågar jag mig varför man över huvud taget svarar på den här interpellationen. Varför avvaktar inte borgarrådet med att svara på interpellationen till dess att hovrättens beslut har kommit, med dess påverkan på svaret?

Det här gör att jag i sak måste ställa samma likalydande interpellation en gång till – och det har väl aldrig hänt i den här salen – för att om möjligt få svar på frågorna i framtiden när borgarrådet väljer att svara på den.

Anförande nr 3

Borgarrådet L i v h (V): Jag beklagar också att det här är en jättelång process, men det är faktiskt inte vårt fel att det här är överklagat och att det aldrig blir klart. Anledningen till att jag inte har svarat på den här interpellationen tidigare är just det som Joakim Larsson efterlyser, nämligen att vi skulle ha ett svar att komma med.

Nu handlar det om två saker: Det här är överklagat. Det är en lång, trasslig, trist juridisk process som förvånar mig och som jag tycker är olycklig. Det andra är självklart att det pågår diskussioner inom majoriteten, där man ger och tar som man gör i alla majoriteter. Joakim Larsson har själv suttit i en majoritet och vet att man i en majoritet inte alltid är överens.

Joakim Larsson får gärna ställa denna interpellation en gång till. Jag ser fram emot det, men just i dag är det här det enda svaret han kan få, och jag hoppas att den juridiska processen kommer att vara avklarad inom kort.

Anförande nr 4

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Vi är säkerligen väldigt många som har väntat på att den här interpellationen ska handläggas, och nu är vi äntligen här.

Jag vill bara ta tillfället i akt och påpeka vikten av att man ser även det kulturhistoriska värdet. Interpellanten talar mycket om att man ska bedriva en ansvarsfull politik just ur ett bostadsperspektiv och ur ett ekonomiskt perspektiv. Men man måste också se det ur ett kulturhistoriskt perspektiv, och det måste man nog ta med sig när man fortsätter handlägga det här ärendet.

Man får inte glömma att den innergård som vi nu talar om är unik om man ser till Stockholms innerstad. Det kommer att komma en tid när man ser tillbaka på 70-talets funktionella stil, och då är det väldigt tragiskt om man har byggt bort en del av vårt kulturarv, det vill säga hur man levde och verkade på 70-talet.

Därför hoppas jag att man kommer att ta till sig detta och se det kulturhistoriska värdet i den här innergården och att man helt enkelt tänker om. Det finns fortfarande möjligheter att göra rätt.

Anförande nr 5

Borgarrådet L a r s s o n (M): Inlägget från Sverigedemokraterna var spännande. Denna unika gård är faktiskt unik i sitt slag. Den är nämligen så gigantisk, så det finns ingenting att jämföra med någonstans. Det är en gigantisk gård, och oavsett om man vurmar för att se hur man levde på 70-talet så kan man nog bara ta en promenad i området och se att det är möjligt att faktiskt få till stånd den typen av bebyggelse som Svenska Bostäder har planerat i många år på den här gården.

Gården är unik såtillvida att det är ett unikt fel i staden, och om man tittar på de planeringar som gjordes i området från början så fanns det bebyggelse även på den här innergården. Men det blev aldrig så när det väl skulle byggas.

Åter till huvudfrågan, nämligen interpellationen: Även borgarrådet inser att detta inte är något svar på min interpellation. Jag tolkade det som att även borgarrådet vill att jag ställer frågan en gång till, och då kommer jag att göra så. Ett tips är då att inte svara på den interpellationen förrän vi har hovrättens dom. Den ska enligt borgarrådet komma ganska snart.

Anförande nr 6

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande! Ledamöter! Jag har mycket att säga om den här frågan och vill kommentera nästan alla som har varit uppe här nu.

Jag börjar med Martin Westmont. Vi ska allihop notera att Sverigedemokraterna nu har deklarerat att de här byggena som man gjorde på 1960-talet är vårt kulturarv. Det är någonting fint som vi ska vårda. Det är alltså någonting nytt i Sverigedemokraternas politik. Tidigare har man inte alls varit särskilt förtjust i den här typen av byggnader, men nu har vi fått veta av Martin Westmont att Draken och Plankan och de där grejerna, det är någonting, det!

Joakim Larssons tredje fråga handlar om att man nu har lagt ned 18 miljoner kronor och om de bara ska vara bortkastade. Då finns det ett talesätt som säger att man inte

ska kasta goda pengar efter dåliga. Det är alltså inga som helst problem, ser Vi socialkonservativa, med att avbryta den här processen.

Sedan vill jag också fästa uppmärksamheten på att Sverigedemokraterna efter valet i september 2014 fick frågor från lokala massmedier om vad det var som hade hänt. Sverigedemokraterna fick nämligen nästan 10 procent av rösterna i det valdistrikt där Plankan ligger och nästan lika mycket i kvarteret Linjalen. Vad var det alltså som hade hänt? Jo, det var detta att Sverigedemokraterna hade organiserat riktade utdelningar mot förtätningen, mot byggnationen av den här rondellen inne på gården. Vi tryckte upp ett flygblad som vi delade ut i alla brevlådor.

Min blygsamhet förbjuder mig att tala om vem som var initiativtagare och organisatör och vem som ledde utdelningen, men detta gjorde i varje fall Sverigedemokraterna, och det gav resultat i valet. Då kan jag också avslöja en hemlighet: Sverigedemokraterna och även Vi socialkonservativa kommer att gå stenhårt ut i 2018 års valrörelse mot förtätning.

Jag vill också vända mig till debattören Ann-Margarethe Livh och säga att jag ser fram emot en ny interpellation och ett nytt svar. Man kan visst upprepa sig; i landstinget planerar nu de rödgröna att ställa en tredje interpellation i samma fråga.

§ 3 Interpellation om en kommission för social hållbarhet (nr 2015:38)

Anförande nr 7

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 8

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Tack för svaret, som jag har fått skriftligt! Emilia Bjuggren, det är trevligt att jag får ett svar i alla fall. Jag ställde den här frågan den 20 maj 2015. Det känns som om det var ett tag sedan, men så kan processerna se ut i det här huset, och det tycker jag är lite olyckligt.

Vi är överens om målet, det vill säga att öka människors livschanser och villkor. Men som vanligt är vi inte överens om vägen dit. Att skapa möjligheter för alla att förverkliga sina liv genom utbildning, arbete och ett bra boende, som Emilia Bjuggren skriver i sitt svar, är som en portalparagraf i Liberalernas partiprogram. Men att arbete alltid ska ta sin form i kommissioner eller råd med otydliga uppdrag, det har vi dåliga erfarenheter av, och då tänker jag främst på rådet för mänskliga rättigheter.

Emilia Bjuggren har, vad jag kan se, svarat på två av mina tre frågor. Vi får veta vad kommissionen för social hållbarhet har för sammansättning, och hon har redovisat en definition av social hållbarhet. Men jag ser inte att borgarrådet har svarat på frågan om hur planen ser ut med arbetet med social hållbarhet och när det ska vara slutfört. Jag skulle vara jätteglad över svar på detta.

Anförande nr 9

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack så mycket för frågan! Först en kommentar till påpekandet om att du ställde din fråga i maj 2015. Svaret är daterat den 23 september 2015, så med tanke på att det var sommar precis efter att interpellationen ställdes var det inte någon konstig svarstid, om det var det som antyddes.

När det gäller frågan om tid och plan är det tydligt redovisat i ärendet där organisationen och kommissionen klubbades, nämligen att arbetet pågår till 2017 med fördjupningsområden varje höst och vår. Det vill säga, de första fördjupningsrapporterna kommer i dagarna som ett resultat av höstens arbete.

Arbetet är alltså i full gång, och jag måste ändå säga att jag är glad att frågan har lyfts upp så att vi får en chans att diskutera lite kring kommissionen. Precis som Isabel Smedberg Palmqvist också sade står svaren om definitioner och arbete i mitt underlag, men jag vill ändå passa på att säga någonting kort om detta.

Definitionen på social hållbarhet är inte helt enhetlig. Det finns inte någon tydlig definition som delas av alla. I ursprungskommissionen har man framför allt fokuserat på folkhälsodelen som är en bra spegling av hur ett samhälle mår. Vi väljer att ta utgångspunkt i det men att också lägga på perspektivet hur man stärker social sammanhållning och individers delaktighet i samhällsutvecklingen för att ge alla stockholmare möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar och ge alla människor förutsättningar till ett gott liv.

Det vi vet är att skillnaderna ökar i princip i alla OECD-länder, men de ökar snabbast i Sverige. Vi har sett forskningsrapport på forskningsrapport som visar att den ekonomiska segregationen i Stockholm bara ökar. Vi har dessutom sett i en rapport från OECD senast att man beräknar att vår tillväxt i Sverige hade kunnat öka med ytterligare 7 procent om vi hade haft mindre skillnader i jämlikheten. Det handlar framför allt om utebliven effekt av utbildning, eftersom vi ser att kort utbildning nu fortplantas över generationer igen, vilket måste vara ett underbetyg för ett samhälle som det som vi lever i.

Därför är det så viktigt med det här uppdraget att analysera skillnaderna och systematiskt gå igenom vad det är som gör att vi ser den här utvecklingen. Men vi måste också komma med konkreta förslag på vad vi kan göra på lokal nivå för att bryta de här skillnaderna, för det är klart att mycket påverkas av andra faktorer, både globala och statliga. Vad kan vi göra för att bryta utvecklingen?

Anförande nr 10

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Det är just den frågan som jag skulle vilja ha svar på: Vad ska vi göra? Jag tycker att den utredning som är gjord är väldigt intressant och oerhört viktig, så det delar vi absolut. Det är liksom formen för det som jag ifrågasätter lite grann.

Vad ska vi göra? Jag tycker att det är intressant att lyfta fram de skillnader som finns, till exempel att 19 procent av invånarna i Rinkeby-Kista känner sig otrygga i sitt närområde jämfört med 2 procent på Kungsholmen, eller att tilliten mellan människor är lägre i Rinkeby-Kista och Skärholmen än på Norrmalm.

Det är naturligtvis ett otroligt viktigt underlag för fortsatt arbete, men frågan är: Vad ska vi göra? Det är den frågan jag skulle vilja ha svar på mer konkret, för det finns väl all anledning att försöka göra det här tillsammans. Jag som själv sitter i socialnämnden och stängas med dessa frågor dagligen tycker att det här är någonting som vi borde ta tag i nu.

Anförande nr 11

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Att just komma med förslag på åtgärder är en del av kommissionens uppdrag. Det är ju inte så att vi saknar förslag på åtgärder för hur vi bygger ett mer jämlikt samhälle; det är lite av hela idén i vårt parti och vår ideologiska utgångspunkt att vi vill bygga ett samhälle som håller samman och där människor får utvecklas oavsett varifrån man kommer och vilken bakgrund man har.

Kommissionens uppdrag är att komma med åtgärdsförslag inom sina fördjupningsområden, och de första rapporterna kommer som sagt var här i dagarna. I den rapport som berör arbetsmarknad och etablering på arbetsmarknaden finns det tydliga förslag på hur vi ska försöka se till att människor som i dag är kortutbildade i stället kan skaffa sig en utbildning och komma in på arbetsmarknaden. I skolan fokuserar man på civilsamhällets roll för att stärka likvärdigheten i skolutbildningen.

Där kommer det att komma konkreta förslag, men vi har som sagt var många förslag i hela vår budget. Detta ska kompletteras ytterligare med tydliga förslag på hur vi ska minska de skillnader som vi ser och som i dag leder till stora kostnader i form av social oro och utebliven tillväxt.

Om det är så att Liberalerna också har tydliga förslag på hur vi kommer åt de stora klassklyftorna och hur vi kan minska skillnaderna i Stockholm är jag mer än glad åt att lyssna på dessa förslag och lyfta in dem, både för att studera djupare hur vi kan arbeta vidare och också för att helt enkelt lägga in dem i budgeten för ett Stockholm som håller samman.

Anförande nr 12

R i c k a r d W a l l (–): Ordförande! Ledamöter! Då får vi se om Emilia Bjuggren är öppen för förslag från oss socialkonservativa!

Det har i alla fall kommit en rapport med lägesbeskrivning när det handlar om definitionen på social hållbarhet. Vad är det nu man ägnar sig åt? Jamen, det är gammal socialdemokratisk politik från 1950-talet! Bygg bostäder! Vi bygger Stockholm! Vi ordnar skolan! Vi ordnar jobb!

Men det är inte dessa frågor som är relevanta i dagens Sverige! Jag var och lyssnade på Hjalmarsson och Erlander i Vasaparken på 1950-talet. Låt resultaten tala, sade Tage Erlander 1964 – kanske var det ännu aktuellt då.

Det som social hållbarhet handlar om i dag är sådant som vi såg under helgen: Man eldar upp ambulanser och polisbilar, kastar sten på bussar och skjuter på gatorna. Där har vi kärnan i den sociala oron. Det är det som är frågeställningen. Orsaken till att Socialdemokraterna faller i opinionsmätningarna är förstås att man använder 50-talets lösningar på dagens problem. Trots allt har de allra flesta människor både bostad och jobb, så de löftena är värda ganska lite.

När vi ska titta på ett hållbart Stockholm bör vi alltså titta åt ett annat håll. Det är den sociala frågan, den sociala oron som skymtar fram lite grann i den här rapporten om ojämlikheterna.

Jaha – all right! Min farmor hade faktiskt kunnat ge ett svar angående definitionen på social hållbarhet. För henne var det självklart att den yttersta grunden för social sammanhållning i samhället är att det ska finnas lika många kvinnor som män. Nu har ni fått fnatt allihopa och fyller Sverige och Stockholm till bräddarna över med karlar! Det är klart att ett sådant samhälle inte blir bra! Tänk om! Ta nu chansen här, ni som skrattade åt mig den 19 oktober när jag förde fram hur tokigt det var med en sned könsfördelning i samhället och vilka konsekvenser det får! Kanske skrattar ni lite mindre i dag – kanske!

Jag inbjuder er, var och en. Jag vet att de liberala kvinnorna i fredags tydligen tog bladet från munnen lite grann, och jag bjuder in er allihop. Kom fram här i talarstolen och säg en självklarhet: Ett samhälle blir inte bra om det finns betydligt fler karlar än kvinnor i samhället.

Anförande nr 13

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det kanske är att förvänta sig för mycket att Rickard Wall ska läsa de rapporter som vi diskuterar. Jag citerar ur *Skillnadernas Stockholm*: ”En uppskattning av kostnaderna för den sociala oron i Stockholm våren 2013 visade att den direkta kostnaden för enbart myndighetsinsatser och försäkringsärenden till

följd av utbrända bilar och förstörda eller skadade byggnader var cirka 60 miljoner kronor.”

Social oro är ju precis en av de konsekvenser som vi ser av ett samhälle som slits isär alltför mycket och en av anledningarna till att vi tycker att det är så otroligt viktigt att vi tar tag i det här och ser till att bygga ett samhälle som håller samman där alla får chansen att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Att säga att bostadsbrist skulle vara historiska problem tror jag att många unga människor som växer upp i Stockholm och många människor som vill flytta till Stockholm för att arbeta eller studera skulle uppfatta lite som ett slag i ansiktet. Bostadsbristen är fortfarande en av våra allra största utmaningar någonsin som vi prioriterar väldigt hårt och arbetar med i den budget som vi har lagt fram. Det kommer vi att fortsätta göra, men det är inte den främsta utmaningen i det kommissionsarbete som vi håller på med. Det handlar mer om mjukare värden än just en numerär i bostadsbyggandet.

Anförande nr 14

R i c k a r d W a l l (–): Emilia Bjuggren står här och säger att jag inte har läst rapporterna. Detta var oförsämt. Det har kommit ut en rapport än så länge: *Skilnadernas Stockholm*, och den har jag på paddan här. Jag har visst läst den. I själva verket går jag inte upp här utan att vara påläst. Ta nu inte efter din kompis Jan Valeskog och säg att Rickard Wall inte kan någonting!

Mjuka värden – det var väl det jag stod och pratade om. Mjuka värden – att det ska finnas lika många mjuka pojkar och män som det finns mjuka kvinnor och flickor i ett samhälle. Det är alltså definitionen på ett socialt hållbart samhälle, ett samhälle som har någon förutsättning att bli det goda samhället, det vill säga Per Albins folkhem. Vi – du, Emilia, och jag, Vi socialkonservativa och Socialdemokraterna – är trots allt Per Albin Hanssons politiska barnbarn, även om Emilia Bjuggren håller på att springa lite snett medan jag följer hans linje mer stringent.

När det handlar om den tredje punkten i interpellationen, definitionen på ett socialt hållbart samhälle, kan jag ändå bara upprepa: Den första grundläggande definitionen är att det ska råda könsmässig balans mellan kvinnor och män. Vi ska inte ha en kinesisk eller indisk könsfördelning.

Indien förresten, jag vet inte, känner ni till vad som händer i Indien lite då och då, eller varje dag? Jag håller mig fortfarande till interpellationens punkt tre, det vill säga definitionen på vad social hållbarhet omfattar.

Emilia Bjuggren stod här och sade att alla inte är överens om en viss specifik definition, och så inbjöd hon oss att komma med förslag. Då gör jag det. Nu kommer jag med ett förslag: Se till att det finns lika många män som kvinnor i samhället! Gå upp till era kollegor i Rosenbad som håller på att snedvrída och förstöra det här samhället fullständigt! Börja med att gå upp här och deklarerar det som jag säger! Det är så enkelt; min farmor visste det. Självklart ska det vara lika många män som kvinnor i ett samhälle, annars blir det inte bra! Är det så svårt att förstå?

§ 5 Interpellation om fritidsverksamheten i Skärholmen (nr 2015:46)

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

J a n J ö n s s o n (L): Tack för svaret! Den här frågan är egentligen redan överspelad, eftersom majoriteten valde att backa från sitt ursprungliga förslag om att inte upphandla verksamheten igen och sedan fatta ett nytt beslut i stadsdelsnämnden. Det tycker vi var väldigt positivt.

Vi beklagar den röra som blev under perioden då ingen riktigt visste vad som skulle hända. Detta skapade ju mycket oro både för ungdomar och för personal. Men det löste sig sedan till det bästa, och jag konstaterar att verksamheten fortsätter att utvecklas väldigt positivt. Jag behöver inte säga så mycket mer i den frågan.

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack för interpellationen!

Det är precis som interpellanten påpekade: Den här frågan har vi haft några gånger i den här salen, men jag skräms icke från talarstolen för det utan diskuterar gärna det som händer i staden.

Det är mycket riktigt så som interpellanten så förtjänstfullt uttryckt i talarstolen, att Fryshuset driver fritidsverksamheten i Skärholmen. Jag vill också betona vilket bra samarbete vi har med Fryshuset kring de här verksamheterna och kring andra frågor också.

När det gäller verksamheter som bedrivs av andra uppdragsgivare än just kommunen själv är det alltid läge att se över om vi kan göra på ett bättre sätt. Vill vi utveckla verksamheten? Vill vi göra om? Vill vi göra på ett annat sätt? Det var just det som stadsdelsnämndens intention var, eller majoriteten i stadsdelsnämnden ska jag säga, men efter konstruktiva samtal nådde vi just den slutsatsen att vi gärna fortsätter med Fryshuset i Skärholmen.

§ 7 Interpellation om gratis wifi i Stockholms stad (nr 2015:53)

Anförande nr 18

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 19

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Låt mig först kort säga att jag tror att vi kan vara överens över blockgränserna om uppfattningen att Stockholm är och bör fortsätta vara en ledande stad när det gäller informations- och kommunikationsteknik. Vi har Stokabmodellen som har jobbat fram under de senaste åren, med utbyggnaden av fibernät som har betytt otroligt mycket för vår position i världen.

Jag skulle egentligen vilja börja med att tacka finansborgarrådet för svaret, men jag kan tyvärr bara göra det delvis, dels på grund av att hälften av frågorna inte har fått något svar, dels på grund av att övriga frågor bara berörs ytligt. Det må vara hänt, eftersom finansborgarrådet säger sig ha inväntat den pågående utredningen från Konkurrensverket av Helsingborgs stad och deras kommunala wifi i stadskärnan och att samtliga alternativ som utredningen i Stockholms stad tittar på på ett eller annat sätt är beroende av utfallet av den här granskningen.

Jag tar för givet att finansborgarrådet nu har gått igenom Konkurrensverkets granskning som presenterades i december och önskar därför svar på några uppföljande frågor.

Konkurrensverket och Post- och telestyrelsen konstaterar nämligen att kommunalt wifi kan vara förenligt med konkurrenslagen om det inte är för stort i sin omfattning. I Helsingborg handlar det om ungefär 3 procent av den totala datamängden, men den omfattning som diskuteras i Stockholm, och som majoriteten också har skrivit debattartiklar om, är betydligt större. Konkurrens där offentliga aktörer använder skattepengar för att på så sätt slå undan benen på privata företag är det ingen som tjänar på i längden.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till finansborgarrådet Karin Wanngård: 1. När nu svaret har kommit från Konkurrensverket, kommer då den rödgrönrosa majoriteten att fortsätta driva frågan om en utbyggnad av kommunalt wifi i Stockholm? När kan vi i så fall förvänta oss en avrapportering? 2. Hur omfattande är planerna för Stockholm, detta för att undvika att staden strider mot konkurrenslagen och därmed riskerar att dras inför Konkurrensverket?

Anförande nr 20

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Till att börja med ska vi vara väldigt glada över att vi har vårt kommunägda bolag Stokab som de senaste 20 åren har arbetat med att just lägga fiber som gör att i stort sett 100 procent av våra företag och 95 procent av hushållen har tillgång till svartfiber.

Vi har faktiskt fått pris i Bryssel för detta. I de städer som har valt vägen att helt privatisera fibernedgrävningen, som exempelvis Köpenhamn, har endast 20 procent

av företagen tillgång, och det här är en stor konkurrensfördel när det gäller etablering av internationella huvudkontor just i Stockholm.

Ett tillägg till detta är att wifi är någonting som vi verkligen vill ha brett utbyggt. Alla här, tror jag, har det i sina telefoner. Vi vet att tillgängligheten till data gör att informationen till medborgarna underlättas och att vi lättare kan ge besökare aktuell information.

Då handlar det om att vi också ska kunna tillgängliggöra gratis wifi för så många som möjligt. Det kanske inte till största delen handlar om dem som redan har tillgång i dag, utan det handlar i mångt och mycket om våra besökare. Det handlar om ett nät naturligtvis i första hand i våra egna lokaler. Det handlar också om delar av Stockholms offentliga miljöer, där man skulle kunna ha tillgång till gratis datatrafik för att säkerställa att man kommer åt och får information.

Det handlar inte om att staden ska tillhandahålla världens snabbaste uppkoppling, och självklart ska det också vara föremål för upphandling. Jag vill inte på något sätt snedvrider den konkurrens som handlar om själva datatrafiken, alltså de företag som levererar datatrafiken på vår fiber och i våra nätverk. Det är också så att Stockholm troligtvis kommer att vara den första staden som har 5G-utbyggnaden färdig, och det är ju fantastiskt. Fiber och datatrafik är en del av den nya infrastrukturen och det är en viktig del när vi diskuterar självkörande bilar, när vi diskuterar att få tillgång till datamängden.

Ja, Anna König Jerlmyr, vi kommer att fortsätta driva den här frågan, och vi kommer att återkomma om i vilken omfattning vi kommer att införa detta.

Anförande nr 21

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för svaren, även om jag upplevde att jag inte fick svar på huruvida detta var förenligt med lagstiftningen eller inte utifrån Konkurrensverkets senaste utlåtande.

Det är klart att även vi står bakom vikten av den uppkopplade staden, men vi har i dag operatörer som verkar både för 3G och 4G. Fram till 2018 kommer det, som finansborgarrådet sa, även att handla om 5G. Stockholm är en av världens mest uppkopplade städer och dessutom till en väldigt billig peng jämfört med andra europeiska städer.

Vi har dock ett problem när Konkurrensverket säger att kommunalt wifi på allmän plats inte är förenligt med kommunallagen. Det måste man ju förhålla sig till. De anser att detta inte är lagligt, och jag hoppas och tror att finansborgarrådet inte anser att kommunen ska ägna sig åt olaglig verksamhet.

Dessutom löper ju en kommun som erbjuder kommunal wifi en stor risk både när det handlar om överklagande och om att få sådana här beslut upphävd i domstol. Att ägna sig åt sådan verksamhet riskerar med andra ord att vara ett stort slöseri både ekonomiskt, ur skattebetalarnas synpunkt, men också administrativt.

Vi vet också att de operatörer som nu verkar har planer på att bygga ut wifitjänster som komplement till sina egna bredbandstjänster. Detta förhåller man sig inte alls till.

När vi har tittat på kostnaderna för detta, det vill säga hur mycket det har kostat i Helsingborg, talas det om flera hundra miljoner kronor om kommuner själva i egen regi skulle bygga upp wifi. Det är svindlande summor som någonstans måste finansieras.

Vi har städer som har haft en ganska dålig och undermålig täckning, till exempel New York som nu jobbar med hubbar via telefonkiosker för att kunna få wifi. Det kallas för wifikiosker eller wifihubbar. I Stockholm finns en rad telefonkiosker nu som man har som plan att avveckla under våren, 157 stycken om jag minns rätt. Dessa skulle man kunna använda i samarbete med befintliga operatörer för att erbjuda wifiuppkoppling över hela staden. Men majoriteten har bestämt sig för att avveckla och ta ned dessa. Då är frågan vi ställer oss: Varför då? Jo, för att man vill bygga ut detta i egen regi. Det är det man säger till företaget som ansvarar för de här telefonkioskerna. Då blir det dyrt, det blir ineffektivt och dessutom riskerar det att strida mot kommunallagen.

Därför skulle vi vilja att finansborgarrådet svarar på ytterligare två frågor. Anser finansborgarrådet i Stockholm att staden ska bryta mot kommunallagen i frågan om kommunalt wifi? Hur ska finansborgarrådet finansiera detta? Vad jag vet saknas resurserna. Hur ska finansborgarrådet gå vidare med det beslut som finns, att avveckla de 157 telefonkioskerna i Stockholm som skulle kunna utgöra grunden för ett utbyggt wifisystem, förutsatt att det är konkurrensneutralt?

Anförande nr 22

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag måste också säga att jag tycker att det finns flera frågetecken kring viljan att införa kommunalt wifi på offentliga platser. För det första finns det en fungerande marknad för den digitala uppkopplingen i dag. Att kommunen då ska gå in med ganska stora summor och investera i en sådan här åtgärd tycker jag är väldigt tveksamt utifrån ett konkurrensperspektiv och hur vi behandlar det privata näringslivet.

Sedan säger Karin Wanngård att detta inte i första hand är till för stockholmarna, utan det är åtgärder och en investering vi gör för utländska besökare. Men om vi nu ska börja investera stora belopp i en åtgärd som inte framför allt riktar sig till våra egna invånare så reses ju ännu fler frågor. Vi kan också konstatera att det knappast är en satsning för europeiska turister och besökare, eftersom det inom bara något år eller två kommer att vara gratis att vara på 3G- och 4G-nätet. Det handlar knappast heller om besökare i form av affärsresenärer, för där finns det internetuppkoppling i konferenslokaler.

Detta är alltså en satsning framför allt för icke-europeiska turister, och då kan man verkligen ifrågasätta den stora satsning som Wanngård vill göra.

Jag tycker också att man ska fråga sig *var* någonstans. Nu säger Wanngård att de inte kan svara på detta, för det ska utredas vidare var i Stockholm detta ska installeras. Men det är klart att om detta inte bara ska bli något slags innerstadssatsning i

offentliga parker och annat, så kommer detta att bli en väldigt dyr åtgärd. Om vi också vill att ytterstaden ska få del i den här satsningen är det ansevärda pengar vi talar om. Jag har svårt att tänka mig att majoriteten med bland annat den sociala hållbarhetskommisionen i ryggen skulle låta det här stanna vid enskilda platser i Stockholms innerstad.

Vi vet dessutom att många privata aktörer satsar på fri wifi. Jag tänker på kaféer, restauranger, hotell och mycket annat, så det är ju inte direkt så att Stockholm är fritt från wifiuppkoppling.

Staden står inför stora investeringar inte minst inom välfärdsområdet. Att göra en sådan här investering som, återigen, framför allt riktar sig till icke-europeiska turister, det tycker inte jag är väl investerade pengar, och det riskerar dessutom att leda till en osund konkurrens från Stockholm stads sida.

Anförande nr 23

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Uppenbarligen har Erik Slottnér någon information som jag inte har, för han har redan sagt att det ska bli för dyrt. Han har redan sagt att det ska kosta jättemycket pengar. Den utredningen skulle jag gärna vilja få, för vår målsättning är att gå ännu ett steg i det demokratiska Stockholm, att faktiskt säkerställa att alla stockholmare har tillgång till nätet och veta att det finns platser som man kan besöka. Vi har i dag datorer på biblioteken. Vi har i dag offentliga miljöer och vi har våra fastigheter, där man väldigt ypperligt skulle kunna tillgodoräkna sig fri uppkoppling på nätet.

Jag ska inte gå så långt som till att diskutera klass, men man skulle kunna göra det om några år, för tillgång till bredband handlar om infrastruktur. Det är en infrastrukturensatsning som är av vikt för både besökare och medborgare, för stockholmare och för icke-stockholmare, och det handlar om att kunna ta del av det som sker på nätet, att kunna finnas där själv i form av Facebook, i form av andra forum, som vi har sett har fyllt en oerhört stor funktion nu när vi har tagit emot väldigt många människor på flykt.

Då vill Erik Slottnér ha detta till att vi bara inom stadens stora murar, som han på något sätt vill bygga upp, endast ska gynna stockholmare. Men Stockholm som huvudstad har ansvar. Vi har ansvar i stort sett för Sveriges tillgångar, för Sveriges tillväxt, men vi har också ansvar för att vår besöksnäring ska fungera, för att folk ska vilja komma till Stockholm och besöka oss, välja att expandera, välja att leva och förhoppningsvis också flytta till Stockholm eller flytta sina huvudkontor till Stockholm.

Nej, Anna König Jerlmyr, jag tänker inte bryta mot lagen. Nej, Anna König Jerlmyr, jag har ingen klar utredning om detta, men jag vill! Det handlar om den politiska viljan att demokratisera och säkerställa att man får tillgång till den nya infrastrukturen i form av bredband och tillgång till nätet. Detta vill jag, och då kommer jag att kämpa i den riktningen!

Anförande nr 24

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Politik handlar inte bara om att vilja. Tänk om det vore så! Men politik handlar ju om att faktiskt ta ansvar och också gå till handling, från att man har viljan till att omsätta viljan i konkreta resultat.

Det var väl ett år sedan som finansborgarrådet skrev en debattartikel om att införa kommunalt wifi i Stockholm. Vi väntar fortfarande på dels hur det ska gå till och vilka resurser hon avser avsätta till detta, dels hur man förhåller sig till lagstiftningen. Jag som tidigare riksdagsledamot och lagstiftare tycker att det är allvarligt att kommuner så lättvindigt tänker sig att man kan bryta mot den lag som finns. Det är alltså inte fritt fram för kommuner att bygga ut kommunalt wifi, särskilt inte när det finns en så bred uppkoppling som det gör.

Nästan 100 procent av hushållen i Stockholm är uppkopplade mot 3G eller 4G. Det är någonting vi ska värna och vara stolta över. Nu säger operatörerna att de kommer att erbjuda de här tjänsterna som komplement inom bara några år. Det är på gång.

När det gäller kostnader så har det gjorts utredningar. Man kan titta på vad det har kostat i Helsingborg och sedan jämföra de siffrorna och kostnaderna med Stockholm. Kommunalt wifi för innerstaden skulle hamna på ungefär 496 miljoner kronor. Skulle man se till hela staden talar vi om summor om 2,6 miljarder kronor. Det är klart att då måste man också fråga sig: Om man pratar om klass och om ekonomiskt utsatta, vad gynnar Stockholms ekonomiskt svaga hushåll bäst? Att kommunen lägger 2,6 miljarder på ett wifinätverk som egentligen inte behövs eller att man satsar på välfärden, på bättre kvalitet inom äldreomsorgen, på att minska sjukskrivningarna för personalen på förskolorna, på att satsa på skolan? Svaret är väl ändå självklart.

Vi har ett antal olika myndigheter – Konkurrensverket, Post- och telestyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting – som sedan tidigare har utformat principer för kommunala insatser på bredbandsområdet. I det framgår att kommunala stadsnät som själva tillhandahåller tjänster till slutkunder, vilket vi inte gör i Stockholm i dag, regelbundet omprövas för att se om behoven bättre skulle kunna tillgodoses av privatfinansierade aktörer. I Stockholms stad är svaret redan givet: Det skulle det kunna.

Dessa pengar skulle alltså gå till någonting som inte behövs och som riskerar att ett beslut dras tillbaka på grund av att det är olagligt. Det finns ett bättre sätt att tjäna stockholmare. Ta tillbaka förslaget och gör rätt!

Anförande nr 25

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag skulle vilja haka på de siffror som Anna König Jerlmyr tar upp, för det är siffror som även jag har sett i den utredning där man just jämför med Helsingborgs stad. De säger en halv miljard i Stockholms innerstad och 2,6 miljarder i hela Stockholm.

Jag säger inte att det är vad det kommer att kosta, men det riskerar att kosta det. Det är en beräkning som jag har sett, och det måste ändå Wanngård på något sätt ta på ett visst mått av allvar. Det är ju inte någon satsning på någon miljon vi pratar om i alla fall.

Karin Wanngård raljerar över mig och säger att jag vill resa murar kring Stockholm. Men jag tycker faktiskt att investeringar i den storleken av våra skattepengar bör komma Stockholms invånare till del, åtminstone till viss del. Det kommer inte detta att göra. Wanngård har själv sagt att detta inte är någon investering för stockholmare, utan det är en investering för besökare. Jag drar vidare och vill påstå att detta är en investering för utomeuropeiska turister, och det tycker inte jag att uppemot 2 ½ miljard kronor är värt att investera för.

Sedan säger Wanngård också att en sådan här utbyggnad av wifi skulle locka huvudkontor till Stockholm. Ärligt talat – tror vi verkligen att en wifiutbyggnad i Stockholms parker och på offentliga platser ska locka huvudkontor till Stockholm? Det tycker jag är en rejäl överdrift.

Jag kan också säga till Wanngård att ska man kunna använda wifi så bör man ju ha en telefon eller dator, så det måste man i alla fall inköpa. Inte är det så att Stockholms stad ska börja dela ut gratis telefoner och datorer till invånare och till utländska besökare?

Internet och bredband är, precis som Karin Wanngård har beskrivit i sin inledning, mycket väl utbyggt i Stockholm. Vi har ett väl utbyggt wifinät, vi har ett väl utbyggt fibernät. Våldigt många hushåll har detta. Det är redan väl utbyggt. Det här är en investering som inte är rätt prioriterad i en tid när vi behöver investeringar i så mycket annat som kommer stockholmarna till del.

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här handlar om en tillgänglighetsfråga. Det här handlar om att jag i dag ser att när det gäller bredband, när det gäller tillgång till nätet, så är det en del av den grundläggande infrastrukturen. Lika mycket som vikten av att vi bygger vägar, fastigheter och hem så behöver vi utbyggt bredband och operatörer i våra nät.

Efter den här debatten kan jag konstatera att varken Erik Slottner eller Anna König Jerlmyr vill tillgängliggöra det här för fler. Ni gömmer er bakom era egna utredningar, och ni gömmer er bakom eventuella juristers bedömningar. Det går inte att ta en utredning från Helsingborg och säga att den är applicerbar på Stockholm. Stockholm måste stå på egna ben och kolla sina egna förutsättningar. Och är det en stor skillnad så stavas det Stokab. Det stavas att vi har vårt eget bredbandsbolag.

Med det sagt finner inte jag i dag i alla fall att vi ska bygga upp ett kommunalt operativt operatörssystem, för det finns företag på den privata marknaden som levererar. Men varför kan vi inte ha en infrastruktur som kan komma fler till del genom att faktiskt upphandla, med sjysta villkor, med det nya upphandlingsprogrammet som vi senare i dag kommer att fatta beslut om, för att faktiskt möjliggöra för fler att ta del av internet, ta del av den datatrafiken som är så fantastiskt viktig? Jag vill möjliggöra för fler att komma i kontakt med internet, för jag tror ju inte att internet är en fluga.

Anförande nr 27

G i t a N a b a v i (FI): Kunskap är som sagt var makt, och att tillgängliggöra ett fritt internet är att stärka de svaga grupper vars egenmakt vi behöver stärka.

Allt mer av det politiska, ekonomiska och kulturella samtalet förs på sociala medier, och det är därför jag tycker att den här ambitionen är väldigt beundransvärd. Jag tycker också att den är väldigt viktigt för att vi ska kunna minska klyftorna i vårt samhälle och för att vi ska göra det möjligt för människor att förstå sina egna rättigheter, att kunna kräva dem och att kunna delta i det politiska samtalet på lika villkor.

Anförande nr 28

E r i k S l o t t n e r (KD): Wanngård säger att Slottner och König Jerlmyr har gjort sina egna utredningar. Men så är det faktiskt inte. En utredning är att ta i, men det är en jämförelse som har gjorts Om vi skulle ha haft ungefär liknande kostnader som Helsingborg så skulle det bli så här i Stockholm. Sedan får vi se vad era utredningar kommer fram till, vilket i och för sig ska bli spännande att se.

Nu när Karin Wanngård och Gita Nabavi är uppe här låter det som om Stockholm är fritt från internet, att det är något Nordkorea här i Stockholm där internet är väldigt svårtillgängligt. Så är det ju inte. I princip alla i Stockholm har tillgång till internet. Vi har ett otroligt väl utbyggt 3G- och 4G-nät. Vi har fiber som dras i Stockholm och som Stokab ansvarar för. Internet är otroligt utbyggt, och det är just därför vi ifrågasätter en investering på upp till 2 ½ miljarder kronor som enligt Wanngård själv inte kommer att komma stockholmarna till del, utan det ska komma besökare till del.

Gita Nabavi talar sedan i ett inlägg om att det här ska minska klyftorna och utanförskapet i Stockholm. Men det var ju inte det som var poängen, utan det var de utländska besökarna som skulle få ta del av denna satsning. Då tycker jag inte att det är väl investerade pengar.

När det sedan gäller om internet är en fluga var det ju inte någon av oss som sade det, utan det var ju en minister från Karin Wanngårds parti som sade det någon gång. Det har jag aldrig trott. Internet är här. Internet tillhör framtiden. Vi använder internet för lite. Det kommer att kunna skära kostnaderna och öka kvaliteterna inom en rad områden, men det kommer det att göra även om vi inte installerar wifi för utomeuropeiska besökare i Stockholm!

*§ 12 Muntlig frågestund**Fråga nr 1 Östlig förbindelse*

Anförande nr 29

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Som alla vet har Stockholm ett stort och sedan länge eftersatt behov av investeringar i infrastruktur. Därför har Alliansen tidigare tagit beslut om Citybanan, Förbifarten, utbyggd tunnelbana och förlängning av flyget vid Bromma flygplats.

Alliansregeringen avsatte 2 miljarder kronor för en förstudie om Östlig förbindelse. Det är någonting som är bland de viktigaste objekten när vi nu går in i Sverigeförhandlingarna. I dag var det förhandlingsstart. Det handlar om regionala satsningar. Där finns, förutom för regionen viktiga satsningar som tunnelbana till Älvsjö och Spårväg syd, också frågan om Östlig förbindelse.

Finansborgarrådet var inte på plats i dag, däremot Jan Valeskog. Han uttalade sig i DN i dag att både spår och vägar behövs när regionen växer kraftigt, och det håller vi med om. Samtidigt understryker han att kollektivtrafiken kommer i första hand.

Då undrar vi: Är frågan om Östlig förbindelse nedprioriterad av majoriteten? Vad tycker Socialdemokraterna egentligen om Östlig förbindelse?

Anförande nr 30

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är helt riktigt att i dag startade de regionala förhandlingarna, vi kan kalla dem Stockholmsregionala förhandlingar, om tunnelbana, spårväg och väg i Stockholmsregionen. Vi har tagit emot från Sverigeförhandlingarna ett bud som inte innehåller så mycket pengar. Det gör att det är en knivig start i förhandlingarna. Vi kommer naturligtvis att se över hur vi ska fortsätta och vad våra motbud kommer att handla om.

Jag har sagt tidigare från denna talarstol, och det tål att upprepas även om vissa anser att jag tjarar, att vi kommer att prioritera tunnelbaneförlängningen. Vi kommer att prioritera kollektivtrafiken. När det gäller tunnelbanan är det länken mellan Fridhemsplan, över till Liljeholmen och förlängningen till Älvsjö som är prioriterad. Det är den tunnelbaneförlängning som dels är den mest kostsamma för Stockholmsregionen, dels också ger oss mest resnytta.

I förutsättningarna när vi gick in med bud handlade det om hur mycket bostäder vi kan bygga. Vi sade redan på ett väldigt tidigt stadium att Östlig förbindelse inte kommer att generera fler bostäder i Stockholms stad. Vi är öppna för att diskutera Östlig förbindelse, men vi kan fortfarande inte se att vi kommer att bygga så extremt mycket fler bostäder på grund av Östlig förbindelse.

Jag vill vara tydlig med och påpeka att Östlig förbindelse är en statlig väg.

Anförande nr 31

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det är ändå ganska anmärkningsvärt hur otydlig man är när det handlar om Östlig förbindelse. Vi står bakom att bygga ut tunnelbanan till Älvsjö. Det har vi varit tydliga med. Vi

efterfrågar vad majoriteten tycker om Östlig förbindelse. Vad tycker Socialdemokraterna? Kommer det här att ha prioritet i kommande förhandlingar?

Det här är en viktig framtidsfråga för hela regionen. Vad händer om många av bostäderna är in-tecknade sedan Stockholmsförhandlingen? Det här ger andra nyttor – att utöka arbetskraftsregionen så att vi kan förbättra integrationen och avlasta innerstaden och få ännu mer kollektivtrafik, gång- och cykelbanor in i staden, en förbättrad luftkvalitet och så vidare samt knyta ihop hela länet på ett tydligare sätt.

Vi ser att det har ett stort stöd bland samtliga väljare, skulle jag säga, i hela regionen att få Östlig förbindelse på plats. När ni ska driva förhandlingarna framöver, kommer ni på ett tydligt sätt att driva också frågan om Östlig förbindelse, som är en separat förhandling med Sverigeförhandlingarna? Vad är beskedet?

Anförande nr 32

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är mycket riktigt så att Östlig förbindelse är en separat förhandling. Vi har tre förhandlingar parallellt. Det är dels tunnelbana och spårväg i Stockholm, dels höghastighetstågen som i stort kallas Sverigeförhandlingen, dels förhandlingen om Östlig förbindelse.

Mitt besked är att vi kommer att förhandla om Östlig förbindelse. Vi är naturligtvis väldigt nyfikna på vad det är för finansiering som ligger till grund för detta. Jag är i grund och botten öppen i förhandlingar, och det är den ingång som i alla fall för mig i mitt yrkesverksamma liv har visat sig gynna staden, alltså att vara öppen i förhandlingar. Jag kommer att köra den strategin även när jag förhandlar för stadens räkning.

Anförande nr 33

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Herr ordförande! Det uppskattar vi; vi ser gärna blocköverskridande lösningar när det handlar om stora investeringar i infrastruktur. Vi har ju sett ett tydligt stöd från Socialdemokraterna i landstinget som ställer sig bakom Östlig förbindelse men också i resten av regionen, där Miljöpartiet kanske inte håller med. Men det är känt sedan tidigare att det finns en splittring inom majoriteten i denna fråga.

Det är glädjande ändå att man öppnar för Östlig förbindelse, och vi menar också att det i första hand är en statlig finansiering, men det är så pass avgörande för vår region i framtiden för framkomlighet och tillväxt att den kommer på plats att vi hoppas att den ligger högt uppe på prioriteringslistan. Hittills har det känts som elefanten i rummet som man inte riktigt har vågat prata om. Det har varit kollektivtrafik och andra viktiga satsningar, som givetvis ska med, men vi har efterfrågat Östlig förbindelse och vill gärna se fortsatt tydliga besked även från den rödgrönrosa majoritetens sida om att Östlig förbindelse behövs i framtida Stockholm.

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag sade redan i mitt första inlägg, vilket tydligen tål att upprepas, att vi kommer att prioritera tunnelbanan. Det anser vi är den största och viktigaste infrastrukturensatsning som den här staden behöver. Att få ett nytt gränssnitt med Liljeholmen–Fridhemsplan skulle verkligen göra att fler väljer tunnelbanan och att det blir ett mer attraktivt sätt att resa på i Stockholm.

Som sagt kommer att vi se när det gäller Östlig förbindelse vad det är staten vill komma med. Det handlar till syvende och sist om pengar och om vilja att arbeta mer med infrastruktursatsningar i hela staden. Det här ser jag fram emot, och det kommer att bli konstruktiva dialoger.

Fråga nr 2 Debaser

Anförande nr 35

R a s m u s J o n l u n d (L): Att musikscenen Debaser tvingas bort från Medborgarhuset har inte undgått oss som har följt Stockholmsmedier och sociala medier de senaste veckorna. Det finns anledning att ifrågasätta hanteringen av frågan ur flera perspektiv. Ett sådant perspektiv är kulturpolitiskt – jag ska inte gå in på några fastighetstekniska frågor.

Det handlar om aktörer där staden sviker sina tidigare löften, men det handlar också om kultur-, musik- och nöjeslivet lite stort, menar vi. Vi har fått höra att man letar efter en ny scen utanför, någon annanstans än i Medborgarhuset. Förmodligen kan det inte bli i innerstaden för att livemusik bullrar för mycket.

Min fråga till kulturborgarrådet är till att börja med: Med den här inställningen till hyresgäster när det gäller löften som staden har gett och inte minst bullrande musik, scener och aktörer: Har livemusik över huvud taget någon framtid inom tullarna om Socialdemokraterna får fortsätta att styra Stockholm?

Anförande nr 36

Borgarrådet M o g e r t (S): Det är inte min inställning att man inte ska kunna ha livemusik innanför tullarna. Jag tycker absolut att vi behöver en scen. Det här är en viktig scen. Det är en förlust för Stockholm att vi förlorar den. Det är vi helt eniga om. Det är klart att vi vill hitta ett alternativ i innerstaden så centralt som möjligt.

Sedan tittar vi också på andra ställen. Vi behöver scener också i Stockholms ytterstad. Det ena behöver inte utesluta det andra. Jag tror att även i det läge som vi hade innan detta skedde behövde vi fler scener i Stockholm. Vi letar brett och söker efter någonting som är ett bra läge.

Anförande nr 37

R a s m u s J o n l u n d (L): Tack, Roger! Det är jättebra att också ni månar om detta. Låt oss bortse från hyresgästers önskemål och stadens löften – det verkar vara lite olika bud om hur lätt eller svårt det är att hitta en ersättningslokal, men vi kan hoppas att det blir så enkelt som en del har förespeglat även om vi inte hört något konkret ännu. Oavsett allt detta, hade det inte varit lättare att låta den här kulturaktören som har en viss ljudvolym, oavsett om man kallar det musik eller buller, vara kvar där den var från början? Hade det inte varit enklast att hålla löftena?

Sedan är frågan om Medborgarhuset mer komplicerad, inte bara fastighetstekniskt. Det handlar inte bara om en komplicerad fråga rent fastighetsmässigt utan också kulturpolitiskt. Det är även kostnaderna jag tänker på. Vi har varit bekymrade över dem i kulturnämnden. 10 miljoner mer kommer det att kosta, om jag har förstått det rätt, för Kulturskolan med biblioteket i de nya fina lokaler som man ska få i Medborgarhuset.

Jag vill inte bli missförstådd. Det är naturligtvis väldigt viktigt att kulturen har fina och bra lokaler. Men det är också viktigt, för att inte säga allra viktigast, att vi har verksamheter att fylla de här lokalerna med. För 10 miljoner får man, som vi vet, många bibliotekarier, böcker och så vidare – det är ett helt system – och kanske fem nya stadsbibliotek.

Frågan gäller alltså också kostnaderna.

Anförande nr 38

Borgarrådet M o g e r t (S): Detta är själva kärnan i frågan: När vi renoverar gamla hus, när vi renoverar gamla stadsdelar och områden i Stockholm är det som sker att hyresnivån höjs. Det gäller både i verksamhetshus och i bostadshus. Det är ett av de grundläggande problem vi har att arbeta med i den här staden. Det är lite av en tulipanmaras som vi har att försöka lösa. Det gäller inte bara Medborgarhuset, gudbevars, utan det gäller i alla delar av Stockholm där vi behöver den här typen av ingrepp.

Då är frågan: Är alternativet att inte upprusta? Nej, det kan det rimligen inte vara. Vi vet att Medborgarhuset är slitet och nedgången. Vi ser precis de effekter som vi ser i våra egna kulturverksamheter i hela huset och i alla andra hus. Det är ett av de stora problemen. Det är en grundläggande problematik egentligen i hela vårt samhälle att kulturen inte alltid förmår att bära de kommersiella kostnaderna.

Anförande nr 39

R a s m u s J o n l u n d (L): Det är helt rätt som Roger säger, att det här sker på flera håll. Medborgarhuset har sprungit oerhört i väg när det gäller kostnaderna. Dessutom är det fråga om Debaser, om musiklivet i stort och inte minst om verksamhetens möjligheter, och om att ha ett bra bibliotek i Kulturskolan i det här fallet. Det kan riskera att ätas upp av alltför höga kostnader och alltför dyra lokaler. Det kan gälla kulturverksamheter på andra håll i staden. Man har en kaka att dela på, och oavsett hur stor kakan är måste den räcka till allt vi har i staden när det gäller kulturverksamhet.

Mot bakgrund av detta, mot bakgrund av kostnaderna och mot bakgrund av problemet med Debaser och musiklivet har vi ändå inte gett upp hoppet. Vi kommer att begära återremiss i morgon när vi har ärendet uppe i kulturnämnden för att rädda Debaser och se över hela projektet igen och se om staden kan hålla sina löften och livemusiken får en chans. Det här tycker jag är en chans för er.

Jag vill återigen sträcka ut handen och hoppas att ni kan gå med på återremissen i morgon. Är det inte dags för ett rejält omtag i frågan om Medborgarhuset av alla dessa goda skäl?

Anförande nr 40

Borgarrådet M o g e r t (S): Oppositionen säger alltså att det äntligen är dags för en rejäl återremiss. Det blir så efter två års arbete med den här frågan. Jag förstår er ingång i frågan. Jag hade säkert gjort likadant om jag hade varit i opposition, men det ni säger att vi efter två års arbete ska skicka vi tillbaka ärendet med uppmaningen: Försök igen!

Ni hade hos Liberalerna den här frågan i era egna händer under ett år. Om det hade varit så lätt att lösa hade det kanske varit så att när jag tillträdde hade det legat ett förslag på mitt bord. Men det fanns inte.

Min motfråga blir: Om det var så lätt att lösa denna fråga, varför löste ni inte den då? Var det något slags konspiration kring detta? Hur kommer det sig att varje gång har fastighetskontoret kommit tillbaka med samma svar: Det går inte att lösa frågan.

Min analys är att det faktiskt är en svår fråga att lösa och att det inte är någon konspiration.

Fråga nr 3 Hur ska den rödgrönrosa majoriteten garantera en trygg skolmiljö för skolbarnen på stadens skolor nu när man vill bygga baracker på stadens skolgårdar för så kallade ensamkommande?

Anförande nr 41

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det är beslutat i utbildningsnämnden att det ska byggas så kallade baracker på ett tjugotal skolgårdar runt om i Stockholm. Man kan poängtera att alla partier utom Sverigedemokraterna är överens. Sverigedemokraterna är det enda parti som är mot förslaget. Man säger att det är tillfälliga baracker, men jag tror att alla förstår att det, med tanke på den folkvandring som vi ser, är baracker som kommer att bli kvar på barnens skolgårdar.

Min fråga till Olle Burell blir: Hur ska den rödgrönrosa majoriteten garantera en trygg skolmiljö för skolbarnen på stadens skolor nu när man vill bygga dessa baracker för så kallade ensamkommande barn?

Anförande nr 42

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Det är väldigt bra att få prata om de här frågorna, men jag hade önskat att det inte kom apropå en fråga av den typ som ledamoten ställer här. Vi vet alla vilken brunsvart underton som den frågan har.

Vi har ansvar för att skapa en skola för alla. Enligt skollagen har vi som huvudman, precis som alla andra huvudmän, en skyldighet att ta emot alla barn, och det gör vi med glädje, på allra bästa sätt, att ge dem en god undervisning med engagerade lärare och annan personal som bidrar till att de får en god kunskapsutveckling, en social fostran och ett kulturellt och socialt kapital, något som alla barn och ungdomar behöver.

Här i Stockholm har vi en uppgift att hantera det, och det gör vi med glädje. Vi vet att rätt hanterat, och precis som ledamoten påpekade är vi överens om tillvägagångssättet över partigränserna i utbildningsnämnden, kommer vi att kunna göra det på ett sätt som gör att Stockholm kommer att växa på ett bra sätt med flera engagerade medborgare, kunniga medborgare.

När det gäller säkerheten i våra skolor är det naturligtvis så att alla barn som kommer hit har rätt att få skydd, delvis kanske mot ledamotens egna sympatisörer som jag skulle säga är ett större hot mot allmän säkerhet i den här staden än det som ledamoten själv tar upp här. Vi har ett mycket väl utvecklat arbete som rektorerna leder på sina skolor för att se till att både barn och vuxna är trygga varje dag.

Anförande nr 43

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Herr ordförande! Du talar, Olle Burell, om någon brun underton. Du måste väl ändå förstå att många föräldrar är väldigt oroliga, inte minst efter den utveckling som vi har sett på festivaler, på våra badhus, det sexuella ofredandet och våldtäkter praktiskt taget över hela Stockholm. Kan inte du garantera alla oroliga föräldrar att de absolut inte har någonting att vara oroliga över? Kan du garantera alla föräldrar i Stockholm att deras barn kommer att få en trygg och bra skolgång och att de även fortsättningsvis kommer att få en god skola efter det att dessa baracker är byggda?

Anförande nr 44

Borgarrådet B u r e l l (S): Stockholm växer. Stockholm har växt tidigare i historien, och då har man tillsammans i den här salen hittat de lösningar som behövs för att bygga fler bostäder och fler skolor. Det här är en utveckling som vi hade på gång redan alldeles oavsett den ökade utmaning som har kommit på senare tid.

Ja, jag kan garantera att Stockholms stads skolor, och jag vågar tala för alla, fristående skolor också, gör allt för att upprätthålla disciplin, ordning och reda samt ge en god arbetsmiljö och skolmiljö. Det har i alla tider funnits utmaningar, självklart. Men är det några som kommer att klara av det här är det våra rektorer, lärare och annan skolpersonal. Det finns ingen som helst anledning att känna en ökad oro nu jämfört med vad det har varit tidigare i historien.

Det jag känner oro för, herr ordförande, är, och det har jag sagt förr, de stämningar som Martin Westmont med flera försöker piska upp. De skapar oro.

Anförande nr 45

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Jag kan säga så här, Olle Burell, att jag är övertygad om att vi kommer att få återgå till denna fråga. När era baracker är på plats kommer det inte att dröja länge innan vi har ett flertal incidenter, och då kommer du att få stå här och svara på en del frågor igen. Du blir delansvarig till att det sker.

Alla förstår väl problematiken. Om man placerar män som kanske är i 20-årsåldern med elever som är i 13–14-årsåldern, kombinerat med att de här männen inte ställer upp på alla människors lika värde, för de tycker inte att flickor och pojkar är lika mycket värda, då skapar man en miljö som inbjuder till att barn kan fara väldigt illa.

Då har jag en sista fråga till Olle Burell: Kan det åtminstone inte vara aktuellt att man åldersbestämmer de barn som ska gå i skolan i de här barackerna så att vi inte får män i 25-årsåldern som går på skolor för barn i 13–14-årsåldern?

Anförande nr 46

Borgarrådet B u r e l l (S): Herr ordförande! Om det är någon som innan Martin Westmont ställde sin fråga betvivlade att Sverigedemokraterna har nazistiska rötter är det ingen som betvivlar det nu efter denna frågeomgång.

Fråga nr 4 Debaser Medis

Anförande nr 47

K a r i n E r n l u n d (C): Det har redan ställts frågor om Debaser här i eftermiddag, men jag har inte fått svar på den fråga som jag tänkte ställa. Sedan vi fick beskedet om att Debaser kommer att förlora sina lokaler när Medborgarhuset har rustats upp har det väckts fler frågor om vad ni i majoriteten egentligen har för kulturpolitik.

Jag vill därför fråga kulturborgarrådet dels vilken kulturpolitik ni driver i majoriteten. Är fokus bara på kommunens eget kulturutbud, och finns det totalt ointresse för den kommersiella kulturen? Dels frågar jag om ni kommer att stå fast vid förslaget att inte erbjuda Debaser en ny klubb- och konsertlokal i det upprustade Medborgarhuset, eller är dörren ändå öppen för att ni skulle kunna ompröva det beslutet?

Anförande nr 48

Borgarrådet M o g e r t (S): Det är kanske lite för tungt att beskriva hela vår kulturpolitik på två minuter, men jag tolkar det som en retorisk fråga.

Nej, det är klart att vi inte bara är intresserade av den kommunalt finansierade kulturen. Vi arbetar en hel del med de så kallade kreativa näringarna, inte minst på filmområdet där vi har tagit stora kliv sedan väljarna flyttade er från makten och gav den till oss. Absolut ser vi en enorm dynamik och en enorm kraft i de kreativa näringarna i Stockholm. Jag tror att det kommer att vara en av de stora näringarna i den här staden framöver. Den är viktig för befolkningen, och den är viktig för staden som helhet. Jag hoppas att jag svarat på din fråga.

Karin hade en fråga till, och där har jag svarat i medier att vi inte ändrat uppfattning. Men skulle det komma fram nya saker som gör att man behöver ompröva gör vi naturligtvis det. Men med den kunskap vi har i dag, med det vi har sett i dag, med de erfarenheter vi har av två års arbete på fastighetskontoret är slutsatsen att det inte har gått att lösa lokalfrågan till en rimlig kostnad. Där får man tyvärr konstatera det.

Med det vill jag inte säga att det här inte är en viktig scen. Det är en viktig scen för Stockholm. Den fyller en viktig funktion, och det är viktigt att hitta en bra ersättningslokal.

Anförande nr 49

K a r i n E r n l u n d (C): Svaret var ändå tydligt, att ni inte kommer att ompröva beslutet just i det här fallet. Jag tycker att det beslut som ni väljer att fatta när det gäller Medborgarhuset tydligt visar vad ni prioriterar. Här prioriteras verkligen kommunens eget kulturutbud framför det kommersiella kulturutbudet, som åtminstone Centerpartiet tycker spelar en minst lika viktig roll för ett levande Stockholm.

Det är inte lätt för den här typen av verksamheter att hitta alternativa lokaler, med klagande grannar och bullerregler. Därför blir det kanske ännu viktigare att Stockholms stad erbjuder den här typen av centrala lokaler för den här typen av verksamheter. Det är inte bara det här som beslutet gäller, utan vi kommer senare i kväll att

diskutera basarerna i anslutning till Stadsbiblioteket, där ni också vill kasta ut de kommersiella verksamheterna, som bidrar till ett mer levande Stockholm.

Frågan är: Är det FI som nu sätter agendan för hela majoritetens stadslivs- och kulturpolitik? Ska vi vara helt fria från kommersiella verksamheter och fritt företagande i Stockholm?

Anförande nr 50

Borgarrådet M o g e r t (S): Man tar sig för pannan! Du jämför alltså McDonalds på Sveavägen med Debaser, Karin. Det säger väl möjligt någonting mer om Centerns kultursyn och kulturpolitik än om vår.

Anförande nr 51

K a r i n E r n l u n d (C): Jag tycker att det säger någonting om er politik när ni i två beslut i rad väljer att kasta ut kommersiella verksamheter till förmån för kommunens egna kulturella verksamheter.

Nej, jag jämför inte McDonalds med Debaser, men jag ser ett tydligt mönster i majoritetens politik där de kommersiella verksamheterna blir utkastade till förmån för de kommunala verksamheterna. Vi kunde också se det när trafiknämnden i förra veckan fattade beslut om projektet Ett levande Stockholm. Man ska ha pop up-parker, men man får inte bedriva någon form av försäljning eller kommers i de här pop up-parkerna. Jag tycker verkligen att detta väcker frågan: Vilken typ av kulturpolitik och vilken typ av stadslivspolitik driver ni? Är det Feministiskt initiativ som sätter hela agendan i de här frågorna?

Anförande nr 52

Borgarrådet M o g e r t (S): För mig är det ganska tydligt vilken politik vi driver. Vi gör stora investeringar i Stockholm. Vi gör stora investeringar för en levande stad; det är det som händer nu. Vi tar tag i stora frågor som ni har skjutit framför er och där ni inte har lyckats fatta beslut.

Det gäller både Medborgarhuset där Forsgrénsska badet, om ni hade fått bestämma, hade stängt igen därför att ni inte ville renovera det.

Det gäller Stadsbiblioteket där ni fick över ett förslag till lösning, drev det i sank och sedan på åtta års tid inte gjorde någonting med frågan. Det är väl den tydligaste skillnaden. Vad vi får mot Sveavägen har vi inte sett än. Det enda vi vet är att vi nu försöker få tillgång till lokalerna ut mot Sveavägen. Min ambition är att det ska vara en levande del av gatan också. Det kan finnas andra former av liv än McDonalds.

Fråga nr 5 Debaser

Anförande nr 53

M i k a e l V a l i e r (KD): Ordförande, ledamöter! Herr borgarrådet! Det är inte bara Liberalerna, Centerpartiet och borgarrådet som gillar Debaser, utan det gör även Kristdemokraterna. Jag gick till val på parollen: Mindre byråkrati och mer rock'n'roll, så jag är tvungen att ställa en fråga om det här. Det är inte heller bara vi som tycker så, utan det är ungefär 8 000 som har skrivit på namnunderskrifter för att man vill behålla Debaser.

Jag hoppas på ett omtag i frågan. Om Debaser tvingas flytta är det väldigt sorgligt, och särskilt sorgligt därför att det råder en stor politiske enighet kring den här frågan tvärsöver partigränserna. Namngivna politiker tyckte att det var katastrof om det skulle försvinna innan valet, men det är inte riktigt samma tongång nu.

Jag förstår att det är en svår fråga, men anser borgarrådet att Debaser i Medborgarhuset samt politikerna i nämnden har fått fullgod information om den rödgrönrosa majoritetens planer på att flytta Debaser från Medborgarhuset?

Anförande nr 54

Borgarrådet M o g e r t (S): Får jag börja med att säga att det är roligt att ni har hittat en fråga i oppositionen som engagerar er. Jag har nu jobbat med bostadsbyggande i 16 månader och fascinerats lite över att jag inte fått en enda fråga på de månaderna om bostadsbyggandet.

Icke desto mindre är Debaser en viktig scen. Den är viktig för Stockholm; jag delar den analysen. Jag skulle vilja att den hade kunnat vara kvar. Nu är vi i en situation där det inte är så. Vi var redan efter valet i den situationen. Det ni lämnade över från er majoritet till oss var ett förslag där Debaser inte var inne. Vi har haft en process under två år där vi i politiken sagt att det vill vi och där man från fastighetssidan sagt att det inte går att lösa.

Då kan man fortsätta att säga att vi kommer att fortsätta att försöka, eller så får man se fakta så som de förefaller vara, det vill säga att denna tulipanos inte går att lösa. Det går inte att lösa den knuten på ett rimligt sätt.

Anförande nr 55

M i k a e l V a l i e r (KD): Din partikollega Jan Valeskog har i medier sagt att det kommer att kosta 100 miljoner att ljudisolera Debaser så att det går att använda den för den konsertverksamhet som Debaser vill. Nu finns det ganska få grannar som klagar på ljudet just därifrån, förutom möjligen ett bibliotek. Hur har man kommit fram till siffran 100 miljoner? Det efterfrågades kalkylunderlag tidigare i dag från annat håll. Jag är nyfiken på varifrån dessa 100 miljoner kommer.

Anförande nr 56

Borgarrådet M o g e r t (S): Du får nästan ställa den frågan till Jan Valeskog. När vi gör den här typen av upprustningar i den här typen av hus blir det stora summor. När vi ska byta fönsterrutor i Kulturhuset pratar vi om 90–100 miljoner. Det är den typen av summor vi pratar om i stadsdelsfrågor; så är det tyvärr.

Vi vet att när vi gör upprustningar och när vi för omvandlingar av bostadsområden får vi en situation där vi, i fråga om bostadsbyggnader, ibland pratar om en gentrifiering, det vill säga att de som bara kan betala lite trycks ut. Detta drabbar ofta kulturverksamheter. Det är ett grundläggande problem. När vi pratar om exakta summor är det inte det som skapar problemet i sig, utan det är det strukturella som skapar problemen.

Anförande nr 57

M i k a e l V a l i e r (KD): Majoriteten var mycket kritisk mot flytten av Debaser från Slussen i ett tidigare skede. Då var det ett högljutt och kritiskt ordval om det. Nu

har det förändrats i det här läget. Jag förstår att det inte är samma situation, men många hade förväntat sig att man skulle se en kamp för den goda musikscenen i Stockholm och inte bara att det inte går.

Vi är överens om att det är svårt, men är det någon skillnad mellan Debaser på Slussen och Debaser i fråga om aktören på något sätt?

Anförande nr 58

Borgarrådet M o g e r t (S): Det grundläggande problemet är detsamma. Slussen, som utgör en rivningsfråga och en ombyggnadsfråga, skapar den här typen av problem. Jag tycker att jämförelsen är intressant så till vida att det är olika fastigheter och olika förutsättningar.

Jag tycker att man kan vara självkritisk från vår sida och faktiskt också från er sida för att vi inte tidigare hade en parallellplan så att om det visar sig att detta inte går – det borde också de av era också känna som jobbade med frågan – och vi landar i ett läge där vi inte kan lösa frågan om Debaser i Medborgarhus borde vi ha haft en plan B. Det har vi saknat, och därför har vi tappat tid.

Fråga nr 6 Östlig förbindelse

Anförande nr 59

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag misstänker att vi kommer att få ägna lite tid åt Östlig förbindelse framöver.

Låt mig fortsätta där Anna König Jerlmyr avslutade, nämligen att Östlig förbindelse är ett av de viktigaste projekten nu och ingår i Sverigeförhandlingen. Till skillnad från finansborgarrådet var i alla fall trafikborgarrådet, vad jag förstår, på förhandlingsstarten i morse. Socialdemokratiska representanter runt om i länet har skrivit en debattartikel där de ställer sig bakom att bygga Östlig förbindelse, men så kommer Miljöpartiets trafikpolitiska talesperson Malin Karlsson och säger i dag att man är emot Östlig förbindelse.

Då är min fråga till trafikborgarrådet Daniel Helldén: Är du beredd att aktivt driva på byggandet av Östlig förbindelse, eller kommer du möjligen att motsätta dig hela projektet?

Anförande nr 60

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ja, jag var där i morse och lyssnade på den föredragning som var. Lite politisk teater kan man säga att det är i den här verksamheten. Man kallas in, får en dragning och ser bilder. Sedan på eftermiddagen dyker det upp ett bud som talar om vad det egentligen handlar om och vad det är för åtaganden som de olika kommunerna har tänkt sig att behöva följa om det ska bli olika saker. Så sent som kl. 17 damp allt ned på internet. Där kan man läsa om en massa spännande saker om våra kollektivtrafiksatsningar som ska göras i länet, förhoppningsvis. För staden är de stora sakerna Spårväg syd och tunnelbana till Älvsjö, en annan viktig satsning som jag hoppas kommer att bli av.

Sedan finns det andra saker som Joakim Larsson vill lyfta upp, som Österleden. Det är ett kärt projekt för Moderaterna, det vet jag. Jag kan inte påstå att det är ett kärt projekt för Miljöpartiet. Det är det inte.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Joakim Larsson: Är det så att bläck är färskvara så att när man skriver någonting med bläck försvinner det i väg? Eller har det någon betydelse att vi så sent som i december fick ett klimatavtal som skärpte klimatmålen från 2 graders till 1,5 graders uppvärmning? Under tiden har de här sakerna rullat på, med förslag på nya trafikleder. Vi har Norra länken, som nyligen har öppnats. Vi har Förbifarten, som man nu har börjat spränga för. Allt det här vet vi leder till mer biltrafik. Norra länken leder till mer biltrafik. Förbifarten leder till mer biltrafik. En östlig förbindelse leder till mer biltrafik.

Då undrar jag retoriskt: Hur ska du lösa det här; Joakim Larsson? Hur ska du uppnå klimatmålen med dina idéer om framtida infrastruktur i Stockholm?

Anförande nr 61

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att borgarrådet Helldén måste avvakta tills vi har vunnit valet innan han får ställa frågor till mig. Den här frågestunden är min och vår i oppositionen. Det är vi som ställer frågor till borgarrådet.

När jag ställer frågan om Östlig förbindelse är det seriöst. Eftersom Miljöpartiet slirar i den här frågan, det vet vi, och pratar om klimatavtal och annat samtidigt som ni uppenbarligen har godkänt Förbifarten och jag har hört någonting om Bromma och Slussen under resans gång där ni använt samma retoriska grepp. Då blir man intresserad av hur man kommer att arbeta i förhandlingen.

Sverigeförhandlingen är en otroligt viktig förhandling. Man har sagt att Östlig förbindelse kommer att ligga separat. Kommer ni att motsätta er Östlig förbindelse, oavsett om du hänvisar till bläck och klimatavtal eller inte? Kommer ni att motsätta er det? Jag vill gärna veta det, om du nu har ett svar. Eller kommer det att vara som vanligt att ni inte riktigt vet?

Anförande nr 62

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag kan bara säga att vi i dag fick kuverten med statens idéer om vad som behöver göras i det här länet. Vi måste titta på dem.

Östlig förbindelse, eller Österleden, är inte ett projekt som jag tycker är särskilt trevligt. Det är sex filer motorväg som det handlar om som dundrar fram under Djurgården. Det är någonting som Joakim Larsson säger är ett av de absolut viktigaste projekt vi har i den här staden. Det är det som kommer att lösa upp alla knutar och lösa alla problem som finns här. Men de riktigt stora utmaningar som vi står inför vill inte Joakim Larsson prata om.

Jag får inte ställa frågor till dig, Joakim, men jag kan i mina svar ställa frågor. Jag undrar fortfarande hur ni ska lösa de här problemen? Hur ska ni med stora trafiksatsningar i staden få till stånd stadens åtaganden för att klara 1 ½-gradsmålet?

Anförande nr 63

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Jag kan bara erinra om att borgarrådet Helldén har en skyldighet att svara på frågor, men inte jag. Det här blir bara roligare och roligare.

Vi vill gärna se både tunnelbana och mer kollektivtrafik. Vi ser de här förhandlingarna som seriösa och viktiga. I det här paketet ligger Östlig förbindelse som jag anar Miljöpartiet är emot, trots att detta skulle kunna minska belastningen på våra gator och i innerstaden ganska radikalt, 20 procent på Södermalm, kanske upp till 60 procent på vissa gator på Östermalm. Men det är en senare fråga. Om vi bortser från det är det ett faktum att Daniel Helldén står här och tar upp klimatavtalet. Det tolkar jag som ett argument mot Östlig förbindelse, inget annat. Det måste vara ett argument mot Östlig förbindelse i Miljöpartiets värld. Alltså kommer Miljöpartiet i Stockholms stad att göra allt för att motsätta sig Östlig förbindelse.

Jag kan inte tolka det på något annat sätt. Jag hoppas att du inte vinner den fajten, Daniel Helldén.

Anförande nr 64

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det som jag inte gillar är att ge mer utrymme för bilarna därför att vi vet att bilarna skapar de problem som vi försöker lösa och som vi har sådana problem med att komma åt. Vi har buller, vi har luftkvalitet och framför allt hela klimatfrågan. Att då producera ännu mer, kilometer efter kilometer, mil efter mil motorväg i den här staden ställer till det och skapar mer problem än det löser.

Det är intressant att Joakim Larsson prognostiserar 40–60 procents trafikminskning i innerstaden. Jag skulle vilja höra hur hans prognoser är för resten av staden och länet när den här vägen eventuellt byggs. Vad skulle hända? Det skulle jag vilja se. De svaren måste du ha, Joakim, om du säger att det här är det viktigaste projekt som Stockholm har framför sig och en fråga som vi måste lösa.

Jag ska säga att förhandlingar är viktiga, och alla förhandlingar tas seriöst.

Fråga nr 7 Debaser

Anförande nr 65

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Det här blir en riktig rockafton i kommunfullmäktige. Vi får se om det håller i sig hela kvällen. Min fråga till finansborgarrådet gäller behandlingen av Debaser i Medborgarhuset. Att Medborgarhuset inklusive Forsgrénsska badet ska renoveras och göras mer tillgängligt för medborgarna ur många olika aspekter är alldeles utmärkt.

Det finns anledning att erinra om hur vi har hanterat den här frågan från början. På vårvintern 2014 fattades ett inriktningsbeslut om att göra detta. Så gott som samtliga partier, inklusive Socialdemokraterna, uttalade då att Debaser i Medborgarhuset ska få finnas kvar. Det var ett uttalande som så gott som samtliga partier gjorde.

Nu när ärendet kommer tillbaka bidrar majoritetens sätt att behandla detta till att Debaser i praktiken får läggas ned. Jag tycker att man ska vara tydlig med att säga att

det är detta som är konsekvensen av ert sätt att hantera renoveringen av Medborgarhuset. Ni lägger ned Debaser. Hur känns det, Karin Wanngård?

Anförande nr 66

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är en surdeg när det gäller Medborgarhuset vid Medborgarplatsen. Det här är någonting som ni kunde ha löst under den tid ni satt vid makten i Stockholm, men ni ville inte lösa frågan, utan ni valde att lägga den i långbänk.

Det som händer nu är att delar av Kulturskolan redan har flyttat därifrån av arbetsmiljöskäl. Det som händer om vi inte kommer igång med renoveringen är att badet måste stängas i sommar av säkerhetsskäl. Återremisspekulationer försenar hela projektet. Vi måste komma igång.

Det är klart så att det här är ett medborgarhus som vi vill hålla så öppet som möjligt för stockholmarna, ett medborgarhus för stockholmarna att vistas i, ha olika kulturverksamheter i, ha ett bra bibliotek i, och det ska vara tillgängligt. Man ska kunna komma in i Medborgarhuset oavsett vad man har för förutsättningar. Det är någonting som verkligen ligger i grund för den stora renoveringen.

När det gäller Debaser som privat rockklubb kollar vi självklart andra lokaler. Det är inte någonting vi inte har pratat med Debaser innan, utan man har pratat och resonerat. Men deras vilja är att just vara kvar i Medborgarhusets lokaler. Det har vi inte kunnat tillgodose. Med det sagt finns det såklart en förhoppning om att vi ska kunna finna lösningar som gör att Debaser i stor skala ska kunna fortsätta sin verksamhet.

Anförande nr 67

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Det anmärkningsvärda med den information man får när man lyssnar på Jan Valeskog och det som Roger Mogert har sagt tidigare här under frågestunden är att Socialdemokraternas eget uttalande har varit att rädda Debaser i just Medborgarhuset.

När man nu hör Mogert får man uppfattningen att det här har varit klart redan mycket tidigt, kanske redan före valet 2014, men att en lösning inte har gått att få till stånd. Om det stämmer vill jag påstå att ni har fört inte bara oss i den nuvarande oppositionen utan också stockholmarna, Debasers besökare och ledning bakom ljust, om det nu har stått klart att det inte går att rädda det. Än mer anmärkningsvärt blir det då att ni inte lyckats hitta en lösning när beslutet för genomförande presenterats för Debaser. Ni har inte lyckats ha en dialog med dem så att de ens är tillfredsställda med era besked.

Anförande nr 68

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Bland det svåraste i politiken är att prioritera. När det gäller Medborgarhuset vid Medborgarplatsen är det otillgängligt. Vi har fått stänga verksamheter av arbetsmiljöskäl. Vi kommer att få stänga badet av säkerhetsskäl.

Det är klart att man med skygglappar för ögonen kan säga att vi ska återremittera allt. Nu ska vi kolla ännu en vända om vi kan göra det här lite bättre. Jag vågar nog säga

att vi har uttömt våra utredningsförmågor i det här ärendet. Vi har gått igenom och vänt på olika stenar. Det vi vill göra med Medborgarplatsen är att verkligen där få ett nytt medborgarhus som är lättillgängligt för alla att komma in, med badet kvar, som var struket av den förra majoriteten, och framför allt med ett stort bibliotek.

Anförande nr 69

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Jag är ärligt intresserad av att höra om finansborgarrådet så här med ett och ett halvt års retrospektiv på frågan anser att det finns någonting när det gäller Debaser som ni hade kunnat göra annorlunda eller kunnat göra bättre, även om borgarrådet vidhåller att det har varit omöjligt att hitta en lösning som gör att Debaser scen kan vara kvar i Medborgarhuset. Finns det någon rannsakan, någonting som ni ångrar eller tycker är viktigt att bära med sig till framtiden så att vi inte hamnar i en sådan här situation igen?

Detta är min sista fråga: Finns det någonting som borgarrådet tycker att man kunde ha gjort annorlunda?

Jag tycker att det är viktigt att betona att ert sätt att hantera frågan innebär att Debaser scen måste läggas ned. Det är den prioritering ni har gjort, och det är viktigt att ni står för det.

Anförande nr 70

B o r g a r r å d e t W a n n g å r d (S): Efterklokskap är den lättaste formen av kunskap. Det är ingenting att sticka under stol med att man alltid hamnar där om man står i förmågan att utvärdera sig själv. Nu lämnar jag det för andra att avgöra i valet 2018 om jag gör ett bra jobb eller inte.

Er prioritering är en nedrustad kulturskola, en otillgänglig miljö, alla stockholmare kan inte komma in, och det är ett stängt bad. Det är er prioritering när det gäller Medborgarhuset vid Medborgarplatsen.

Vår prioritering är ett badhus, öppet för alla och tillgängligt. Det handlar om en utvidgad verksamhet och en eftertraktad kulturskola som så många unga vill delta i. Det handlar om att det ska vara ett öppet och tillgängligt medborgarhus för Stockholm och stockholmarna.

Fråga nr 8 Varför går Stockholms stad in och sponsrar avslutningsmiddag och VIP-arrangemang vid Finnkamperna i friidrott 2017 och 2019 med 1,2 miljoner kronor?

Anförande nr 71

P e r O s s m e r (SD): Herr ordförande! De som inte är idrottshatare känner till den anrika Finnkampen, det vill säga landskampen i friidrott mellan Sverige och Finland. Jag skulle tro att den har funnits sedan 20-talet.

Den här landskampen lämnade Stockholms stadion på 90-talet och flyttade till Göteborg av alla orter. För att få tillbaka tävlingarna gick Stockholms stad med på att betala den återkommande festmåltiden i samband med tävlingarna.

Min fråga hänger ihop med att jag gärna skulle vilja veta lite mer om skälen till detta och varför vi betalade dessa 1,2 miljoner de kommande åren 2017 och 2019.

Anförande nr 72

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Den idrottspolitiska strategi som vi har i Stockholm och det idrottspolitiska program som alla partier i Stockholm ställer sig bakom handlar om jämlikhet och folkhälsa, om att fler ska ha tillgång till idrott och motion. Det handlar framför allt om att fler barn och unga men även fler vuxna stockholmare ska ha tillgång till idrott och motion. Det handlar som sagt framför allt om barn och unga, men även om breddverksamheter.

Utöver det har vi en del som handlar om att Stockholm ska vara en attraktiv och tillgänglig evenemangsstad. Finnkampen har funnits sedan 1925 i Stockholm, med ett uppehåll mellan 1999 och 2011, då det var i Göteborg. Sedan 2011 är den tillbaka i Stockholm, och det är vi stolta över. Den är ett viktigt evenemang för friidrotten i Sverige, precis som för Stockholm som evenemangsstad.

Mycket riktigt tecknades ett avtal mellan Friidrottsförbundet och Stockholms stad att Finnkampen skulle komma tillbaka till Stockholm. Exakt hur den överenskommelsen var kan jag inte svara på, för det var före den period då vi satt i majoritet.

Nu har vi gjort om rutinen så att Finnkampen, precis som alla andra föreningar och idrottsevenemang, får komma in med en formell ansökan som prövas av idrottsnämnden. I den ansökan som inkommit för 2017 ansöker man om och idrottsnämnden har beviljat 1,2 miljoner kronor. Det är ett evenemangsbidrag som ska gå till olika verksamheter, barns prova på-aktiviteter och till hyra av själva arenorna. Hälften av stödet går till staden och svensk idrott för att säkra hälsa och prova på-verksamhet. Ingenting går till VIP eller middag. Det står tydligt i beslutet, och det går att läsa i protokollet.

Anförande nr 73

P e r O s s m e r (SD): Du hänvisar till protokoll och säger att pengarna inte ska gå till VIP-arrangemang. Jag följer vad som har stått i medier. Där skulle det alltså ha varit felaktigt. Det här bidraget ska gå till någonting helt annat än vad som står i tidningarna. Är det så jag ska uppfatta ditt svar?

Anförande nr 74

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det finns de som säger att det som står i tidningen måste vara sant. Jag tillhör kanske inte dem som tror på den devisen. Det som står i protokollet är naturligtvis det som beslutet gäller. I protokollet står det klart och tydligt vad evenemangsbidraget är beviljat till, och det är till och med specificerat att vi inte tycker att det är lämpligt att evenemangsbidraget går till VIP-tält eller middagar till gäster.

Anförande nr 75

P e r O s s m e r (SD): Det skulle vara intressant att veta vad som står i protokollet. Du säger att det inte är lämpligt med vissa saker. Jag minns att du stod här en gång i höstas och talade om vågar på sim- och badhus. De uppgifter som du angav var felaktiga; det kunde vi konstatera i efterhand.

Det här handlar om en hel del pengar. Det är av moraliska skäl jag frågar om de ska gå till middag. Vad säger man om mutor? Hur är det med VIP-loger och annat? Det här ska alltså inte gå till VIP-arrangemang, men hur är det med de här middagarna?

Vi vet att det förekommer alkoholförtäring. Det här är en droppe i havet i stadens och idrottsförvaltningens budget, men jag tog upp frågan eftersom jag ser den mer som moralisk.

Anförande nr 76

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som sagt finns protokollet att läsa. Det kan man begära ut, det är en offentlig handling. Det finns upplagt på Insyn på vår hemsida där alla våra protokoll finns. Krasst tycker jag att det kanske hade varit en klok sak innan man ställde frågan att ta reda på vilka beslut som är fattade i stället för att spekulera.

Om du är nyfiken kan du gå in och läsa protokollet. Där framgår det tydligt vad evenemangsbidraget är beviljat för.

Jag ska avsluta med att säga att jag är väldigt glad att Finnkampen själv tycker att det är viktigt att satsa på olika prova på-aktiviteter för barn och ungdomar. Förutom att vi har en spetstävling i Stockholm som kan locka tv-tittare och besökare är syftet också att locka fler barn och ungdomar att prova på idrotten och kanske hitta det som en återkommande aktivitet för att främja sin motion och sin glädje att röra på sig.

*§ 16 Biträdande av ansökan om förlängt tillstånd för sprututbytesverksamhet i Stockholms län (Utl. 2016:6)
Skrivelse från Stockholms läns landsting*

Anförande nr 77

S t i n a B e n g t s s o n (C): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Den viktigaste riskfaktorn för blodsmitta, hepatit och andra blodburna infektioner utanför sjukvården är intravenöst drogmissbruk. Centerpartiet har drivit frågan om sprututbyte under en herrans massa år. I början fick vi hårt motstånd från nästan alla håll. Nu kan jag glatt konstatera att så inte längre är fallet. Motståndet är betydligt mindre.

Fler och fler inser hur värdefullt sprututbytet är. Det är därför naturligtvis med glädje som vi säger ja till ett förlängt tillstånd. Helst skulle vi såklart vilja permanenta verksamheten. Helst skulle vi också se att det fanns sprututbyte på fler ställen såväl i Stockholms stad som i hela länet, allt för att få möjlighet att få missbrukare att minska smittspridning och motivera dem som använder sprutor att komma ur sitt missbruk. Vi är glada att det nu finns ett ärende ute på remiss om just det i staden.

Ordförande! När sprututbytesverksamheten i Skåne utvärderades för något år sedan visade det sig att man i Skåne hade haft bara två nya fall av hiv på 15 år. Dessutom har regionen under många år sluppit utbrott av hepatit. Vi har inte kunnat göra en sådan utvärdering i Stockholm än, men de siffror vi har visar att det ser bra ut.

Orsaken är såklart att sprututbytesprogrammet i Skåne inleddes för nästan 30 år sedan. Folkhälsomyndigheten är också tydlig med att sprututbytesverksamheten behövs och bör byggas ut. Vilka är vi att i stoppa en bevisat effektiv metod för att människor ska slippa ytterligare sjukdom och komma ur sitt missbruk?

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 78

R a n a C a r l s t e d t (S): Fru ordförande! Landstingets sprututbytesverksamhet firade dryga två år i Stockholm. Vi som haft tillgång till den lite preliminära utvärderingen vet att den visar väldigt goda resultat. Programmet har inneburit hälsovinster för personer som sjukvården har svårt att nå och bidragit till att minska riskbeteenden. Jag ser fram emot den slutliga utvärderingen om tre år.

Jag är väldigt glad över att staden kommer att bidra till den här verksamheten på sitt blygsamma sätt. Det är fråga om både att minska människors lidande och att ge tillgång till vård till en grupp som lätt hamnar utanför.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 79

I s a b e l S m e d b e r g P a l m q v i s t (L): Ordförande! Jag vill inleda med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, att staden ska biträda Stockholms läns landstings ansökan om förlängt tillstånd för sprututbytesverksamheten. Det är på det sättet som vi i staden medverkar, det vill säga att vi biträder ansökan om tillstånd att bedriva verksamheten. Det är Stockholms läns landsting som är huvudman och

ansvarigt för verksamheten sedan 2013 genom infektionskliniken vid Karolinska universitetssjukhuset.

Sprututbytesprogrammet riktar sig till personer som är 20 år eller äldre som injicerar narkotika. Det är en försöksverksamhet som ska utvärderas vetenskapligt först efter fem år, det vill säga 2018. Men eftersom tillstånd att bedriva den här verksamheten bara ges för två år måste förnyad ansökan ske redan nu. Därför är det beslut som vi tar i dag både riktigt och viktigt.

Vi liberaler noterar med glädje att sprututbytesverksamheten i länet har varit en stor framgång som inneburit hälsovinster för många, och vi välkomnar ett förlängt tillstånd såklart.

År 2014 hade totalt 1 399 personer besökt verksamheten. Av dessa var drygt 23 procent kvinnor. Sedan har psykiatriforskning vid Karolinska presenterat i september 2015 en preliminär utvärdering av sprututbytesprogrammet. Verksamheten hade då varit igång ungefär två och ett halvt år. Den utvärderingen omfattade 522 individer.

Den här preliminära utvärderingen visade att en minskning i riskbeteendet har skett hos de individer som ingår i programmet. Andelen individer som har behandlats för allvarliga infektionstillstånd på grund av missbruk har också minskat. Självskattad livskvalitet bland de här individerna har ökat. Trots detta har narkotikaanvändningen inte ökat, utan minskat.

Självklart är inte en sådan här verksamhet problemfri. Jag har med stort intresse läst Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande. Sammantaget handlar det om en situation där närmiljön upplevs betydligt stökigare och otryggare än tidigare. Det ska vi naturligtvis ta på största allvar. Dels gör vi det genom förbättringar i parkmiljön, ljussättning och genom samarbete med polisen, dels också genom lokalisering på andra ställen runt om i staden, antingen i fasta punkter eller kanske genom mobila enheter. Jag tänker på blodbussarna. Det är en ganska bra förebild för hur en sådan här verksamhet skulle kunna utformas.

Som sagt: Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 80

G i t a N a b a v i (FI): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Utöver de helt uppenbara hälsoeffekter som även bekräftats av Malmös nästan 30-åriga försök finns det andra värden som jag skulle vilja passa på att lyfta här. Det är att det här är ett sätt för oss att nå människor som annars aldrig hade sökt sig till vården. Det här är ett sätt att nå människor som har ett väldigt svagt förtroende för myndigheter. Att stärka förtroendet för myndigheter är viktigt för att också stärka tryggheten i vår stad i det långa loppet.

Det här ger också en möjlighet för människor att faktiskt söka stöd för sitt tillfrisknande. Om något anser jag att vi behöver utöka den här verksamheten för att göra det bättre för människor som befinner sig i ett beroende.

Anförande nr 81

Alexandra Mattsson Åkerström (V): För oss i den rödgrönrosa majoriteten är det en självklarhet att biträda landstingets ansökan om ett förlängt sprututbytesprogram. Det är självklart att alla människor har rätt till vård. Det är en självklarhet att fortsätta arbetet för en minskad smittspridning och en ökad länkning till beroendevården och socialtjänsten.

Kvinnor med injektionsberoende är en särskilt utsatt grupp när det kommer till prostitution, risk för att utsättas för våld och sexuellt våld. Det är otroligt viktigt att fånga just den gruppen. Här skulle sprututbytet kunna möta dessa kvinnors behov. I dag utgör kvinnorna lite mer än 20 procent av besökarna. Det finns, förutom läkare, sjuksköterska, barnmorskor och socialarbetare knutna till projektet.

Nu är det så att det inte är staden som är huvudman för verksamheten, utan det är landstinget. Där har tyvärr inte vi majoritet. Vi skulle gärna önska att fler kliniker kunde öppnas för att möta behoven, och vi har tagit beslut i budget för 2016 om att ge socialnämnden i uppdrag att söka samråd med landstinget om en utökning.

I stället för att Moderaterna föreslår att avslå en förlängning av sprututbyte kunde de uppvakta sina kamrater i landstinget i frågan så att vi på sikt kan se fler kliniker i Stockholm. Det är inte besökarnas för sprututbyte fel att ni inte har klarat av att öppna fler kliniker under alla år som ni har styrt i landstinget. Och det är märkligt att ni föreslår att avstyrka en förlängning vid Karolinska när det visar både goda resultat och en god förmåga att dra dit personer, vilket gör att det är mycket folk på mottagningen.

Jag skulle vilja säga till er: Ta ert ansvar och öppna fler kliniker! Det här handlar om liv och död i många fall.

Anförande nr 82

Andrea Ström (M): Sprututbytesverksamheten i Stockholm är i dag ett forskningsprojekt med sprututbyte för intravenösa missbrukare. Från Moderaternas sida tycker vi att det är olyckligt att man inte har mer underlag när man ska förlänga verksamheten. Vi har till exempel fått underlag när det gäller verksamheten vid S:t Görans sjukhus, och deltagandet har ökat med mer än 30 procent från augusti 2015 jämfört med 2014. Vi har boende i området som är oroade och som framför klagomål över att det finns kanyler i parker och att man har sett en ökad drogförsäljning. Det här har majoriteten inte tydligt svar på för att hantera.

Vi skulle vilja se mer underlag för vilken personal som finns på mottagningen och vad det är som faktiskt hjälper människor ut ur missbruket när det handlar om motiverande samtal, barnmorskor, kuratorer och så vidare. Vi vill att det ska vara forskningsbaserat.

Därför yrkar jag bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 83

Rana Carlstedt (S): Vi har bistått ett femårigt projekt som behöver förnyas efter två år, som är nu. Jag undrar varifrån du ska få den här utvärderingen, Andrea,

om vi inte fullföljer projektet över huvud taget utan som ni föreslår i er reservation avbryter verksamheten. Det är vad reservationen innebär.

Anförande nr 84

A n d r e a S t r ö m (M): Jag hade velat se en tydligare handlingsplan från majoriteten för hur man ska möta medborgarnas oro, hur man ska hantera verksamheten på plats. Vi hade också kunnat få bättre rapporter till socialnämnden med underlag på hur verksamheten fungerar innan vi förlänger.

Jag tycker också att man ska sätta det här i samband med den remiss som vi hade i socialnämnden på förra mötet i januari med att eventuellt ge landstinget veto på var mottagningarna placeras. Jag tycker att det är otroligt viktigt att Stockholms stad är med i de besluten.

Anförande nr 85

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Nu talar du om problemet för Kungsholmsborna, Andrea, snarare än om de problem som injektionsmissbrukarna har, vilket var vad den här debatten handlade om. Visst, kanske är det viktigt att ta i beaktande att det påverkar omgivningen. Det är många personer som dras dit. Det tyder på att många efterfrågar den här verksamheten. Det är viktigt också att de får den kapacitet som behövs för kliniker, till exempel mobila kliniker som flera har varit inne på. Jag vet inte om det är rätt att stå i talarstolen och klaga över det och föreslå avslag så att vi blir utan ett sprututbyte, utan jag skulle vilja säga: Ta ansvar, gå till Landstingshuset och prata med era vänner som styr där.

Så undrar jag vad det är för underlag och forskning som ni efterfrågar. Jag kan hjälpa till med att plocka fram det åt er. Sprututbytet är ingen missbruksbehandling, utan det är ett sätt att minska sjukdomar och att länka till behandling. Det är inte behandling i sig. Vad är det för underlag som ni behöver?

Anförande nr 86

A n d r e a S t r ö m (M): Vi har i socialnämnden fått höra dragningar om att barnmorska bara är där någon dag i veckan, kurator är där någon dag i veckan. Ska de här personerna kunna fångas upp i syfte att de ska kunna ta sig ur sitt missbruk är det en avgörande skillnad på att ha sprututbyte och att ha sprututdelning. Syftet måste vara att ta människor ut ur det missbruket. De resurserna från staden ser vi inte.

Som du säkert har sett i våra reservationer säger vi att det är väldigt viktigt att ha verksamhet på fler platser i länet, för det är ett för stort tryck på denna mottagning, något som drabbar närboende. Det är väldigt olyckligt att majoriteten inte tar ansvar för det.

Anförande nr 87

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Sverigedemokraterna anser att den här omdiskuterade verksamheten ska få fortsätta. Det har talats om medicinskt underlag och vilken forskning som finns. Jag ska inte under den korta tid jag har till förfogande ge mig in på olika medicinska bedömningar. Andrea Ström säger att det inte finns några medicinska underlag. I Malmö-Lund-regionen har man i decennier drivit

den här typen av verksamhet, som jag i alla fall uppfattat har gett goda resultat. Detsamma gäller många utländska försök också.

Vi ser inga narkomaner botade av utbytena, men det är ändå så att rena sprutor minskar risken för hiv och blodsjukdomar som hepatit. Som vi vet är allmän minskning för risken för smittsamma sjukdomar till fördel för även icke-narkomaner.

Ingenting hindrar att den här försöksverksamheten också bedrivs på fler ställen vid fler mottagningar. Det kan innehålla många fördelar. Det har poängterats, och det är viktigt, att ordningen kring mottagningar måste upprätthållas så att de här speciella patientgrupperna inte stör omgivningen.

Avslutningsvis, med vårt resonemang, yrkar vi därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 88

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Varför finns det ett behov av ett sprututbytesprogram, in the first place? Jo, det är därför att politiken för narkotikabekämpningen har misslyckats. Ni här har fullständigt misslyckats med att bekämpa narkotikaproblemet. I den situationen väljer ni att anpassa er politik till detta misslyckande. Man lagar efter läge, skulle man kunna säga.

Detta är inte vår, socialkonservativas, politik. Med vår politik har vi ett mycket mindre problem med narkotikan. Vi tar tjuren vid hornen och reder upp situationen. Då kommer frågan om sprututbytesprogrammet närmast inte att vara aktuell över huvud taget.

Då är frågan: Hur ska vi socialkonservativa agera utifrån den soppa som ni har skapat? Ni skapar soppa i samhället i många avseenden, till exempel i narkotikafrågan. Vår slutsats är: Nej, det här är att gå åt fel håll. En ackommoderande anpassningspolitik är att gå åt fel håll.

Vi säger nej till sprututbyte. Vi säger nej till att hjälpa till med dopning. Vi säger nej till dödshjälp. Vi säger nej, nej, nej och tar tjuren vid hornen och löser problemet i stället för att sopa symtomen under mattan.

Alltså: Vi socialkonservativa yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag. Vi har ett eget yrkande, och det är ett totalt avslag.

Anförande nr 89

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Fru ordförande! Under den period som försöksverksamheten med sprututbytesprogrammet hittills har pågått har antalet besökande ökat. Under 2015 var denna ökning extra påtaglig, och precis som Andrea nämnde hade mottagningen i augusti 2015 mer än 30 procent fler besökande jämfört med besökande 2014. Personal på mottagningen menar att antalet besökande är större än vad både de och närområdet tål.

Många boende i Stadshagen har uttryckt oro över den negativa konsekvens som det stora antalet besökande får på den upplevda tryggheten i området. Detta har skett vid flera möten med Kungsholmens stadsdelsnämnd, där jag sitter i, och även vid en särskilt anordnad träff.

Några konkreta exempel på den upplevda otryggheten är att besökande vid mottagningen injicerar narkotika öppet i offentliga miljöer där barn och ungdomar vistas, till exempel vid skolor och idrottsplatser i närområdet men även i S:t Göransparken samt vid trappuppgångar. Det har hänt ett flertal incidenter vid Stadshagens idrottsplatser där både barn och vuxna har blivit antastade och ofredade. Denna bild som upplevs av de boende bekräftas också av polisen som ser samma negativa utveckling.

Vid en eventuellt permanent verksamhet med sprututbyte är det därför viktigt att man också beaktar erfarenheterna av hur verksamheten har påverkat närområdet just i Stadshagen på Kungsholmen. Precis som Andrea och vi har nämnt tidigare anser vi att en förutsättning för en eventuell permanent verksamhet är att sprututbytet kommer att ske vid flera permanenta eller mobila mottagningar som är spridda över hela länet, så att brukare inte koncentreras i ett enskilt område med de negativa effekter på tryggheten som vi nu har upplevt i Stadshagen på Kungsholmen.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 90

R a n a C a r l s t e d t (S): Vi tar Kungsholmsbornas oro på allvar. Men man skulle inte kunna tro att det är en moderatledd majoritet som sitter i landstinget. Jag följer väldigt gärna med och pratar med dina kolleger i landstinget så att vi kan få fler sprututbytesverksamheter i länet. Det är absolut inget problem.

Anförande nr 91

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Det som jag ser som lite problematiskt är att den utvärdering som landstinget har satt igång och som ska göras innehåller ingenting som riktar sig gentemot tryggheten, vilka konsekvenser som verksamheten får på närområdet. Det är någonting som verkligen behöver lyftas och beaktas innan man börjar kolla vilka eventuella platser man ska lägga verksamheten på.

*§ 17 Program för upphandling och inköp samt klausul om antidiskriminering och meddelarfrihet (Utl. 2016:7)
Uppdrag i budget för 2015*

Anförande nr 92

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! I dag ska vi diskutera ett nytt upphandlingsprogram. Det påverkar våra egna verksamheter. Det påverkar arbetsmarknaden, och det påverkar utvecklingen i framtiden vilka krav som vi ställer som upphandlare – sociala krav, ekonomiska krav och krav på ekologisk hållbarhet.

Först och främst ska våra upphandlingar säkra att vi får största möjliga värde för skattekrona. Vi ska vara affärsmässiga och effektiva genom att genomföra upphandlingar professionellt så att vi kan hålla nere priserna och se att vi får bra kvalitet i de varor och tjänster som vi handlar upp.

Vi vill få en stor utdelning som möjligt för de skattemedel som vi lägger i verksamheterna. Det kan gälla pris, men det gäller också kvalitet. Om en kommunal prispress får till resultat att arbetsvillkoren på arbetsmarknaden raseras, om våra upphandlingar leder till att människor som söker stöd hos kommunen känner sig otrygga, om jakten på den billigaste produkten leder till att vi köper varor som skadar vår miljö och hotar vårt klimat, då har prisjakten gått för långt.

Vår stads upphandlingar påverkar samhället, och vi har ett ansvar för att påverka och ta hänsyn till det som vi kan göra bättre i våra upphandlingar. Det går att ställa krav, och det går att ställa krav på social hållbarhet. Stadens leverantörer ska inte kunna skaffa sig konkurrensfördelar genom bristande arbetsvillkor för sina anställda. Den idén leder bara till osund konkurrens som slår ut de schysta företagen.

Vi ställer inga svåra krav på våra leverantörer, bara att de ska hålla sig till svensk arbetsmarknadslagstiftning och kollektivavtalsliknande villkor. Vi tycker att det är en rimlig miniminivå och en förutsättning för god konkurrens.

Det går att ställa krav på ekologisk hållbarhet. Gör man inte det är förstås risken stor att våra skattemedel går till verksamheter som i grunden skadar våra förutsättningar att bo och leva i Stockholm och på jorden. Vi ska våga använda upphandlingar för att skapa ett mer hållbart samhälle.

Det går att ställa krav på insyn och transparens. Den allt större delen skattefinansierad verksamhet som drivs i privata företag har inneburit att medborgarnas insyn har minskat. Nu vänder vi på den utvecklingen och ställer krav på meddelarfrihet inom upphandlad verksamhet. Det bidrar till ökad insyn och i förlängningen till bättre kvalitet.

Det går att använda upphandlingar för att åstadkomma ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Stockholm. Den viljan har vi, den kraften har vi. Tillsammans skapar vi ett Stockholm för alla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 93

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Ja, i dag ska vi alltså fatta beslut om stadens nya upphandlingsprogram, något som många stadsdelar har väntat på och som man också har hänvisat till när man har skjutit upphandlingar på framtiden. Andra stadsdelar har gått före och tagit tillfället i akt och återkommunaliserat så mycket de bara har kunnat, i flera fall mot tjänstemännens rekommendationer.

Det är tyvärr ett tungt ärende som majoriteten nu lägger fram, där många frågetecken återstår, så som vilka krav som kommer att behöva ställas när man menar att det ska införas kollektivavtalsliknande villkor. Till och med säger stadsledningskontoret självt i sitt utlåtande att förutsättningarna för hur krav på villkor i nivå med svenska kollektivavtal kan ställas är relativt komplexa och att rättsläget är oklart. Hur avser majoriteten att göra när det till exempel handlar om lönenivåer när så många av våra kollektivavtal i dag är sifferslösa?

Detta får vi inte svar på i detta ärende och inte heller huruvida den rödgrönrosa majoriteten kommer att gå vidare med den så kallade vita jobb-modellen där fackliga inspektörer ska verka i Stockholms stads namn. Jag skulle nog snarare kalla det för den röda jobbmodellen.

Den fråga som vi givetvis ställer, och jag vet att det är många andra som också ställer den frågan, är huruvida de kompletterande anvisningar som man hela tiden hänvisar till i dokumentet kommer att remitteras. Det är ju de här detaljerna som i mycket kommer att framgå i det övergripande och i det här fallet mycket generella ärendet, som vi väntar på. Kommer det att föras någon form av dialog med branscher i form av branschråd inför framtagandet av hänvisningarna? Har det skett någon dialog vid framtagandet av det här programmet? Jag frågar eftersom politiker också har ett ansvar att kommunicera, inte bara med facket som jag vet att den rödgrönrosa majoriteten är väldigt duktig på, utan också med de företag som faktiskt är berörda av det här programmet.

För ett tag sedan satt jag och diskuterade med kommunalråd, landstingsråd och näringslivschefer ute i landets kommuner, och där framgick det tydligt hur viktigt det är med attityder gentemot företagare. Antingen kan man med program som de här låta program bemötas och bemötandet präglas av misstänksamhet med skrivningar om sanktioner och vite, eller så kan man se till att fristående aktörer också är med och utvecklar tjänster för kommunens invånare och för medborgares bästa.

Jag tycker att dokumentet mycket andas misstänksamhet. Det ser vi också i att företagsklimatet när det gäller politiska attityder har rasat i Stockholm. Det är uppseendeväckande att valfrihet inte nämns en enda gång i dokumentet.

Kort och gott tycker jag att det här programmet inte duger; det är för generellt för Stockholm som svar på relevanta frågor. Därför yrkar vi bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 94

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande, fullmäktige! Offentlig upphandling kan tyckas vara ett ganska trist område, men det är ett väldigt stort och

ekonomiskt viktigt område för stadens skattebetalare, för stadens verksamheter, för företagare i staden och runt om i landet eller inom EU. Det är viktigt att det finns ett regelverk att förhålla sig till och ett regelverk som är stabilt och begripligt för dem som ska använda det.

Därför ska man inte heller lägga till en massa saker okritiskt och generellt. Det går att ställa specifika krav vid specifika upphandlingar, men man kan inte göra det över hela fältet och säga att det måste finnas praktikanter, man måste ta sociala hänsyn till långtidsarbetslösa, man måste, man måste. Det går inte. Lyckligtvis har vi Konkurrensverket som är ett ganska tufft konkurrensverk och som håller ögonen på de offentliga verksamheterna.

Jag läste det här ärendet med stort intresse. Jag slås av den otydlighet som finns i förslaget till beslut från majoriteten. Det finns så många synpunkter från remissinstanserna som inte alls tycks finnas med i sinnevärlden för majoriteten. Det är då inte så konstigt att Stockholm rasar i opinionen vad gäller företagande. Men det är allvarligt att så många som 63 procent av de mindre företagen säger att om man kommer att lägga på alla de extra kriterierna ovanpå lagstiftningen kommer de att avstå. Det är 63 procent av dem som i dag deltar i offentlig upphandling. Det står i dokumentet. Jag tror på det, för jag vet hur småföretagen reagerar. För dem är det jättejobbigt att förstå alla extra kriterier.

I de kommuner där man har dialog, där man har samtal och där man diskuterar hur aktörerna ska förhålla sig innan direktiven skrivs till varje upphandling vet man hur man ska förhålla sig, och där kan man vara med på lika villkor. Om staden vill ha ett brett deltagande av företag i upphandlingen tycker jag att man verkligen ska fokusera på dialog och förståelse för olika företags villkor i stället för att bara köra över och dra till med de direktiv som passar ideologin.

Bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 95

Borgarrådet B j u g g r e n (S): För mig är det självklart att Stockholms stad ska ta sitt ansvar och aktivt arbeta för en konsumtion som är etiskt, klimatmässigt och socialt hållbar. Därför är jag väldigt stolt över att Stockholm äntligen arbetar för att bli Fairtrade City, och kanske ännu mer stolt är jag över att vi nu antar ett sådant program för upphandling och uppköp, ett program som innehåller det som ligger mig extra nära om hjärtat, sociala hänsyn.

Stockholms stad är en av Sveriges största arbetsgivare, och vi genomför miljonupphandlingar regelbundet. Det är självklart att de upphandlingarna måste bidra till att nå målet om Stockholm för alla. Vi kan göra så mycket mer.

Man kan ana viss misstänksamhet från talarstolen, men faktum är att det är prövat och gå att ta sociala hänsyn. Andra har gått före. Till exempel i Örebro röstade man i Vivalla redan 2013 för att ha sociala hänsyn i upphandlingen och fick på det sättet in både nya personer på arbetsmarknaden och praktikplatser. Här i Stockholm har vi, som vi alla vet, saknat en sådan vilja, men nu finns den viljan i majoriteten.

I Husby är ungefär drygt 6 procent av ungdomarna mellan 18 och 24 år arbetslösa. Det är de som är öppet arbetslösa, inte de som inte finns i några system. När Dalhagsskolan i Husby skulle renoveras förra året testade vi det här med sociala hänsyn i upphandlingen. Syftet var att skapa även lokala arbetstillfällen för ungdomarna i området genom just dialog med intresserade entreprenörer. Det resulterade i att vi fick 14 ungdomar som tidigare varit sysslolösa och som saknade avslutad gymnasieutbildning i projektanställning. I stället för att stå helt utanför är de här ungdomarna i dag antingen i arbete eller slutför sina gymnasiestudier inom bygg- och anläggningsprogrammet.

Därför är sociala hänsyn ett fantastiskt bra verktyg för att skapa mervärde för pengarna, att inte stirra sig blind på lägsta pris till vilket pris som helst utan att göra bra affärer som ger stockholmarna mer än det rent ekonomiska värdet. Det nya upphandlingsprogrammet är ett steg i rätt riktning. Förhoppningsvis kommer det att ge fler än dessa 14 Husbyungdomar en möjlighet att ta ett steg in på arbetsmarknaden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 96

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Jag har en fråga angående likabehandlingsprincipen och hur Socialdemokraterna ser på den. Enligt EU-rätten är kommuner skyldiga att se till att de krav som ställs på fristående utövare ställs också på kommunens egna. Där har vi problemet när det gäller arbetsmiljö till exempel, där vi ser att sjukskrivningstalen ökar. Man kan säga att det har varit en trend sedan 2013, men vi ser att det sedan valet skett en fördubbling i många förvaltningar, fördubblade sjuktal. Det är en allvarlig situation.

Hur tänker man sig från majoritetens sida att jobba efter de krav som ni ställer på arbetsmiljön? Det skulle jag vara intresserad av att höra.

Det är klart att det är viktigt med sociala hänsyn, men för oss är kvaliteten det viktigaste. De här kan stå i motsats till varandra när vi till exempel pratar om demenssjuka till exempel. Det viktigaste är att demensvården får bästa möjliga personal, inte hur många långtidsarbetslösa man tar in. Den aspekten vill vi att ni tar med.

Anförande nr 97

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tänkte tacka för frågan, men det verkar som att borgarrådet snarare försöker styra undan diskussionen från det som det här handlar om, upphandlingsprogrammet. Självklart är det ett jättestort problem när sjuktagen ökar. Det är ett problem för hela arbetsmarknaden, inte bara för Stockholms stad. En stor del av regeringens åtgärder på det området handlar just om att få ned sjuktagen. Det finns också arbetsgivarprogram. Men det är inte några specifika åtgärder i programmet för upphandlingar och inköp.

Som jag sade har det tydligt saknats en politisk vilja i Stockholm att använda upphandlingar för mer än att pressa pris. Det blir tydligt i de här frågorna, som inte alls handlar om det vi vill göra: att skapa ett mervärde i stadens upphandlingar.

Anförande nr 98

Christina Linderholm (C): Ordförande, fullmäktige! Det låter så vackert. Det låter nästan som en saga. Ja, för resten är det nog en saga att tro att man kan få allt det goda genom upphandlingsreglerna.

Offentlig upphandling är regelstyrd på EU-nivå och på svensk nivå. Det är lagstiftning som gäller. Man kan lägga till specifika kriterier i vissa specifika frågor. Så skulle det kunna vara i det bygge som borgarrådet berättade om. Men man kan inte kräva generellt att man ska ha praktikanter och arbetslösa ungdomar när man ska köpa pennor, eller vad det nu är man köper för någonting.

Upphandling täcker ju så mycket. Här tror ni att ni ska kunna lösa alla problem och bli alla goda gåvors givare. Jag undrar hur ni ska hantera det på EU-nivå där de europeiska reglerna gäller.

Anförande nr 99

Borgarrådet Bjuggren (S): Dels har vi en riksdagsmajoritet i det här landet som säger att EU-reglerna är betydligt mycket mer generösa än de svenska reglerna på det här området. Det känns inte som något problem när det kommer till EU-domstolen, utan det är ett problem nationellt, att vi inte kan ändra lagstiftningen.

När det gäller att ställa samma krav för alla skulle vi kunna ställa samma krav i alla upphandlingar på att ta emot praktikanter. Dock har vi valt att inte göra det. Vi tror inte att det är det bästa sättet. Alla upphandlingar kan inte anpassas exakt på samma sätt. Självklart måste man se på det från fall till fall. Det är därför vi tar som exempel Dalhagsskolan. Där valde man dialogmodell, där alla intresserade kunde lämna förslag på det som de trodde bäst kunde bidra till sociala hänsyn i sina anbud. Det är en modell som har visat sig bra i det fallet och som vi säkert kommer att kunna använda i många fall framöver.

Tack så mycket för frågan!

Anförande nr 100

Borgarrådet Lühr (MP): Det känns väldigt bra att vi i dag beslutar om ett nytt program för upphandling och inköp i Stockholm, för det är mycket pengar som är involverade och det är viktigt att vi kan styra upp olika verksamheter på ett för miljön och socialt bra sätt.

Den offentliga upphandlingen omfattar ungefär en femtedel av bnp, och Stockholms stad köper varje år varor och tjänster för ca 11 miljarder. En stor del av det gäller entreprenader, men en betydande del också konsulttjänster och varor. Självklart tycker jag att det är viktigt att miljökraven har en framträdande roll i programmet, för upphandling och inköp kommer att vara en viktig del i att staden ska nå sina miljömål.

I miljöprogrammet, som just nu är ute på remiss, finns bland annat krav på upphandling av ekologisk mat, förnybara drivmedel, transporttjänster och kemikalier som några exempel. I den statliga utredning som kom 2013 slogs fast att ekologiskt hållbar upphandling är ett effektivt styrmedel.

I staden har vi också flera expertfunktioner som kan fungera som expertstöd vid upphandling inom miljöområdet. Vi har exempelvis fleet manager-funktioner inom miljöförvaltningen som handlar om bilar. Vi har energicentrum och kemikaliecentrum som kan hjälpa till vid upphandlingen för att kunna ställa rätt krav vid upphandlingar.

Jag har sett att det kommit remissvar från Upphandlingsmyndigheten, som ställer sig väldigt positiv till Stockholms miljöprogram i sitt remissvar. Det är roligt.

För tre år sedan kom den statliga utredningen om hållbar offentlig upphandling. Utredarna sade då att de vill att goda affärer ska vara i fokus, att målet måste vara bästa möjliga service till medborgarna. Lägsta pris måste bytas ut mot lägsta möjliga totalkostnad. Det är viktigt att inte bara ekonomin får styra utan också värdegrund.

Med Stockholms nya program för upphandling och uppköp och dess fokus på det både socialt och miljömässigt hållbara tycker jag att vi i dag tar ett kliv framåt. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 101

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag har en fråga som rör miljöförvaltningens remissvar på ärendet. Man är oroad för att staden ska använda sig av kriterier som tas fram av den nya myndigheten. Man skriver: En strikt tillämpning av Upphandlingsmyndighetens kriterier skulle innebära att staden skulle tvingas upphandla med de särskilda kontraktsvillkor eller spjutspetskrav som återfinns i stadens upphandlingar och som syftar till att nå stadens miljömål. Därmed riskerar förhållningssättet inte bara miljöprogrammets måluppfyllnad utan även stadens position och rykte som en miljöhuvudstad.

Är det er mening att riskera Stockholms upparbetade rykte som ledande miljöhuvudstad? Kommer ni att ta miljöförvaltningens farhågor på allvar?

Anförande nr 102

Borgarrådet L u h r (MP): Det var en bra fråga. De här synpunkterna har tagits i beaktande i den variant av upphandlingsprogrammet som är ute nu. Vi har tittat på det och sagt att vi får gå före. Det handlar om samma särkrav som vi har pratat om tidigare, att staden inte har möjlighet att själv gå före och ha starkare mål än vad man har på nationell nivå. Nu är det ändrat i det program som ligger på bordet.

Anförande nr 103

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Precis som Christina Linderholm redan har påtalat är upphandlingspolicyn kanske inte den hetaste frågan som får väljarna att dra igång vågen av upphetsning. Frågan om offentlig upphandling kan nog vara utmärkt nattlektyr för den som har svårigheter att somna. Men trots det är upphandlingsfrågorna väldigt viktiga. Det är av stor betydelse hur vi utformar kraven. Det påverkar både pris och kvalitet på de varor och tjänster som ska levereras.

Upphandlingar får ofta möta kritik. Många företag vittnar om svårigheter att vara med i upphandlingar bland annat på grund av för krångliga förfrågningsunderlag eller på grund av alltför stora upphandlingsområden. Vissa företag säger att de helt har gett upp eftersom de ändå inte har någon chans att vinna upphandlingen. Detta är

inte bra. Det är dåligt för företagsklimatet, samtidigt som konkurrensen minskar, vilket i sin tur drabbar både kvalitet och pris.

Därför är det anmärkningsvärt att programmet i en så liten utsträckning tar upp just denna aspekt, företagarperspektivet. Som programmet nu föreslås utformas är risken stor att vi skrämmar i väg ännu fler företag som vill vara med i upphandlingar.

Att man vidare smyger in vita jobb-modellen i programmet är också bekymmersamt. Det ger facket en ställning som frångår den svenska modellen om jämbördiga parter på arbetsmarknaden. Socialdemokraternas starka band till fackföreningsrörelsen ska rimligtvis inte påverka Stockholms stads upphandlingsprogram. Men det ser vi nu håller på att ske.

Man kan undra vad partiet som Miljöpartiet egentligen tycker om detta. Det kanske är en kamel som man får svälja för att få vara med i maktens köttgrytor?

Kristdemokraterna tycker att man ska kunna ställa sociala krav vid upphandlingar. Kraven måste dock anpassas till upphandlingens art och företagens förutsättningar. Det är dumt att låsa fast sig vid att sociala krav alltid måste gå ut på att exempelvis anställa personer långt ifrån arbetsmarknaden.

Det finns många olika sätt som företag och för den delen privatpersoner kan ta socialt ansvar på. Ibland måste man inte heller ställa krav; man kan också tala om meriterande aktiviteter. Att ta socialt ansvar kan i det fallet vara meriterande vid en upphandling utan att för den sakens skull vara ett krav. På så sätt jobbar man mer med morötter än med piska. Det kan säkert i flera fall vara en bättre metod, inte minst för att stödja innovativt tänkande på det är området.

Med det yrkar jag bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 104

P e r O s s m e r (SD): Fru ordförande! Den rödgröna majoriteten har lagt ned mycket arbete på programmet för upphandling och inköp. Det är skrivet i en politisk vinkling för att uppnå olika sociala, miljö- och arbetspolitiska mål som också är utanför gällande lagstiftning. En talare anmärkte på att det hela är otydligt. Det kan jag instämma i. Och man talar också om att det här med principen om lägsta pris inte är något som värderas särskilt högt, utan man vill väga in en massa andra faktorer.

Det är ingen tvekan om att det här programmet blir betungande för mindre företag när det till exempel ställs krav på lärlingsanställningar. Det finns också en antidiskrimineringsklausul, den har redan funnits tidigare, som nu skärps. Det sägs att det ska utgå vite om företaget inte har en jämställdhetsplan, om den inte är okej, eller att man utför aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen. Det är inga småpotatisar. Det är faktiskt upp till 100 000 kronors vite det gäller. Det är mycket för ett litet företag. Dessutom ska företaget avge en så kallad sanningsförsäkran om att man har skött sig. Nästa steg, om den rödgröna majoriteten får som den vill, blir väl lögn-detektorer.

Det är alltså ett program som SD inte kan godta. Men för att ändå vara lite positiv: Inom en privatskola, vård och omsorg ska det finnas en rätt enligt förslaget i bilaga 3 att anställda får gå till medier med klagomål på företaget där man är anställd. Som

alla känner till gäller detta också inom offentlig verksamhet. På den punkten är Sverigedemokraterna beredda att acceptera förslaget eftersom det ju ligger i tiden.

Fru ordförande! SD yrkar därför avslag på kommunstyrelsens förslag, dock med tillstyrkande av förslaget när det gäller bilaga 3 om meddelarfrihet.

Anförande nr 105

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Det är ett väldigt viktigt program som vi har att ta ställning till. Man kan säga att en del av oss som har varit politiker länge kanske inte blev det på grund av att vi var jätteintresserade av upphandlingsregler, men icke desto mindre är det ett väldigt viktigt program.

Det handlar i korthet om hur de som bor i Stockholm ska få mest krut för pengarna. Hur ska vi handla upp på ett sådant sätt att vi får bra varor och tjänster till den lägsta kostnaden? Det kan man ha olika åsikter om naturligtvis.

För min del anser jag att programmet i stora delar är väldigt bra, men i en del avseenden går det för långt när det gäller regelverk som gör att det kan bli svårt för små företag att helt enkelt lägga anbud. Problemet med det blir att vi riskerar att inte se det. En del småföretagare säger: Vi bryr oss inte ens om att beställa in upphandlingsunderlagen. Vi ställer oss helt vid sidan, för vi vet att den arbetsinsats som krävs för att ens komma med i processen är så stor att vi inte har råd med den. Är det på det sättet, och många företag vittnar om att det är så, är det klart att vi förlorar en del av själva syftet med upphandlingsprogrammet, att få så bra varor och tjänster som det bara går när vi handlar upp. Och det handlar om varor och tjänster i mångmiljonklassen.

Det handlar naturligtvis också om hur vi följer upp att avtalen verkligen hålls. Vi har på senare tid sett två ganska flagranta exempel på där staden inte har agerat trots att entreprenören inte har uppfyllt villkoren. Det gäller Samtrans och det sopkaos som vi har sett i delar av Stockholm. Det gäller att när man handlar upp – och det är en av de stora fördelarna med upphandling – sätter man ned foten och säger att det inte duger om villkoren inte uppfylls. Ni får vitesföreläggande, vi drar tillbaka upphandlingen och gör om den.

Jag tycker inte riktigt att den nya majoriteten har levt upp till de krav som kan ställas i detta program som vi ska ta till oss och besluta om. I huvudsak tycker jag att det största problemet med det här programmet att det riskerar att bli så krångligt för många små företag att de inte ens bryr sig som att ta till sig de handlingar som behövs och bryr sig om att lägga ett bud. Det förlorar alla på, framför allt de vanliga stockholmarna.

Anförande nr 106

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! När det gäller båda de upphandlingar som Lotta exemplifierade med är det upphandlingar som är ärvda från en tidigare majoritet. Där hoppas jag att vi kan komma överens om att det här upphandlingsprogrammet ska minimera risk för fel under avtalsperiodens gång och att vi ställer tydliga krav redan i upphandlingsskedet för att slippa felaktiga upphandlingar, det som ni gjorde i den tidigare majoriteten.

Anförande nr 107

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Redan efter tre månader begärde vi att avtalet med Samtrans skulle sägas upp för att de helt enkelt inte uppfyllde villkoren. Det vägrade ni att gå med på.

När det gäller sophantering där människorna får lägga soporna på gatorna för att det inte fungerar säger företrädare för staden: Nej, vite, det ska vi inte begära från företaget; det är lite synd om dem, för den deras bilar inte har funkad. Men själva poängen med upphandlingar är att man också kan få saker och ting fungera bättre genom att bryta upphandlingen. Där är ni ansvariga för att det inte skett. Ni har till och med förlängt avtalet med Samtrans. Så bra tycker ni att Samtrans funkar!

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Alliansen.

Anförande nr 108

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Fru ordförande! Vi diskuterar ett upphandlingsprogram. Precis som Lotta Edholm var inne på, och även andra, är det ett väldigt viktigt program. Vi upphandlar verksamheter i Stockholm för ungefär 11 miljarder om året. I hela Sverige upphandlar man för åtminstone 600 miljarder om året.

Det viktigaste måste alltid vara att vi får så mycket som möjligt för de pengar som vi spenderar i en upphandling och att vi får så mycket kvalitet som möjligt, som Anna König Jerlmyr var inne på tidigare. Att se till att vi får så mycket kvalitet som möjligt är ett stort ansvar för oss politiker.

Upphandlingar är väldigt olika. Det kan vara enorma entreprenadupphandlingar på flera miljarder, och det kan vara ganska små upphandlingar, och det kan vara omsorgsverksamhet som ska upphandlas. Därför tycker jag att det är viktigt att se till att det är rätt krav ställs i rätt upphandling. Hela tiden måste fokus vara på att vi vill att även små och medelstora företag kan vara med i upphandlingar, och då kan vi inte ställa alldeles för stora krav.

Det har låtit i debatten som att Alliansen är mot sociala krav i upphandlingar. I vår reservation ser man att vi inte alls är emot sociala krav i upphandlingar, men det måste vara rätt sociala krav. Låt oss titta på till exempel omsorgsverksamhet, äldreomsorg och liknande. Där kan vi finna betydligt fler frågetecken kring att ställa sociala krav, framför allt gäller det att ta emot långtidsarbetslösa och praktikanter, än i stora entreprenadupphandlingar.

Det är viktigt att hela tiden fokusera på: Vad är unikt i den här upphandlingen? Hur kan vi ställa så rimliga och bra krav som möjligt så att vi får så mycket värde för pengarna som möjligt i upphandlingen?

För oss är det viktigaste att fundera på hur vi kan använda näringsliv på bästa möjliga sätt. Ibland när jag lyssnar på er i majoriteten tycker jag att det låter som att det viktigaste i upphandlingen är att man kan ta emot så många långtidsarbetslösa som möjligt. Jag tycker att man ska ställa den typen av krav i vissa upphandlingar, i de upphandlingar där det passar. Men det kan inte vara så att det övergripande målet när vi ska spendera 11 miljarder ska vara att man endast ska tävla om hur många

långtidsarbetslösa som man kan ta emot. Här tror jag att det finns väldigt mycket att göra om man vill arbeta tillsammans med näringslivet.

Det finns en del andra förslag här som vita jobb-modellen, och man vill skicka ut fackliga representanter som kontrollerar krav. Det tror jag inte är bra sätt att främja kontakterna med näringslivet. Det saknas tydliga mål i dokumentet.

Jag tycker att man kan konstatera att upphandlingarna under Alliansens styre blev bättre i den här staden, men jag tror att det finns mer att göra. Jag tycker att det är viktigt att vi diskuterar upphandlingar, för det är enorma belopp vi lägger på dem. Vi i Alliansen är inte emot att ställa sociala krav eller miljömässiga krav i upphandlingar, men det måste vara rimliga krav i rätt upphandling. Det kan inte vara så att man ställer samma krav i alla upphandlingar. Då kommer vi att stänga ute småföretagen.

Anförande nr 109

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag har egentligen bara en fråga. Om det är så att ni inte är emot sociala krav vid upphandlingar, vilket jag tycker vore bra – hur kommer det sig då att ni i åtta år vägrade ställa några sociala krav i era upphandlingar?

Anförande nr 110

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Om man läser reservationen ser man att det står där att vi inte är emot att sociala krav ställs. Jag tycker att det är bra att man i fler upphandlingar än vad vi har gjort tidigare nu kan börja ställa sociala krav. Det kanske vi borde ha gjort tidigare, och jag tycker att det är bra att det kommer nu. Men det jag är rädd för är att ni kommer att ställa dessa krav i alla upphandlingar på alla entreprenörer, hur stora eller små upphandlingarna än är. Det är att ställa fel krav, och jag tror att det är att använda sociala krav på fel sätt.

Målet för oss politiker måste vara att vi vill skapa ett så bra samhälle som möjligt. Vi vill skapa ett mer hållbart samhälle. Du kommer inte att skapa ett mer hållbart samhälle om du slår ut små och medelstora företag. Då får du bara de stora företagen som klarar av att uppfylla kraven. Jag tror att det är otroligt viktigt att vi ställer rätt krav vid rätt upphandlingar. Vi är från Alliansen inte emot att man ställer sociala krav. Men det måste vara rimligt, och det ska vara vid rätt upphandlingar.

Anförande nr 111

T o r u n B o u c h e r (V): Jag har en liten fråga angående det här med sociala krav inom äldreomsorgen. Exakt var någonstans i programmet står det att man på ett demensboende måste anställa långtidsarbetslösa? Jag ser inte riktigt den typen av skrivningar.

Anförande nr 112

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Om du läser upphandlingsprogrammet, som finns med i dagens ärende, ser du att det står ganska mycket om just sysselsättningskrav kopplat till sociala krav. Du får gärna begära ordet och förklara för mig hur du har tänkt ställa sociala krav i demensvården. Det vore intressant att höra.

Anförande nr 113

G i t a N a b a v i (FI): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Med det vill jag också passa på att lyfta den förstärkning av antidiskrimineringsklausulen som vi nu gör, som jag tycker är jättebra och som ger möjligheter till avtalsrättsliga sanktioner. Med detta vill vi signalera att det är viktigt att ha ett aktivt antidiskrimineringsarbete. Med ett höjt vitesbelopp betonar vi vikten av att diskrimineringslagstiftningen följs i praktiken. Det är en självklarhet att skattepengar inte ska leda till diskriminering och att staden såväl som de aktörer som vi samarbetar med alltså ska leva upp till undertecknade konventioner om mänskliga rättigheter.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 114

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande, ledamöter! Med det program som vi beslutar om i dag får vi bättre möjligheter att verka för att de gemensamma skattepengarna används på ett sätt som tar social hänsyn, vilket stärker våra möjligheter att nå sociala framsteg och en stad som håller ihop och håller samman. Det ger oss förbättrade möjligheter att skapa en alltmer inkluderande arbetsmarknad. Vi kan ställa krav på att entreprenörer och företag inom tjänstesektorn tar social hänsyn och erbjuder sysselsättningsfrämjande åtgärder som praktikplatser och lärlingsplatser för stockholmare som i dag befinner sig långt från arbetsmarknaden.

Det kan bli ett viktigt bidrag till stadens arbete med att få så många som möjligt i arbete och till att ge dem som står långt från arbetsmarknaden fler möjligheter att få in en fot på ett stabilt och långsiktigt sätt. Ju fler verktyg vi har och ju fler dörrar vi kan öppna, desto bättre kan vi erbjuda rätt insats för den enskilde som passar den enskildes förutsättningar och möjligheter. Det kan gälla unga som saknar gymnasiekompetens, långtidsarbetslösa eller personer med funktionsnedsättning som är långt från arbetsmarknaden.

Att aktivt verka för att även upphandlingar ska bidra till att personer kommer i sysselsättning kommer att gynna stadens utveckling, och det kommer att medverka till att driva samhällsutvecklingen i en socialt och ekonomiskt hållbar riktning. Det kommer även att bidra till att höja kvaliteten i de offentliga verksamheterna. Detta program ger oss också verktyg och bättre förutsättningar att på ett tydligare och mer aktivt sätt motverka att våra gemensamma pengar understöder svartjobb, lönedumpning eller usla arbetsförhållanden.

Vi får bättre förutsättningar att motverka oseriösa företag som maxar sina vinster på brukarnas och personalens bekostnad eller använder sig av olika oegentligheter som urusla löner, oanständiga anställningsvillkor, fusk med rapporteringen av arbetade timmar, ekobrott eller – i värsta fall – dålig omsorg och vanvård.

Programmet kommer att ge alla de företag som är seriösa större möjlighet att växa och utvecklas. Goda arbetsvillkor är en viktig förutsättning för det långsiktiga kvalitetsarbetet i verksamheterna, speciellt i de verksamheter där personalens arbete är själva verksamheten. Kvaliteten är personalens yrkesskicklighet, som består av deras kompetens och erfarenhet. Det stärks av företag som har goda anställningsvillkor för sina arbetare.

Programmet för upphandling och inköp kommer att förstärka stadens fokus på kvalitet och ställa högre krav på innehåll och sätt på vilket tjänster och varor produceras. Det kommer att bli en viktig del i arbetet för ett Stockholm för alla.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 115

M a r k u s N o r d s t r ö m (M): Fru ordförande! Jag måste ta tillfället i akt, eftersom vi hittills inte har fått något svar på den fråga som upphandlingsprogrammet uppehåller sig vid i mångt och mycket. Man talar om krav på anställningar för människor som står långt från arbetsmarknaden, man talar om krav på praktikplatser och så vidare. Det ska vara möjligt att ställa sociala krav, som vi har sagt här tidigare. Men de måste vara rimliga och anpassningsbara.

Det du målar upp om att konsekvent ställa upp en lång lista med den här typen av krav riskerar att bli ett problem. Varför då? Jo, därför att det alltid är enklare för större företag att möta den här typen av krav än det är för mindre företag. Upphandling bör vara konkurrensneutral i den meningen att så många företag som möjligt de facto ska kunna vara med och lämna anbud. Så gynnar man Stockholms stads utveckling, och så tar man vara på skattebetalarnas pengar. Först då kan man välja det bästa anbudet. Detta är en otroligt tråkig utveckling.

Anförande nr 116

T i n a K r a t z (V): Det var en väldigt lång fråga. Jag tror i alla fall att med en politik som mer gynnar att man konkurrerar med prissättning och att det lägsta priset vinner gynnar man ännu mer de större företagen, som har möjligheter att göra detta. Om man i stället ställer kvalitetskrav och sådana krav som gynnar dem som jobbar och är anställda i företagen kan de företag som vill verka för en stark kvalitet få en större möjlighet att vinna upphandlingar. Jag tror verkligen att det skulle gynna en hel del små företag.

Anförande nr 117

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Det är intressant att lyssna på debatten. Från majoritetens sida talar man hela tiden om detta med utgångspunkten att det egentligen är förfärligt att vi måste ha med de här hemiska företagen att göra. De har ju tydligen en dålig arbetsmiljö, och de lever inte upp till sina sociala krav. Vi ska nu ställa de här och de här kraven på dem för att vi ska visa att vi i Stockholm är duktiga och bra beställare.

Jag tycker att det är lite fascinerande. Jag skulle verkligen vilja höra finansborgarrådet, tillika ordföranden i Stockholm Business Regions styrelse, och hennes uppfattning när det gäller just hur man jobbar med upphandling och stimulerar näringslivet och därmed tillsammans kan utveckla olika områden. Det står lite grann om innovationsupphandling i dokumentet, men jag kan faktiskt inte förstå hur man ska kunna få till stånd att jobba med innovationsupphandling när man också ska jobba med alla de andra olika aspekter som ni har tagit upp.

Jag tycker att hela dokumentet är motsägelsefullt. Flera av mina kollegor från oppositionen har varit inne på detta. Jag tycker att det som står på s. 195 är otroligt illustrativt. Under rubriken om kvalitet står det: Stadens ambition är att ta till vara

leverantörernas potential att utveckla verksamheten. För att nå detta mål ska höga krav på kvalitet i regel ta sig uttryck i tydliga beskrivningar om vad som ska uppnås, men inte hur det ska uppnås. I stycket ovanför kan man dock läsa följande: För att uppnå god kvalitet vid upphandling av verksamhet ska staden även ställa relevanta krav på bemanning, utbildningsnivå, kompetens och goda arbetsmiljövillkor för personalen. För den goda kvaliteten är det nödvändigt att de anställdas rättigheter värnas. Vidare ska privata utförare bedriva ett aktivt arbete med att informera personal om rättigheter och skyldigheter syftande till att värna arbetstagarens psykiska och fysiska arbetsmiljö. Så mycket för att det är viktigt med *hur* i stället för *vad*, som man säger i stycket under!

Almega, Svenskt Näringsliv, Vårdföretagen och flera andra har påpekat i sina remissvar hur bekymmersamt det är när man ställer så många olika krav och sätter upp så många kriterier som faktiskt finns i förslaget. Jag är allvarligt bekymrad. Almega konstaterar också i sitt remissvar att det är över 50 procent av företagen som skulle kunna lägga anbud vid upphandlingar som avstår från att göra detta. Med bland annat Vita jobb-modellen befarar jag att det kommer att bli mycket färre.

Jag skulle vilja höra ordföranden i Stockholm Business Region svara på hur detta främjar näringslivets villkor.

Anförande nr 118

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Du kommer snart att få höra Karin Wanngård berätta det, Ulla.

Jag måste bara ställa några frågor. Du säger att vi tror illa om företagen och att vi därför ställer dessa krav. Men är det inte tvärtom? Det är ni som säger att det är ett dråpslag mot företagen – ja, mot alla företag – om de inte får diskriminera, om de inte får lönedumpa och om de tvingas att ta ansvar för miljön. Jag tror faktiskt inte att det är så. Jag tror att de flesta stockholmsföretag vill vara med och ta ansvar, vill ha en sund konkurrens och vill vara med och bygga ett modernt och konkurrenskraftigt Stockholm. Så tror jag att det är.

Anförande nr 119

U l l a H a m i l t o n (M): När jag träffar en ny bekant brukar jag aldrig börja med att fråga om de har slagit sin respektive hemma. Jag utgår ifrån att personer är sjysta och rekorderliga. När ni ställer upp en massa olika typer av kriterier utgår ni ifrån att man inte är sjyst och okej. Jag kan tala om för er att näringslivet i Stockholm och i Sverige är otroligt duktiga. Man behöver inte misstänkliggöra dem på det sätt som ni i stor utsträckning gör i detta förslag till upphandling.

Jag tycker att det är väldigt tråkigt, för alla dessa kriterier innebär att tröskeln kommer att bli ännu högre. Precis som flera har varit inne på här tidigare i talarstolen kommer tröskeln att bli särskilt hög för de små och medelstora företag som är de absolut flesta. Jag rekommenderar läsning av Företagarnas remissyttrande. De kommer inte att våga lägga anbud.

Anförande nr 120

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Jag ska inleda med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Stockholms stad är en stor upphandlare i Sverige. Hur vi, jag, ni, vi som privatpersoner och Stockholms medborgare agerar som konsumenter har betydelse; det vet vi. Ju fler som köper Kravmärkt mjölk, desto intressantare blir det för bönderna att producera Kravmärkt mjölk. Att helt bortse från det ansvar Stockholms stad därmed har för utvecklingen som en stor och viktig konsument är inte politiskt försvarbart. Det är inte heller försvarbart gentemot de stockholmare som har röstat fram nuvarande majoritet.

Jag tycker att serviceförvaltningen, där jag sitter som ersättare, sammanfattar detta på ett utmärkt bra sätt. De skriver: Av programmet och dess förslag framgår tydligt stadens ambitioner att använda upphandling som ett verktyg för att nå stadens inriktningsmål – detta samtidigt som det betonar vikten av att dessa mål i varje upphandling vägs mot andra aspekter och att det säkerställs att ställda krav är i enlighet med gällande lag. Så uppfattar alltså serviceförvaltningen upphandlingsprogrammet.

Jag ska se om jag hinner svara på den fråga som jag fick när jag själv var uppe och ställde en fråga om huruvida vi är tvungna att anställda långtidsarbetslösa inom demensomsorgen eller hur vi annars tänker göra. Det står i programmet under rubriken En öppen och inkluderande arbetsmarknad att staden ska sträva efter att upphandling bidrar till en positiv och inkluderande arbetsmarknad. Det står också att staden ska ställa krav på leverantörerna i syfte att minska arbetslösheten i grupper som står utanför arbetsmarknaden och öppna upp för anställning och praktik, i de fall det bedöms lämpligt med hänsyn till uppdragets omfattning och upphandlingsföremålets art.

Min fråga, som jag ställde förut, var: Var någonstans står det i programmet att vi är tvungna att göra någonting över huvud taget? Programmet ger oss möjligheter. Det är också det som är så bra med det här programmet.

Anförande nr 121

Dennis Wedin (M): Ordförande och Torun! Min initiala fråga måste ändå gälla detta att det är uppenbart att ni har övergripande mål, och er tydliga ambition är att styra verksamheterna. Det är bara att konstatera att en sådan styrning gäller just långtidsarbetslösa. Det är alldeles uppenbart, och det vore konstigt om oppositionen inte frågade er om huruvida detta kommer att ha någon bäring på äldreomsorgen.

Min fundering initialt till dig är: Kan inte du precisera hur de sociala kraven kommer att sätta sin prägel på äldreomsorgen? Och på vilket sätt kommer det att öka kvaliteten just för de äldre? Ni nämner ingenting om valfrihet och väldigt lite om hur kvalitetsaspekterna ska in för den enskilda äldre.

Ni nämner inte heller någonting om att beslut kan fattas på ideologisk grund. Vi har sett i era återkommunaliseringar att det är en tydlig aspekt vid upphandlingar i er politik. Jag undrar: Varför nämns inte det i detta dokument?

Anförande nr 122

Torun Boucher (V): För att börja med slutet var det sista en missuppfattning.

För att gå vidare sade Ulla Hamilton alldeles nyss att stadens ambition är att ta till vara leverantörens potential att utveckla verksamheten. För att nå detta mål ska höga krav på kvalitet i regel ta sig uttryck i tydliga beskrivningar om vad som ska uppnås, men inte hur det ska uppnås. Det vore förmätet av mig att då stå här i talarstolen i dag och säga hur det ska uppnås, i synnerhet en massa ”hur” som de facto inte står i programmet.

Anförande nr 123

Ingegerd Axelsson Le Douaron (MP): Jag ska inte upprepa vad mina kära kollegor på den här sidan har sagt – väldigt många bra saker. Några saker måste jag dock säga i alla fall.

Miljöpartiet ska vara med vid köttgrytorna, var det någon som sade. Då vill jag bara påminna om att vi är för att äta mindre kött därför att vi anser att det inte är så bra för miljön att äta mycket kött. Du kunde åtminstone ha sagt ”grönsaksgrytorna”! Ja, vi vill gärna vara med och bestämma. Så är det, och detta från en utgångspunkt att företag är bra. Jag jobbar själv i en organisation som har tio anställda, och jag kunde inte ha det bättre. Vi har kollektivavtal, och vi mår väldigt bra på jobbet.

Jag skulle vilja, och vi miljöpartister vill, att vi alla ska må bra. Det ingår i Miljöpartiets ideologi att vi menar att miljön har stor betydelse för hur vi mår. Det handlar i det här fallet om arbetsmiljö, men det handlar också om stadens miljö. Det handlar om vilka varor vi använder och hur vi belastar klimatet på olika sätt. Sådana här saker kan vi påverka med upphandlingar, och det är det som programmet handlar om.

Det kommer naturligtvis att behöva revideras, jobbas om och jobbas till. Detta är en början, och den början är mycket bra. Vi vill att vi ska må bra. Vi vill att vi människor ska må bra, och *alla* människor – inte bara några. De ska kunna vara bra föräldrar, de ska kunna vara bra barn, de ska kunna vara bra medborgare och de ska kunna vara bra vänner. Det här är det viktigaste av allt.

Anförande nr 124

Erik Sjöttner (KD): Ordförande! Ursäkta mig, men det där blev ett inlägg som jag tycker blev lite flummigt. Först och främst: Miljöpartiet vill att alla ska må bra. Det vill Kristdemokraterna också, och jag tror att alla partier i den här församlingen vill det. Sedan var det något tal om köttgrytorna, och Ingegerd säger: Vi vill vara med och bestämma. Ja, det är vi också överens om – alla partier. Jag vill också hemskt gärna vara med och bestämma. Men nu har inte väljarna gett oss det mandatet.

Min fråga är: Är ni beredda att vara med och bestämma till vilket pris som helst? Det är mycket ni har fått ge upp om vi ska rada upp en del andra frågor. Jag tänker på Förbifarten, Slussen och mycket annat. Nu kommer ni att gå med på ett dokument där ni ger facket en oproportionerligt starkt ställning. Ni ger facket en mycket starkare ställning än arbetsgivarparterna, exempelvis. Tycker ni att detta är bra? Har inte ni gett efter lite för mycket för Socialdemokraterna och deras tajta band med fackföreningen? Det är detta jag undrar hur det känns för en miljöpartist, oavsett om det är kött eller grönsaker i grytan.

Anförande nr 125

I n g e g e r d A k s e l s s o n l e D o u a r o n (MP): Ursäkta, men jag kunde inte låta bli att raljera lite grann om detta.

Jag förstår inte riktigt varför facket skulle vara någonting som bara är en socialdemokratisk fråga. Vi har aldrig varit emot facken. Det som är bra med facken är att de kan de här frågorna om hur det ska se ut på arbetsplatser. Det är någonting som vi kan använda. Det handlar inte om att facken ska få mer makt, utan det handlar om att de företräder de människor som arbetar på arbetsplatserna.

Anförande nr 126

D e n n i s W e d i n (M): Man hoppas att varenda stockholmare kunde höra det här. Vid förra fullmäktigesammanträdet försvarade Miljöpartiet byråkratin i äldreomsorgen, och nu står ni här och mumlar flum. Man skulle kunna förvänta sig att människor som får sina uppdrag från arbetarkommunen i Stockholms stad ger facket en sådan här särroll. Men jag tror inte att väljare som röstade på Miljöpartiet i Stockholm förväntade sig detta av er.

Detta är en modell, Vita jobb-modellen, som togs fram av Socialdemokraterna och flera LO-fack i samverkan. Det kommer att innebära en stor osäkerhet för de företag som levererar tjänster och varor till staden. Jag kan för mitt liv inte förstå hur ni kan stå och mumla bort detta faktum. Jag tror att väljarna hade förväntat sig mer av Miljöpartiet i en sådan här fråga, och även när det kommer till äldreomsorgen och att ni skulle ta fajten för en ökad kreativitet och tillgänglighet där.

Anförande nr 127

I n g e g e r d A k s e l s s o n l e D o u a r o n (MP): Facken är inte bara LO. Det finns något som heter TCO, och det finns någonting som heter Saco. Du kanske själv möjligtvis är med i något av dessa fack. Det handlar alltså inte bara om LO. Det handlar om att ta till vara de anställdas rättigheter och de anställdas arbetsmiljö. Kvaliteten blir bättre på arbetsplatserna om man har det bra som anställd. Det vill jag faktiskt påstå som miljöpartist.

Anförande nr 128

B o r g a r r å d e t W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har förstått under debatten att det nya upphandlingsprogrammet verkligen kan provocera på sina håll. Jag vill göra några förtydliganden från talarstolen.

Det går bra för Stockholm. Arbetslösheten sjunker. Sysselsättningen ökar. Vi har mer nyföretagande. Tro inget annat! Vi har under de tidigare åren sett exempel på upphandlingar och inköp som har lett till usla arbetsvillkor. Vi har sett ett parkeringsgarage i Råcksta där arbetarna fick 35 kronor i timmen. Det är det här som vi diskuterar i kväll när vi i de nya upphandlingsprogrammen vill ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor. Vi har sett upphandlingar där man inte tänker på ekologisk hållbarhet. Vi vet hur viktigt det är att ställa krav för att vår framtida jord ska vara beboelig, och vi vet hur viktigt det är att vi värnar vår miljö. Det ställer vi krav på. Vi ställer krav på sociala delar, sociala krav, i upphandlingar. Det kan utformas på olika sätt i olika upphandlingar, men ett exempel är att företagen ska ta emot praktikanter och att de ska ha med sig trainees. Det ställer vi krav på.

I debatten i kväll vill jag vara tydlig med att säga att jag är stolt över det nya upphandlingsprogrammet. Jag kan inte lova att jag med detta inte kommer att göra felaktiga upphandlingar, men det jag kan lova är att jag har gjort allt jag kan för att säkerställa att vi ska göra så få misstag som möjligt. Jag gillar nämligen inte att komma i efterhand och skrika om att Samtransupphandlingen var fel och att det var fel med upphandling av sophantering. Jag vill göra rätt från början. Det är min ambition, och det ska vara stockholmarnas ambition, för det är då vi får bäst valuta för skattemedlen.

Bifall kommunstyrelsens förslag till nytt upphandlingsprogram!

Anförande nr 129

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det går bra för Stockholm, säger finansborgarrådet, samtidigt som Stockholms stad har tappat närmare 100 placeringar när det gäller politiska attityder till företagare enligt Svenskt Näringslivs ranking. Vi tillhör alltså nu de sämsta kommunerna i landet.

Då lägger man fram ett program med upphandlingspolicy som är mycket tunt. Jag har sett många program i mina dagar. Här finns inga tydliga beskrivningar om mål, och det finns inga tydliga skrivningar om resultatstyrning. Det är också någonting som remissinstanserna konsekvent efterfrågar i detta dokument. Man säger från majoritetens sida att det kommer anvisningar senare där man kommer att uttolka mål och resultatstyrning. Men det är klart att vi frågar oss om dessa viktiga tillämpningsanvisningar kommer att gå på remiss. Kommer man att kunna ha en dialog med branschen?

Lägsta pris? Nej, det är inte någonting som vi heller eftersträvar. Det är kvalitet som Alliansen eftersträvar. Vi har en LOV-lagstiftning som kom på plats tack vare Alliansen. Den ville Socialdemokraterna avskaffa som det första de gjorde när de kom till regeringsmakten. Stockholmarna förtjänar bättre. Stockholm förtjänar kvalitet.

Anförande nr 130

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Om Anna König Jerlmyr vill svartmåla Stockholm får det stå för henne. Men det jag kan läsa är att arbetslösheten går ned. Ungdomsarbetslösheten sjunker. Sysselsättningen ökar. Vi har fler nyföretagare än någonsin.

Om du väljer att läsa någon annan rapport eller titta på andra siffror – varsågod! Statistiken talar sitt tydliga språk: Det går bra för Stockholm. Nyföretagandet växer, och jag vet hur gärna företagen vill konkurrera på lika villkor. Det är därför detta program behövs.

§ 18 Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar (Utl. 2016:8)

Anförande nr 131

Borgarrådet E d h o l m (L): Vi har just diskuterat upphandlingar och det upphandlingsprogram som låg på bordet. Det här är ytterligare ett ärende som handlar om upphandlingar, där majoriteten vill centralisera allt fler av stadens upphandlingar. I praktiken innebär det att en del av Stockholms stad tar ansvar för upphandlingar som rör även andra nämnder. Det kan i förstone tyckas vara en bra idé; man kan säkert spara en hel del om man till exempel köper in möbler till Stockholms stad centralt så att alla möbler i Stockholms stad ser likadana ut. Det kan man säkert tjäna mycket pengar på. Möjligtvis blir det lite tråkigt, men det kan man väl ändå leva med.

Det som man nu föreslår är dock att detta på punkt efter punkt ska utvidgas. Det innebär att man förskjuter makten och ansvaret från facknämnderna och stadsdelsnämnderna till servicenämnden. Till exempel ska man handla upp bemanningstjänster centralt när det gäller administration. Jag kan tänka mig att det är ganska stora skillnader på administrativ personal, till exempel i äldreomsorgen, i skolorna eller i stadsdelsnämnderna. Man ska göra en större centralisering när det gäller skolskjutsarna; vi har redan sett att det inte har fungerat särskilt bra.

Jag är kort sagt orolig för att när man gör denna typ av centraliseringar av verksamheten har man inte i tillräcklig utsträckning tagit hänsyn till att verksamheterna kan ha olika behov. Det är därför jag yrkar återremiss på ärendet. Jag tycker att det är en väldigt dålig hantering i själva ärendet. En del stadsdelsnämnder riktar också kritik i detta avseende. Man är orolig för att man inte riktigt ska få vara med i detta när det kommer till upphandlingar som berör den egna verksamheten.

Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 132

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Ordförande! Karin Wanngård hänvisar till att det nya upphandlingsprogrammet ska se till att staden inte gör några fel när det gäller upphandlingar. Det är bra att ha höga ambitioner, och det är också bra att ha tilltro till de program som man tar fram här i Stockholms stad. Man ska även sätta tilltro till vad krav kan leda till när man ställer dem.

Lika viktigt som att göra rätt från början är det dock att se till att det som man upphandlar och som ska genomföras blir rätt i verkligheten – att de krav man har ställt faktiskt också genomförs. Det är där uppföljning av upphandling och avtal kommer in. Vem tycker då den rödgrönrosa majoriteten ska göra denna viktiga och betydelsefulla uppföljning? Jo, det är konsulter, kan man läsa i ärendet. Det ska alltså inte göras av de anställda i Stockholms stad, utan man ska upphandla konsulter för detta.

Om man har följt majoritetens olika beslut vad gäller upphandling kan man leda att tro att konsulterna är samma sak som Vita jobb-modellen, det vill säga att fackliga företrädare ska få i uppdrag att se till att Stockholms stads upphandlingar genomförs i verkligheten. Återigen: alltså inte av de anställda i Stockholms stad. Vi har fått olika svar vad gäller Vita jobb-modellen här i talarstolen vid de tillfällen frågan har kommit upp. Icke desto mindre återkommer den i de olika beslut som fattas. Vi vill

gärna få tillfälle att komma tillbaka till talarstolen och tala om detta och ställa frågor, som vi har gjort tidigare under kvällen, om vad Vita jobb-modellen är för någonting. Och framför allt: Hur ska den genomföras? Är det konsulter som ska göra detta, som det står i ärendet? Där står det om konsulter kring etiska och sociala krav. Vad betyder det?

Det är lite tjatigt att komma upp och ställa samma typ av frågor om Vita jobb-modellen. Men det känns angeläget att göra det, framför allt när ni trycker på att det är viktigt att ställa krav men inte säger så mycket om uppföljningen.

Anförande nr 133

Borgarrådet M o g e r t (S): Du säger att det är lite tjatigt. Ja, det är möjligt. Man skulle nästan kunna få för sig att tro att ni ogillar fackföreningar. Men så långt vill jag naturligtvis inte dra frågan.

Du frågade precis vad Vita jobb-modellen är. Vi har haft detta i ett antal ärenden i den här salen under ett årtionde. Vita jobb-modellen är ett sätt att ta ut delar av de giltiga kollektivavtalen, ställa specifika krav på specifika mätbara saker i dem och ställa krav på att man åtminstone ska leva upp till dessa. Detta görs eftersom man inte får ställa krav på att kollektivavtalet i sin helhet ska följas. Men enligt de relevanta domarna i Bryssel, framför allt Laval- och Rüffertdomarna, får man ställa lägsta krav på specifika konkreta saker i avtalen. Detta är grunden till Vita jobb-modellen.

Anledningen till att man väljer fackföreningsrörelser som konsult när det gäller just de här specifika kraven – inte generellt – är att de är en av de parter som äger avtalen och äger att tolka dem. Jag hade gärna sett att även arbetsgivarparten hade varit med, men de har inte velat vara det.

Anförande nr 134

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Återigen talar du nu mycket om krav. Min poäng är att man måste se till att kraven också efterföljs. Då menar du att fackliga företrädare har bättre koll på att göra denna kontroll än Stockholms stads egna anställda, som jag förutsätter har kunskap om verksamheten, om arbetsmiljö och så vidare. Jag vet att det finns olika ärenden om detta och att Konkurrensverket har kommit med vissa uttalanden om hur det går till i Malmö.

Jag kan tycka att det är olyckligt att vi ska ha in fackliga företrädare i de här frågorna och inte Stockholms stads anställda.

Anförande nr 135

C h r i s t i n a L i n d e r h o l m (C): Fru ordförande, fullmäktige! Det är lite märkligt, vilket också några av remissinstanserna har påpekat, att inte dessa både ärenden kunde ha hanterats och remissbehandlats tillsammans så att man kunde ha fått ett helhetsgrepp om det hela. Det är inte helt lätt att förstå konsekvenserna av de båda ärendena annat än att det låter som mer byråkrati, längre ledtider, utomstående kontrollanter och mindre ansvar för de nämnder och förvaltningar som faktiskt ska ha ansvaret för sin verksamhet. Det känns inte riktigt bra, skulle jag vilja säga.

Det finns saker som kan upphandlas centralt. Det finns säkert en del varor och tjänster där detta är lämpligt och där det är bra att kunna ha en stor mängd och få ett bra pris på det.

Men frågan är just detta när det ibland ska vara lite snabbfotat. Vi har till exempel haft en period här nu, vilket vi också har påpekat i nämnderna, med många inkommande flyktingar och asylsökande. Då har det krävts snabba fötter, snabba beslut och snabba förändringar. Om man då ska ha en central upphandling av till exempel tolktjänster kommer det att ta ännu längre tid. Det kan också dyka upp andra problem där man behöver vara lite snabb på besluten och kunna fatta beslut inom den nämnd vars verksamhet det berör.

Jag är inte säker på att det alltid är det mest effektiva att ha en central upphandling. Det står till och med i utlåtandet att en svårighet för staden är att kunna utnyttja sin storlek men samtidigt anpassa sortiment och villkor till lokala behov i verksamheterna. Jag tycker att det framgår från de olika förvaltningarna att det finns en viss oro och en önskan om att lite grann ändå kunna få fortsätta att bestämma själva. Men så är tydligen inte fallet.

Därför yrkar jag bifall till Liberalernas återremissyrkande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 136

M e r v i M ä k i n e n A n d e r s s o n (S): Åhörare, deltagare! Jag skulle vilja börja med att återge vad Karin Wanngård, vårt eminenta borgarråd, har sagt: Att vilja göra rätt från början, som vi på Skatteverket plägar säga, är någonting som är väldigt trevligt. Måhända blev vi inte politiker för att behandla upphandlingar, som det sades från min högra sida här. Men för en som älskar siffror och skattemedel ger dessa två ärenden som vi precis har behandlat möjligheter att förfina och förädla de verktyg som styr dem. Då får en gammal skatteverkare ståpåls.

Alla uppdrag som finns i servicenämnden, där jag sitter som gruppleddare för Socialdemokraterna, sker på uppdrag av övriga nämnder som ber om hjälp för att behandla dessa. De nämnder som svarar på remissen om detta ärende, nämligen ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar, och ingenting annat, ställer sig positiva till ärendet. Det har påpekats från flera håll att de framför allt vill vara med på tåget för att man ska fatta beslut om både vadet och huret när det gäller vad upphandlingarna ska handla om. I servicenämndens svar på detta poängteras hur viktigt detta är just för att alla andra nämnder ska ha möjlighet att komma till frågan och diskutera hur vi vill ha det.

Jag vet inte riktigt varför diskussionen hela tiden handlar om de två saker som man är väldigt rädd för. Det ena är de vita jobben, som tydligen är jätteläskigt, och det andra är konsulter, som nämns som ett förslag någonstans djupt begravet i ärendet. Jag vill påpeka att när vi hade ärendet uppe på servicenämnden var det dessa två saker som kom som ett särskilt uttalande från oppositionen.

Det finns också ett vackert litet stycke som du har skrivit, Sara, och som jag skulle vilja läsa: Vi delar uppfattningen att det är viktigt att motverka fusk och svartjobb samt säkerställa goda arbetsvillkor för de leverantörer av varor och tjänster som staden anlitar, antingen direkt eller genom upphandlade företag. Seriösa aktörer,

rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla stadens alla upphandlingar.

Vi är överens. Var inte oroliga – vi ska inte äta upp er!

Anförande nr 137

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack, Mervi, för att du talade om att du företräder min favoritmyndighet i Sverige – Skatteverket. Det är det verk som har förstått att det finns någonting som heter service och att man ska betrakta dem som vänder sig till Skatteverket som kunder. Heja Skatteverket! Detta har ni blivit väldigt bra på. Om det fanns en gala för något som skulle heta Sveriges myndighet skulle jag rösta på Skatteverket.

Tyvärr är det inte riktigt det vi talar om nu, även om man önskar att det vore det. Jag tror inte att Skatteverkets framgång har berott på att man har centraliserat alla sina beslut. Jag har uppfattat att det är det rakt motsatta, nämligen att man talar med en handläggare som det hänvisas till i breven. Jag har företag själv, och jag har haft mycket hjälp av ... Detta var ju inget inlägg, inser jag nu, utan en replik. Förlåt!

Anförande nr 138

Mervi Mäkinen Andersson (S): Ja, vad ville du, Björn Ljung? Du får återkomma i ditt inlägg.

Anförande nr 139

Sara Jendil Linder (M): Ordförande! Tack så mycket för att du läste upp vårt uttalande i servicenämnden, Mervi! Jag står verkligen för detta. Jag har sagt tidigare i talarstolen att allt fusk ska motverkas och motarbetas. Som flera av mina kollegor tidigare har sagt är vi också för att man ska ta mer sociala hänsyn i upphandlingar.

Man ska dock också som politiker i den här församlingen ställa frågor om saker och ting som är oklara och som man inte riktigt förstår vad majoriteten har för avsikter med, eller när det är något som man inte håller med om. Därför har kanske fokus varit just på Vita jobb-modellen, för det är högst oklart hur Stockholms stad tänker använda sig av modellen, även om borgarrådet tidigare har försökt förklara det för mig. Jag vet hur modellen är utformad. Det handlar som sagt också om frågor som man inte håller med om, och det är just konsulterna som finns omnämnda. Visst kommer det långt ned på listan över punkterna. Men icke desto mindre finns det med i ärendet, och därav frågan.

Anförande nr 140

Mervi Mäkinen Andersson (S): Då undrar jag över en sak eftersom vi just nu bara behandlar huruvida vi ska ge ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar. Är ni alldeles emot det?

Anförande nr 141

Per Ossmer (SD): Fru ordförande! Visst är det så att central upphandling kan ha fördelar även ur effektivitetssynpunkt, särskilt när det gäller enkla produkter som inte är specifika för viss verksamhet. Jag tror att pennor nämndes som ett exempel

tidigare. En annan fördel kan vara centrala, standardiserade och kanske väl utformade avtal.

Samtidigt är erfarenheterna från starkt centraliserad upphandling skiftande för många stora koncerner där detta är aktuellt på industrisidan. Risken är att man hamnar i ett stelbent byråkratiskt förfarande där just goda utvecklingsbara projekt stoppas upp. Om vi bara ska hålla oss till den offentliga sidan kan vi som exempel ta Försvarets materielverk, FMV, som ansvarar för försvarets inköp. För att ta ett skräckexempel är en uppenbar förklaring till att leveranserna av helikoptrar, som har varit på tapeten länge, har försenats i mer än tio år – det låter förskräckligt – att det finns en central styrning där byråkratin saknar smörjmedel.

Om vi ser på Stockholm innebär eventuellt kommande beslut att den centrala upphandlingen skulle vara tvingande för stadens nämnder. Det talas visserligen i beslutsunderlaget om begreppet ”normalförfarande”, men i realiteten blir det tvingande. De centrala upphandlingsreglerna blir förmodligen också krångliga. Det är jurister som gör dem, och jag vet att om jurister är inblandade blir det lätt så. Det kommer att drabba de mindre företagen, som vi flera gånger tidigare i dag har talat om.

Bakom detta ligger naturligtvis politiska överväganden och ett planeekonomiskt tänkande där centralisering är en given beståndsdel. Det är också tal om användning av konsulter som ska kolla upp de etiska och sociala kraven och att de följs av leverantörer. Då kommer vi osökt in på Vita jobb-modellen, som vi också har talat om tidigare i kväll. Sverigedemokraterna har under tidigare debatter tagit avstånd från detta LO-experiment. Det finns alltså många dunkla punkter i majoritetens förslag, men jag hinner inte gå in på dem nu.

Fru ordförande! Därför yrkar Sverigedemokraterna bifall till Liberalernas återremissförslag.

Anförande nr 142

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Jag ska för ordningens skull börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Man skulle kunna ledas till att tro att detta är en debatt om Vita jobb-modellen. Men det är det inte. Det är inte heller en debatt om upphandlingsprogrammet, för den har vi precis haft. Detta handlar om ett ökat ansvar för servicenämnden för centrala upphandlingar. Om man vore lite elak skulle man kunna tro att oppositionen tycker att de 14 stadsdelsnämnderna ska sitta, var och en, och göra upphandlingar av fruktkorgar eller brandskyddsmaterial. Men det tror inte ens jag att oppositionen tycker.

Detta handlar om 15 tillägg till de 25 avtalsområden som servicenämnden ska hantera. Det är 15 tillägg till de 25 som det fattades beslut om under föregående mandatperiod, under alliansstyret. Det känns som att man inte har så mycket att opponera mot, så då måste man ta varje tillfälle i akt att göra det.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 143

Björn Ljung (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu är det alltså dags för mitt inlägg. Detta har varit en mycket virrig dag för mig, och det är klart att det blir så också när jag står här i talarstolen. Jag beklagar detta, men mitt beröm av Skatteverket kommer från hela mitt hjärta.

Så är det tyvärr inte med det som socialdemokratiskt ledda majoriteter och regeringar av olika slag ofta ägnar sig åt när det gäller verksamhet. De ser ofta centralisering som Lösningen med stort L. De ser alltså inte liberalisering som lösningen. Det är ett bekymmer när man utgår ifrån att centralmakten är den som borde ha det största inflytandet och vet bäst. Den mentaliteten är inte lyckosam. När man talar om att ett organ, i detta fall servicenämnden, ska ha ett ökat ansvar för upphandlingar gör man som liberal så att man börjar fundera på vad det skulle innebära. Och vad är det som talar emot att detta skulle vara en bra lösning?

Det vi kommer fram till är att vi i det här ärendet inte riktigt kan utläsa vad det är som ska vara så himla bra. Vi tror nämligen att det är skillnad på skit och pannkaka. Det är ett talesätt, fru ordförande, för jag svär inte. Det är alltså skillnad på olika produkter, och det är framför allt skillnad på olika tjänster och hur de ska hanteras i olika sammanhang.

Det viktigaste i alla upphandlingssammanhang är att det hela är verksamhetsstyrt, att det utgår från verksamhetens behov och att de centrala momenten ska vara av upphandlingsteknisk och juridisk natur där man inte kan förvänta sig – och där det inte heller ska vara så – att till exempel stadsdelsnämnder och mindre facknämnder ska ha egna experter inom området. Så ska det inte vara. Det ska man kunna avropa och få hjälp och stöd med från centralt håll. Men beslut ska fattas både när det gäller behov och när det gäller vem som ska få uppdraget i olika sammanhang, och det beslutet ska fattas lokalt. Detta är alltså Stockholms stads egen subsidiaritetsprincip – ett jättesvårt ord. Det är viktigt att besluten fattas så nära verksamheten som möjligt. Det kan inte vi läsa ut i ärendet.

Därför yrkar vi bifall till en återremiss.

Anförande nr 144

Karin Gustafsson (S): Hej Björn! Jag tycker att ditt inlägg var ett av de bättre under dagen från oppositionen när det gäller Skatteverket. Jag håller fullständigt med dig. Jag tror att det finns många myndigheter som skulle kunna lära av Skatteverket i servicehänseende.

Jag tror inte att du behöver vara så orolig. Jag tycker också att det lokala självstyret och stadsdelsnämndernas bestämmanderätt är oerhört viktiga. Men vad det handlar om, och det som jag tror att stadsdelarna kommer att vara glada över, är att de slipper upphandla inläsningstjänster, översättningstjänster till finska, brandskyddsmaterial, bemanning av administrativa tjänster och fruktleveranser. Det är 15 tillägg till de 25 som ni fattade beslut om under er mandatperiod och som jag tycker är kloka. Stadsdelarna ska ägna sig åt det de är allra bäst på. De ska ägna sig åt det lokala arbetet och inte behöva upphandla fruktkorgar. Jag tror att du kan vara lugn, Björn.

Anförande nr 145

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu får jag Karin Gustafsson som begär replik på mig själv. Det finns olika personer att debattera med, och Karin är en av dem som är svårast att debattera med för hon ligger nära Alliansen i sina uppfattningar i många frågor. Det du säger, Karin, stämmer i ganska stor utsträckning.

Men som Lotta Edholm sade tidigare här i talarstolen är det skillnad på olika tjänster när man ska upphandla dem. Det är också skillnad i behoven. Behoven varierar; det kan jag lova utifrån egen erfarenhet. Om man behöver inhyrda socialsekreterare i Bromma eller om man behöver dem i Rågsved är det skillnad. Det är samma sak när det gäller biståndsbedömare – och kanske framför allt när det gäller dem – och om de behövs i Årsta-Enskede-Vantör eller i Hässelby-Vällingby. Det är jättestor skillnad.

Vi menar att vi inte riktigt får detta att stämma, och därför yrkar vi på återremiss.

Anförande nr 146

R i c k a r d W a l l (SD): Ordförande, ledamöter! Jag var lite långsam med knapptryckningen, för det jag vill säga nu är kanske snarare en replik. Roger Mogert var uppe och talade om Europadomstolen i Bryssel och dess dom i Lavalfrågan. Det är klart att jag skulle ha begärt replik då.

Ni talade om personangrepp lite tidigare här. Orsaken till att jag står här är förmodligen att jag själv har blivit utsatt för personangrepp i stort sett varje gång jag har framträtt här. Jag har fått höra att jag inte kan någonting, att jag inte vet någonting och att jag inte läser på rapporter innan jag talar. Detta har nu pågått så pass länge varje gång, vid varje sammanträde. Man kan reflektera över om ni ska fortsätta på det här sättet.

En klyftig psykolog kanske skulle säga: Den där Wall, han försöker hävda sig eller slå tillbaka eller vad det nu är. Oavsett det: Roger Mogert! EU-domstolen ligger inte i Bryssel. Den ligger i Luxemburg.

Anförande nr 147

T o r u n B o u c h e r (V): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Jag hade tänkt säga en del saker, men i stället tänker jag att om jag hade kunnat skulle jag ha yrkat bifall till Karin Gustafssons föregående inlägg. Men det kan jag inte, så jag får väl nöja mig med att bara instämma. Det var en mycket bra sammanfattning av ungefär vad jag hade att säga. Jag ska därför inte säga det, jag också.

Möjligen kan jag tillägga när det gäller centraliseringar att de stora centraliseringarna de facto gjordes under de föregående mandatperioderna, till exempel inom mitt eget ämnesområde. Där centraliserades alla upphandlingar av äldreomsorgsboenden från stadsdelarna till staden centralt. Bra eller dåligt, men det var stora och betydelsefulla verksamheter som ni centraliserade.

Jag tror att i detta fall är det här precis vad vilket företag som helst skulle göra. Jag lärde mig tidigare i dag att en centralupphandlad pärm kostar 30 öre. Det är en smart centralisering.

Anförande nr 148

S a r a J e n d i L i n d e r (M): Ordförande! Jag passar på att ställa en liten fråga till dig, Torun, utifrån att vi båda två sitter i servicenämnden. Det gäller hur ni i majoriteten ser till att småföretagen inte tappas bort i de centrala upphandlingarna.

Som du själv sade finns det för- och nackdelar med centrala upphandlingar. En tydlig nackdel kan vara att man riskerar att tappa småföretagen som annars skulle ge sig in i upphandlingsfrågorna kring en viss tjänst, men som nu kanske avstår utifrån att det blir centralupphandling.

Jag tänkte ställa frågan: Hur kommer ni att säkerställa att vi inte tappar småföretagen?

Anförande nr 149

T o r u n B o u c h e r (V): Om vi fortsätter med exemplet pärmar är jag inte helt säker på att det är själva mängden pärmar som hindrar företagen från att delta i upphandling. Tvärtom får företaget sälja många fler pärmar. Jag kan inte riktigt se denna relation. Det handlar mer om hur upphandlingen görs än att den de facto centraliseras.

§ 19 Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder inom Åstorp 2 samt del av fastigheten Enskede Gård 1:1 i Hammarbyhöjden till HSB Bostad AB och Framtidsbostäder Mark AB (Utl. 2016:9)

Anförande nr 150

J a n V a l e s k o g (S): Jag vill bara kort till eventuella åhörare informera om att detta är en del av exploatering av mark i kvarteret Åstorp 2, som det heter, och Enskede Gård 1. Det handlar om ca 11 000 kvadratmeter av det förstnämnda samt en del av fastigheten Enskede Gård. Det överläts till företaget Framtidsbostäder Mark AB för 319 miljoner kronor.

Totalt kommer 257 lägenheter samt en förskola att kunna byggas, och publika lokaler på ca 1 200 kvadratmeter kommer även att bli möjliga. Byggstart beräknas kunna ske detta år, hoppas vi. Detta kommer att bli ett viktigt och bra bidrag till det omfattande bostadsbyggande som kommer att ske de närmaste åren.

Med detta vill jag bifalla kommunstyrelsens förslag till beslut.

*§ 20 Årstastråket inom del av fastigheten Årsta 1:1 och Enskede gård 1:1
Reviderat inriktningsbeslut samt genomförandebeslut 2*

*Överenskommelse om exploatering med försäljning för bostäder med JM AB
(Utl. 2016:10)*

Anförande nr 151

J a n V a l e s k o g (S): Planeringen av Årstastråket, som ärendet berör, har pågått under lång tid – hela 16 år. Stråket har blivit en viktig koppling mellan stadsutvecklingsprojekt med Årstafältet och Söderstadion. I dag beslutar vi om att utöka antalet bostäder från 2 000 till 3 000 lägenheter. Det gör att ungefär 7 500 invånare kommer att kunna bo i ett attraktivt läge med god tillgång till kollektivtrafik, rekreation och service. Självklart kommer också skolor, idrottshall och andra verksamheter att byggas i området.

I ärendet beslutar vi om utgifter för fortsatt utredning av kommande etapper, om ytterligare exploateringskostnader för delar av etapp 2 och om försäljning av del av Årsta 1:1 till JM AB.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 21 Upprustning av Stockholms stadsbibliotek, fastigheten Spelbomskan 16, ombyggnad, renovering och utveckling (Utl. 2016:11)

Anförande nr 152

J a n V a l e s k o g (S): Stadsbiblioteket behöver både renoveras och utvecklas. Tidigare kommunledningar har gjort misslyckade – så får man nog säga – försök att finna lösningar för biblioteket, vilket gör att vi befinner oss i ett ganska akut läge. Senast underhåll skedde av Stadsbiblioteket var på 80-talet. Stora behov finns av underhållsåtgärder. Tekniska installationer är föråldrade, och byggnaderna uppfyller inte dagens krav på energiprestanda och tillgänglighet. Brandsäkerheten måste förbättras. Dagens lösningar för inlastning, varuhantering och sophantering är undermåliga.

De välkända basarerna är i mycket dåligt skick. Yttertakskonstruktionerna har sprickor och läckage med mera. Fasadputs saknas. Socklarna är spruckna, rören är gamla och de luft- och elinstallationer som finns i dag är dåliga. Även verksamhetsbristerna som sådana för biblioteket är omfattande. Listan på eftersatt underhåll, som jag började rada upp här, och dålig funktion skulle kunna göras lång. Det är många års försyndelser som straffar oss nu.

Genom utgrävning, ianspråktagande av fler byggnader och omlokaliseringar kan dock bibliotekets yta öka med mellan 30 och 35 procent. Det möjliggör en utveckling i enlighet med det verksamhetsprogram som har arbetats fram.

Risker finns i projektet, som alltid när vi arbetar med byggnader som har ett högt antikvariskt värde. Det råder oklarhet kring kostnader för markarbeten liksom för åtkomsten av kommersiella lokaler. Där finns en osäkerhet. Därför är det mycket viktigt att en fördjupad redovisning av ekonomi och risk sker till kommunstyrelsen i en lägesrapport innan ett definitivt genomförandebeslut av projektet fattas.

Det ekonomiska beslutet i ärendet gäller utredningsutgifter för fastighetsnämnden på 15 miljoner kronor och för kulturnämnden på 3 ½ miljon kronor. Hela upprustningen beräknas komma att kosta 569 miljoner kronor för fastighetsnämnden och ca 84 miljoner kronor för kulturnämnden. Naturligtvis påverkas driftskostnaderna av detta. De räknas för år 1 vara ungefär 29 miljoner kronor.

Om allt går enligt plan kan projektet för renovering och ombyggnad börja nästa år, 2017. Förhoppningsvis kan en invigning av det restaurerade Stadsbiblioteket ske år 2020.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 153

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Det finns en hel del ekonomiska osäkerheter i projektet som behöver följas noga. Bland annat lyfter Stadsledningskontoret fram att ingrepp och förändringar i befintlig konstruktion samt vissa tekniska lösningar inte är helt utredda och därför kan medföra ökade kostnader. Vidare har inte heller några provborrningar i mark eller konstruktion genomförts. Med erfarenhet från andra komplicerade fastighetsprojekt såsom Liljevalchs och Medborgarhuset finns det därför en stor risk att renoveringen kommer att bli väsentligt dyrare.

Jag undrar: Vilka åtgärder har majoriteten vidtagit för att säkerställa god kostnads-kontroll och förhindra att kostnaderna kommer att skena?

Anförande nr 154

J a n V a l e s k o g (S): Det är helt riktigt att det finns en stor osäkerhet, framför allt när det gäller markkostnaderna och markförhållandena, som vi inte riktigt vet vad de innebär. Det är också orsaken till att vi, precis som Stadsledningskontoret föreslår, ska ha en särskild redovisning till kommunstyrelsen om hur det förhåller sig. Det är tyvärr så att det kan medföra ökade kostnader. Men det vet vi inte, och vi måste avvakta tills allting kan redovisas till kommunstyrelsen.

Anförande nr 155

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det är viktigt att skattebetalarna får bra valuta för sina pengar. Just därför är det viktigt att man har uppföljningar och rapporter om hur arbetet fortgår. Vi har hemska exempel, som Karolinska, där skattebetalarnas pengar bara rinner iväg. Att det genomförs regelbundna uppföljningar hoppas jag att vi alla kan vara överens om.

Det är viktigt att vi arbetar med tryggheten. Sverigedemokraterna har lyft fram detta mycket – just att vi ska ha en mer upplyst stadsbild. Jag tycker därför att det är bra att man arbetar med att lokalerna mot Sveavägen är upplysta även kvällstid.

Med det sagt stöder Sverigedemokraterna Moderaternas och Liberalernas reservation.

Anförande nr 156

L i s a P a l m (FI): Äntligen, tänker nog många. Nu ska Stadsbiblioteket äntligen renoveras och få utvecklas! Som ni vet besöker ungefär 1 miljon invånare Stadsbiblioteket per år. Det är en historisk byggnad som vi behöver ta vara på. Biblioteket är en plats att mötas, lära och diskutera på.

Nu behöver vi möta de behov som finns för att Stadsbiblioteket ska bli så bra som möjligt. Vi ser att det som byggdes då inte är lika funktionsdugligt i dag, dels ur en teknologisk aspekt, dels rent fysiskt – alltså miljön som man rör sig i. Den bristande tillgängligheten på biblioteket märks av genom exempelvis höga trösklar eller trappor. Det betyder att staden skapar hinder för stadens invånare. Nu behöver vi anpassa detta och leva upp till moderna krav på tillgänglighet.

Vi vill att biblioteken ska vara inkluderande och trygga och även en plats bortom en stressig tillvaro. Vi vill skapa nya infallsvinklar och perspektiv och en plats för diskussion. För att det ska vara möjligt behövs också fler rum, till exempel rum för föreläsningar och framträdanden. Genom denna satsning stärker vi Stadsbiblioteket som en plats för det demokratiska samtalet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 157

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Stadsbiblioteket är en av Stockholms viktigaste kulturmötesplatser för barn, utländska besökare och stockholmare. Biblioteket har 1 miljon besökare per år, och i framtiden kommer det att

attrahera ytterligare tillströmning av nya besökare. Men byggnaden är i akut upprustningsbehov och i behov av renovering.

Efter upprustningen kommer man att kunna erbjuda Stockholms invånare och andra ännu bättre kulturservice. Genom att integrera verksamheten i de olika byggnaderna kommer man att kunna öka ytan med mellan 30 och 35 procent – detta för att möta ett ökat behov. Tillgängligheten kommer också att möta dagens krav mycket bättre. Stadsbiblioteket är kulturklassat, och det ställer hårda och särskilda krav vid renovering och upprustning.

Ordförande! Man känner sig extra privilegierad och stolt när man är med och beslutar om att göra en av Stockholms pärlor ännu bättre. Jag hoppas att Gunnar Asplund, som har ritat detta verk, myser från ovan över kvällens beslut.

Vänsterpartiet yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 158

S o p h i a G r a n s w e d (M): Herr ordförande! Vi i Moderaterna tycker att det är positivt att Stadsbiblioteket nu ska renoveras och utvecklas till ett modernt bibliotek som kan möta den växande staden i Stockholm. Det är positivt att verksamhetsytorna utökas och att fler barn och unga, elever, studenter och även personalen och såklart alla medborgare ska få större ytor att röra sig på.

Samtidigt anser vi att det är viktigt att kombinera denna utbyggnad med behovet av en trygg miljö i hela närområdet. Vi vill därför att staden överväger att bevara några av de kommersiella lokalerna längs med Sveavägen, i basarerna. Jag fick ett mejl från en medborgare på Norrmalm för några veckor sedan som undrade varför Moderaterna vill rädda McDonalds. Daniel, om du lyssnar på debatten ska jag nu berätta samma sak som jag skrev till dig i mejlet: För Moderaterna och mig handlar det inte om att rädda just McDonalds, utan det handlar om att kommersiella aktörer i området som kan ha öppet på kvällstid och även nattetid ökar tryggheten för hela området. Vi ser gärna att fler ytor utökas för olika typer av verksamheter, som teknik och annan modern verksamhet.

Samtidigt vill vi uppmärksamma att kostnadsutvecklingen skenade i väg rejält senast, från 700 miljoner till 1 ½ miljard, när Moderaterna och hela Alliansen sedan valde att avbryta projektet. Stadsledningskontoret har gått ut med ett varnande finger och säger att det är viktigt att vi sätter risktillägget högt i projektet eftersom det är en stor ekonomisk risk i det hela. De kräver till och med att vi löpande rapporterar till kommunstyrelsen, som kan följa upp projektet.

Med dessa ord yrkar jag bifall till Moderaternas och Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 159

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Man kommer att inviga Citybanan nästa år, 2017. Man prognostiserar att det kommer att öka kraven på att utöka verksamheten. Om det är någonting som den här staden lider brist på är det inte kommersiella lokaler och kommersiella ytor, utan det är icke-kommersiella mötesplatser. Därför tycker jag att det är lite konstigt att ni vill bevara de kommersiella verksamheter som

bedrivs i basarerna, bland annat McDonalds. Tryggheten ökar inte bara för att det finns några kommersiella aktörer på plats.

Anförande nr 160

S o p h i a G r a n s w e d (M): Tack så mycket för din fråga! Precis som jag sade tidigare: Om du läser vår reservation ser du att vi uppdrar till staden att överväga och se över om vi möjligtvis ska ha några kommersiella aktörer kvar. Vi säger inte att alla ska vara kvar, och vi säger inte att det är just de som är där i dag som ska vara kvar. Men om det är öppet även kvälls- och nattetid ökar känslan av trygghet i området, framför allt för personer som rör sig ute kvälls- och nattetid och som vill ta en promenad hem. Om det då finns verksamhet som är öppen och där man kan gå in om man känner sig otrygg ökar tryggheten för medborgarna.

Anförande nr 161

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! I torsdags antog trafiknämnden majoritetens nya projekt Ett levande Stockholm. Det är ett projekt som innebär att Stockholm ska få ett ökat gatuliv och ett ökat stadsliv. Även om jag tycker att det finns mer att önska just i det projektet delar jag ambitionen.

Det som blir konstigt är vad majoriteten gör med andra handen. Fastighetsnämnden beslutar att Debaser förlorar sina lokaler i det nyupprustade Medborgarhuset. I och med det beslut som fullmäktige fattar i dag förlorar de kommersiella aktörer som har verksamheter i de så kallade basarerna längs Sveavägen sina lokaler.

Jag undrar: Är det här en medveten strategi från majoriteten – att stänga staden? Oavsett om det är en strategi eller inte, eller om det här bara är ett enskilt förslag, motsätter vi oss det. Nu lär väl kulturborgarrådet ta sig för pannan igen när jag tar McDonalds i försvar återigen, men det får han gärna göra.

Bifall till Alliansens reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 162

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Det gläder mig att Karin ställer sig bakom Ett levande Stockholm, det projekt som vi fattade beslut om i trafiknämnden i torsdags. Det handlar om att levandegöra stadens öppna miljöer, gator, torg och till och med parkeringsplatser där vi kan ha restauranger. Det är en spännande verksamhet.

När det gäller Stadsbiblioteket har vi påpekat angående basarerna och verksamheterna där att det är viktigt att de kan vara öppna också på kvällstid så att vi fortsatt får en levande miljö runt Sveavägen. Jag skulle också gärna se att vi i fortsättningen kan titta över hela Sveavägen, som inte är så rolig med alla dessa bilar som rusar fram lite för fort. De bilar som måste gå där kunde ju gå lugnare. Vi har tydligt markerat att detta är någonting som är viktigt och som det kommer att fortsätta att arbetas med i projektet.

Anförande nr 163

K a r i n E r n l u n d (C): Jag vill bara tacka trafikborgarrådet för det positiva svaret, som jag inte ser någonting av just i detta ärende. Men det är superbra – det kommer vi att ställa oss bakom!

Anförande nr 164

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! I min förra replik sade jag att om det är någonting som den här staden lider brist på så är det inte kommersiella platser. På Sveavägen och på Odengatan finns det hur många kommersiella aktörer med olika verksamheter som helst. Däremot finns det inte lika många icke-kommersiella mötesplatser för stockholmarna att mötas på, ses på och byta erfarenheter på etcetera.

Jag undrar: Hur vill Centerpartiet möta behovet av ökad verksamhet och verksamhetsutveckling i Stadsbiblioteket när ni vill ha de här kommersiella aktörerna kvar i närheten av biblioteket?

Anförande nr 165

K a r i n E r n l u n d (C): För det första vill jag säga att det viktiga för oss är att vi har en stad som lever både dag och natt. Oavsett vad man tycker om Stadsbiblioteket ligger det i alla fall inget förslag på bordet i dag om att Stadsbiblioteket ska hålla öppet även på nätterna. Det är det som är viktigt för Centerpartiet – att vi inte skapar en stad som bara håller öppet på dagarna utan att vi skapar en stad som är trygg både under dagen och under natten.

Det är där jag ser negativa tendenser i de beslut som ni väljer att fatta i den rödgrönrosa majoriteten. Ni prioriterar kommunens verksamheter, som håller öppet dagtid, och inte kommersiella verksamheter som också bidrar till ett levande Stockholm på nätterna.

Anförande nr 166

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Den folkkära författaren Bodil Malmsten, som tyvärr lämnade oss den här veckan, berättade i en intervju 1986 hur hon som ung och mer eller mindre hemlös hade hittat ett ställe där hon kände sig hemma. Det var en plats där hon inte kände av hemlösheten och utanförskapet. Det var på biblioteket.

Vi i de rödgrönrosa vill att fler i likhet med den unga Bodil Malmsten ska få känna sig hemma på biblioteket – känna lust att läsa och bilda sig. Vi vill att fler unga, barn, invandrare och personer med funktionsvariation ska känna sig hemma på Stockholms stadsbibliotek.

Därför satsar vi för att rusta upp och utveckla Stadsbiblioteket så att det får en bättre tillgänglighet och fler offentliga ytor för biblioteksbesökarna, i synnerhet för barnen. Staden växer, och biblioteket måste växa med. Med detta förslag kan de publika ytorna på Stadsbiblioteket öka med mer än 30 procent. Detta är vad man kan kalla för vinst för vår gemensamma kulturella välfärd.

För unga, som den unga Bodil Malmsten, för invandrare, som jag själv, som hittade både gemenskap och studiero på biblioteket under mitt första år i Sverige, och för flera andra stockholmare är biblioteket jätteviktigt. Stockholms stadsbibliotek ska vara en inkluderande plats och en interkulturell plats. Det är därför det är utmärkt att flytta in och integrera det internationella biblioteket i Stadsbibliotekets huvudbyggnad. Det är därför bara bra att borgarnas burgare ersätts med barnböcker.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 167

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Också jag vill yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Jag välkomnar beslutet. Det är bra att vi får till stånd renoveringen av Stadsbiblioteket med den inriktning som finns på att stärka tillgängligheten och barnbiblioteksverksamheten och att göra biblioteket i allt väsentligt mer internationellt. Allt det där är väldigt bra.

Vi har dock ett generellt problem med många fastighetsrelaterade frågor i och med att kostnaderna springer iväg. Det är svårt att förutse en del kostnader, och många projekt blir dyrare – det har vi blivit vana vid. I detta projekt finns också flera osäkerheter, som har nämnts. Därför är det bra, det som Stadsledningskontoret säger om att man kan behöva följa projektet med ännu fler löpande avstämmningar i kommunstyrelsen för att verkligen se till att vi har kontroll.

Vad basarerna beträffar har många diskuterat det i debatten hittills. Jag bor själv i Vasastaden. De flesta, kanske alla, har väl varit där. Detta kommer att bli en totalt sett ganska lång sträcka från Odengatan, förbi basarerna och sedan parken och Handelshögskolan. Det blir många kvarter och många hundra meter som på kvällstid och sent på nätterna inte kommer att ha några publika och öppna verksamheter. Det tycker jag är synd. Om man kan hitta en lösning på det vore det bra. Det nämndes här att man undersöker om biblioteksverksamheten i basarerna skulle kunna ha öppet på kvällstid och vara mer publika. Det låter bra, men jag har svårt att tro att de kommer att ha öppet särskilt sent, i så fall. Det tycker jag att man kan ta i beaktande.

Men i stort säger vi välkommen till detta förslag, och bifall till vårt yrkande!

Anförande nr 168

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande! Det finns naturligtvis en oro för ekonomin i detta projekt, hos alla partier. Det är bra att kommunstyrelsen nu ska hålla ett öga på detta, och det ska vi också göra i fastighetsnämnden.

Egentligen borde projektet ha startats för flera år sedan. Planeringen borde kanske ha börjat. Jag vet inte om ni kommer ihåg den där glaslådan som skulle stå uppe på Observatoriekullen. När den togs bort från dagordningen och planeringen borde vi ha startat med det här i stället. Men nu är vi där vi är, redan nu tre eller kanske fem månader efter den nuvarande tidtabellen. Det är inte mycket att göra åt, utan det gäller att göra det bästa möjliga av det här. Det är bra att det finns så pass stor enighet som det ändå gör om detta.

Som vi framhöll i fastighetsnämnden och som Daniel nämnde är det viktigt att basarerna är kvällsöppna så att inte den delen av biblioteket stänger efter kontorstid. Det är en fantastiskt bra exponeringsyta som är ganska stor om man ser på hörnan Odengatan/Sveavägen. Det är åtskilliga skyltfönster utåt. Detta kommer naturligtvis att höja kostnaderna för driften, alltså hyreskostnaden. Det är nog viktigt att vi alla håller ett öga på detta.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 169

Borgarrådet M o g e r t (S): Ordförande och fullmäktige! Jag måste börja med att säga att jag tycker att det är väldigt roligt att stå här med detta ärende i dag. Detta är delvis en ganska gammal fråga som har följt oss länge – vi som har varit i stockholmspolitiken ett tag. Med detta ärende tar vi ett nytt steg i det omtag som inleddes under förra mandatperioden. Ärendet startade som ett gemensamt projekt som alla partier stod bakom – det ska man komma ihåg – för tiotalet år sedan med ett arbete om en tillbyggnad därför att biblioteket var i behov av ökad yta, moderna lokaler och möjligheter att bedriva en modern biblioteksverksamhet.

Nu kan vi, efter vad man skulle kunna kalla för en längre process, i stället ha en möjlighet att i samband med en fullständigt nödvändig renovering, som flera har påpekat, öka ytan för biblioteket. Det gör att vi kan få ett bättre och större barnbibliotek. Det gör att vi nu kan få fungerande salar i stadsbiblioteket för samtal om litteratur och med författare. Det ger oss också möjlighet att ha ett fungerande och bra kafé inom biblioteket, förslagsvis i samarbete med kommersiella aktörer.

Till sist: Med risk för att hamna i samma kylbox som Karin Gustafsson, som jag har förstått är borgerlighetens hopp inom socialdemokratien, vill jag ändå säga att jag delar oppositionens uppfattning såtillvida att det är viktigt att i detta fundera på hur man möter Sveavägen. Det tycker jag är ett viktigt påpekande och en riktig invändning i detta. Sedan delar jag inte uppfattningen att läget är optimalt i dag, varken ur folklivsperspektiv eller trygghetsperspektiv. Jag delar inte heller uppfattningen att den förändring vi beslutar om i dag måste innebära att det inte blir någon kommersiell verksamhet i basarerna. Jag tycker snarare att man ska titta på exemplet Kulturhuset, där vi med en blandning möter staden och bidrar till både trygghet och kulturliv. Där tror jag att det finns en stor möjlighet.

Ordförande! Jag tycker att det här är ett väldigt bra ärende. Det kan bli väldigt bra för biblioteket, det kan bli bra för stockholmarna och det kan bli bra för den här delen av Sveavägen.

Anförande nr 170

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Jag tycker att det låter gott, Roger Mogert, att vi är överens om ganska mycket i det här. Möjligheterna för biblioteksverksamheten att utvecklas och mötet med Sveavägen, som du uttrycker det, är en central fråga framåt.

Jag undrar bara över en sak. Jag läser inte ärendet riktigt som du. Jag uppfattar att alla basarerna ska ianspråkta för biblioteksverksamhet; det är så jag förstår det när jag läser det. Men jag kan också tänka mig att man mycket väl kan ha biblioteksverksamhet i någon eller några av basarerna. Det som bekymrar mig är om det är så att all kommersiell verksamhet ska bort därifrån eftersom jag tror att det kommer att vara svårt att motivera biblioteksverksamhet väldigt sent på kvällarna, även om man säkert kan ha en hel del talarverksamhet och vad det nu kan vara även efter kontorstid.

Du får gärna svara på detta. För det första: Finns det möjlighet att bibehålla delar av basarerna för kommersiell verksamhet? För det andra: Hur sent tror du att biblioteksverksamheten mot Sveavägen skulle kunna hålla öppet?

Anförande nr 171

Borgarrådet M o g e r t (S): Jag vill peka på två punkter i ärendet. Det ena är att det tydligt står att det finns en osäkerhet i tillgången till lokalerna, till att börja med. Vi känner inte riktigt till de ekonomiska förutsättningarna, och därmed inte heller de praktiska förutsättningarna, för att komma åt alla delar av basarerna. Det kan man bära med sig.

Det står också i ärendet att det vi vill ha in bland annat är en kaféverksamhet i biblioteket. Jag tycker att det hör ihop med ett modernt bibliotek på samma sätt som det hör ihop med en modern och bra bokhandel i dag. Där kan man förslagsvis, som vi gör i Kista, arbeta ihop med en kommersiell aktör.

Jag tycker att det finns flera goda argument för att också ha vissa kommersiella inslag i det man möter gatan med. Detta skapar också möjligheter för nya verksamheter ovanpå basarerna, där det i dag är ett ganska dött och otryggt område. Det finns goda möjligheter att göra någonting bra i det här. Men det är ett riktigt påpekande att vi bör fundera och att vi bör göra någonting medvetet mot Sveavägen.

Vad gäller öppettiderna har man i dag öppet till kl. 21. The sky is the limit! Det är du och jag som bestämmer det när vi lägger fram budgetar. Om man röstar på min blir det längre, och om man röstar på din blir det kortare.

Anförande nr 172

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det finns en viss risk för upprepning, men så är det när man kommer långt ned på talarlistan.

Jag vill ändå säga att Kristdemokraterna också tycker att det är bra att biblioteket rustas upp, att det blir mer tillgängligt, att det blir modernare och att det får utökade ytor. Detta förslag är bättre än de tidigare, mer omfattande, förslagen till förändringar som visade sig bli alltför dyra.

Framöver är det viktigt, som så många har påpekat, att vi håller koll på kostnadsutvecklingen. Det är alltför vanligt med skenande kostnader och skenande utgifter för olika projekt och investeringar. Det får inte ske i det här fallet.

Jag vill påtala vikten av att basarerna även framöver får innehålla också kommersiella aktörer. Det är viktigt för stadslivet, och det är viktigt för Sveavägens utveckling. Nu finns en vilja från majoriteten att sparka ut dessa aktörer, och jag tror att det vore ett väldigt oklokt beslut. Vi har hört vilka ideologiska tongångar som bland annat Vänsterpartiet anför i talarstolen mot de kommersiella verksamheterna. Jag tycker verkligen att det vore tråkigt om så skulle ske.

Därmed vill jag yrka bifall till Alliansens gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 173

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Vad är det för ideologiskt tal? Man kan skapa stadsliv utan att det blir privat. Också offentliga verksamheter skapar stadsliv.

Anförande nr 174

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Absolut! Offentliga verksamheter inte bara kan utan skapar verkligen stadsliv också i dag. Men det är väldigt svårt att tro att offentliga verksamheter kan ha de öppettider som privata verksamheter kan ha. I det här fallet har Stadsbiblioteket öppet till kl. 21, men McDonalds har – om jag inte missminner mig, för det är sällan jag är där vid den tidpunkt då jag tror att det stänger – öppet till kl. 05, eller möjligen kl. 03. De öppettiderna kommer aldrig en offentlig aktör att ha.

Anförande nr 175

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag vill bara ställa en fråga. Nu sade du, Erik, att alla aktörer ska vara kvar i basarerna och att vi inte, som du sade, skulle kasta ut dem. Man kan möjligen ha synpunkter på om det är optimalt ur stadslivsperspektiv och trygghetssperspektiv. Men såvitt jag förstår står du bakom reservationen från Moderaterna och Liberalerna, där man säger att man delvis står bakom beslutet.

Vad är det då du delvis står bakom? Man kan inte både gå på beslutet och ha kvar samtliga aktörer. Det låser i så fall hela projektet.

Anförande nr 176

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Nu är det inte bara basarerna som ärendet handlar om, utan det är väldigt mycket annat också. Det innebär just detta ”delvis”. Vi går med på stora delar av ärendet, skulle jag vilja säga, men vi har synpunkter på basarerna, som vi tycker ska få innehålla kommersiell verksamhet med privata hyresgäster.

Om jag är rätt påläst är det fyra aktörer vi talar om. Om vi behåller tre av dem och låter en av aktörerna övergå till offentlig verksamhet är det okej för mig, men jag tycker att huvuddelen ska vara kommersiella aktörer. En av dem finns i hörnet av Sveavägen och Odengatan. Jag tycker att det vore ett stort misstag att inte ha en privat aktör och en kommersiell verksamhet där som är så gott som dygnetruntöppen. Om vi flyttar oss närmare Handelshögskolan och Observatorielunden menar jag att det vore ett misstag även där att inte fylla lokalen med ett kommersiellt innehåll. Men om man kan ta en del av ytorna och ändå behålla det publika gatulivet kan det vara okej för mig.

Anförande nr 177

Torun Boucher (V): Jag ska inleda med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Jag är uppvuxen i de där kvarteren och har bott en stor del av mitt liv precis där. När jag var liten och min mamma och jag skulle fira något gick vi på Grillbaren och åt grillkorv med pommes frites. När jag var i de tidiga tonåren öppnade McDonalds i samma lokaler. Då hängde jag förstås där. Som nybliven småbarnsmamma hängde jag i lekparken eller parkleken i Observatorielunden. Ibland fuskade jag och köpte med mig lunch på vägen hem på McDonalds till mig och sonen – kanske lite förvånande av en vänsterpartistisk vegetarian!

Jag har alltså också ett nostalgiskt förhållande till just de här lokalerna. Jag har även ett nostalgiskt förhållande till biblioteket, där jag hängde som liten, som tonåring och som småbarnsmamma. Och jag hänger fortfarande där en del.

Jag vill understryka att när jag först läste ärendet kände jag: Oj, ska de ta bort mitt McDonalds? Nej, glöm det – jag blev faktiskt jätteglad. Det här är fantastiskt. Jag har genom åren sett flera olika modeller av hur Stadsbiblioteket skulle kunna utvecklas. Det här tycker jag är den bästa modellen. Det är en modell som öppnar upp Stadsbiblioteket. Precis som Juliana tidigare i sitt anförande beskrev är det en modell som känns nästan befriande från det gamla, väldigt snygga men ändå lite slutna, stadsbibliotek som vi har i dag. Den öppnar upp, den är integrerande och den är välkomnande för stockholmarna. Den är verkligen ett sätt att öppna ut mot staden.

Jag vill också instämma i både Helldéns och Mogerts tidigare anföranden. Om det finns problem – och det gör det på Sveavägen eftersom den är som en liten lätt motorväg som kapar av staden – är det andra problem. Vi kanske behöver se över denna gatumiljö över huvud taget redan i dag, redan med kommersiella aktiviteter i basarerna. Det är egentligen ett helt annat problem.

Jag tycker att det här är ett väldigt bra förslag, och jag tycker att det kommer att bli min framtid. Staden utvecklas hela tiden, och det är dags att även Stadsbiblioteket utvecklas.

§ 22 Bredängsbadet, renovering av simhallsdelen (Utl. 2016:12)

Anförande nr 178

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi har flera populära bad i vår stad. Tyvärr är nästan alla i behov av upprustning. Att rusta upp bad med våtutrymmen är dyrt, speciellt när de har tillåtits bli i så här dåligt skick. Vi har i Bredängsbadet lös betong som måste bort eftersom det i dag finns rasrisk. Det är luft- och fuktproblem, som vi tyvärr har i de flesta bad. Badet ska också tillgänglighetsanpassas så att ännu fler stockholmare kan få tillgång till det.

Alternativet är, som många vet, att vi tvingas stänga våra badhus. Vi tror att det vore väldigt dåligt om man ser till folkhälsan och simkunnigheten. Bredängsbadet används framför allt till simundervisning, även om det till viss del även används till motionssim. Vi har tydliga siffror från idrottsförvaltningen sedan tidigare som visar att det i vissa områden av staden är så få som 39 procent av eleverna i årskurs 5 som kan simma och når upp till simkunnighetsmålen. Bredängsbadet ligger i ett område där simkunnigheten är sämre än snittet.

Vi vet att klasskillnaderna i simkunnighet ökar. Svenska Livräddningssällskapet har visat på detta flera gånger. Vi ska se till att vi har bad som kan användas för simundervisning runt om i hela staden; det blir då extra viktigt. För att säkerställa folkhälsan och simkunnigheten och möjligheten för stockholmare framöver att simma även vintertid tror vi att detta är en alldeles nödvändig och viktig investering.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 179

B o S u n d i n (M): Herr ordförande! Vi välkomnar också upprustning av Bredängsbadet. Det är efterlängtat och nödvändigt.

Däremot handlar det, som vi så många gånger tidigare har påpekat, om kostnadsfördyringarna. Det är ett stort bekymmer. Vi har sett på många idrottsinvesteringar hur det blir dyrt och fördyrat. Här har fördyringarna på ett år varit mer än 100 procent, det vill säga en fördubbling av kostnaderna. Vi tycker inte att det är acceptabelt, för det går ut över andra anläggningar, som man förmodligen måste dra tillbaka.

Vi tror att en av orsakerna är att det upphandlingsunderlag som den rödgröna majoriteten hade för att genomföra upphandlingen är bristfälligt, eftersom det bara kom in ett anbud. Därför tror jag att det är en viktig del i att göra en ny upphandling och att då få in fler aktörer. Då måste man på något sätt se över skall-kraven utan att tulla på normala regler. Det är där som en av de stora utmaningarna ligger i alla de här idrottsinvesteringarna. Vi har ju haft flera, och det kommer säkert fler framöver.

Detta är något som präglar den rödgröna majoritetens idrottsinvesteringar. Det är förseningar och fördyringar nästan genomgående på allting. Jag skulle vilja ställa en fråga till borgarrådet. Om man nu godtar det förslag som föreligger i dag, med en fördubbling av kostnaderna – vilken idrottshall kommer då att strykas ur den investeringsbudget som redan är beslutad? Pengarna måste ju tas någonstans ifrån. Kommunala medel och kommunala pengar är ändliga. Det är inget oändligt.

Därför yrkar vi att föredragande borgarråds förslag avslås och att vi ger i uppdrag till fastighetsnämnden att göra en ny upphandling med aktuella investeringar för att beakta vad som har sagts tidigare.

Anförande nr 180

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Det här med att kostnaderna har ökat med 100 procent på ett år är en sanning med modifikation. Det ursprungliga förslaget omfattade inte den komplexa totala upprustningen och renoveringen av badet. Det är därför kostnaderna har ökat. Om man väljer att skjuta upp det här ytterligare riskerar som sagt de barn som i dag är i akut behov av att få börja simskolan, lära sig simma och så vidare att gå miste om denna chans.

Oavsett om det är ni eller vi som har styrt i den här staden har kostnaderna för upprustning av bad och simhallar alltid varit mycket högre än ursprungliga kalkyler. Du kan inte bara säga att ni minsann var jätteduktiga på att hålla i kostnaderna och ni höll er till kalkylerade budgetar. Så är det naturligtvis inte. Jag tycker att det ska vara korrekt här.

Anförande nr 181

B o S u n d i n (M): När det gäller kostnadsfördyringar måste man också se vad det är man får för pengarna. Vi kan titta på exemplet Åkeshovsbadet, där vi gjorde en upphandling som startade under allianstiden. Det blev dyrare än beräknat, men vi fick ett mervärde. Vi fick dubbelt så mycket simyta för pengarna. Det är inget som uppnås här.

När det gäller simundervisningen är det snarare tvärtom. Om man nu gör en riktig upphandling så att man får ett bra bad till rimliga pengar gagnar det alla. Om vi skulle försena det hela gör det att badet blir kvar något längre innan det kommer något bud.

Anförande nr 182

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Med alla era återremitteringar och avslagsyrkanden kan man verkligen tala om förseningar. Det är tur att ni inte får bestämma.

När det gäller fördyringar är vi helt överens om att det är ett stort problem. Vi har ändligt med resurser, och vi måste försöka hålla i budget. Som du mycket väl vet arbetar vi hårt med att försöka få bättre upphandlingar så att vi håller kostnaderna. Det är ett problem som politiken ansvarar för, men att detta skulle vara ett problem som är skapat av den nya majoriteten är bara skitsnack. Skanstullshallen blev 59 procent dyrare, Smedshagshallen blev 62 procent dyrare och Engelsebäckshallen blev 41 procent dyrare. Det skedde under er tid i majoritet. Det är ert problem som vi har fått ärva, och vi kommer att fortsätta att arbeta med att göra något åt det. Det är tur att det inte är er investeringsbudget som fortfarande gäller, för då hade vi inte haft råd att göra alla de investeringar som vi nu gör.

Anförande nr 183

B o S u n d i n (M): Den här anläggningen blir 100 procent dyrare än beräknat. Det är betydligt mer än de rimliga kostnadsfördyringar vi hade under vår mandatperiod.

Vi är överens om att vi måste göra någonting åt upphandlingspolicyn. Det försöker vi jobba med, men det är lite diffust när det gäller hur reaktionerna har varit från majoriteten och borgarrådet om att samarbeta om dessa frågor. Jag är av uppfattningen att vi måste ha enklare och klarare skall-krav på de upphandlingar vi gör. Det gäller inte bara inom idrottsområdet utan också på andra områden. Där har politiken ett ansvar för att se till att de underlag vi får från våra förvaltningar, som är professionella när det gäller det här, granskas. Vi ska se till om det är rimligt med alla de krav som ställs.

Det är detta kritiken gäller, och vi tror som sagt att en ny upphandling är det bästa för stockholmarna för att ta vara på pengarna.

Anförande nr 184

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! I kväll fattar vi alltså beslut om att upprusta och renovera Bredängs simhall. Badet har i dag ingen verksamhet på grund av säkerhetsrisker. Därför är det angeläget att vi sätter igång och påbörjar upprustningarna så snart som möjligt.

Renoveringen kommer att förbättra simkunnigheten hos barn i omnejden, förbättra den fysiska tillgängligheten för funktionshindrade, till exempel, och förbättra folkhälsan. Arbetsmiljön för de anställda blir också mycket bättre.

Emilia nämnde några projekt där borgarna spräckte budget med råge när de styrde staden. Jag tänkte också nämna Farstabadet, där kostnaderna ökade rejält när ni hade ansvar för upprustningen och satt i majoritet. Och inte tillkom det några ytterligare simhallar eller några utökade simytor i hallen!

Detta är som sagt problematiskt. Du nämnde återigen att kostnaderna för upprustningen har ökat med 100 procent. Det är fortfarande en sanning med modifikation. Den ursprungliga planen var att inte totalrenovera, utan man skulle göra en delvis upprustning och renovering. Men det visade sig att badets status var mycket sämre än man hade räknat med. Därför har kostnaderna ökat. Om vi skulle skjuta upp beslutet och göra en ny upphandling för att sänka kostnaderna riskerar barn som bor i området att inte kunna påbörja simskolan, till exempel. Det är inte heller säkert att vi får några bättre bud och att det blir billigare att rusta upp och renovera.

Vänsterpartiet yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 185

H e n r i k S j ö l a n d e r (M): Du nämnde att det är nya åtgärder som måste vidtas jämfört med det tidigare inriktnings- och genomförandebeslutet. Jag har försökt att läsa igenom och jämföra de här, och jag hittar inte någon identifiering av de nya åtgärderna. Bland annat listas ett antal punkter som måste genomföras, och det är exakt desamma som finns i inriktnings- och genomförandebeslutet som föreligger i det nuvarande beslutet.

Har du möjlighet att precisera de nya punkterna?

Anförande nr 186

M e h d i O g u z s o y (V): Nu kommer jag inte ihåg exakt hur själva detaljerna såg ut i de ursprungliga upprustningsplanerna. Men det framgår i ärendet att man hade tänkt stänga badet tillfälligt och åtgärda vissa problem. Men sedan visade det sig att problemen var mycket mer omfattande än det som man ursprungligen hade planerat att åtgärda. Därför har kostnaderna ökat så mycket.

Naturligtvis handlar det också om att det har gått ett år sedan man skulle planera för upprustningen.

Anförande nr 187

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Jag har bara en fråga. Man kan läsa i texten att det bara kom in ett enda anbud. Det tycker jag är lite märkligt. Vet du hur det kunde bli så, Mehdi, att det bara kom in ett anbud, som var väldigt högt över det man hade budgeterat från början?

Anförande nr 188

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande! Jag tycker att det är olyckligt. Naturligtvis är det bättre att det finns fler anbud så att man kan välja det bästa. Men nu råkade det bli ett enda anbud, och problemet är akut. Det måste lösas. Därför bedömer man att utifrån de kostnader och kalkyler som förvaltningen gjorde är anbudet ändå ganska rimligt. Därför valde man att fortsätta med anbudet.

Anförande nr 189

R i c h a r d B e n g t s s o n (L): Ordförande! Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag i ärendet.

Kostnadsfördyringarna är en ständigt återkommande fråga. I våra idrottsinvesteringar, i våra idrottsanläggningar och i rätt många andra fastighetsfrågor har vi ständigt fördyringar i projekten. Det är ingen bra situation; det tror jag att vi alla tycker. Vi skulle behöva borra i hur det kommer sig att det jämt och ständigt blir på det viset. Jag tror att det har flera olika grunder, och jag vill inte påstå att det är den nya majoritetens fel rakt av. Det finns många orsaker till att det blir så här.

En orsak är naturligtvis att det är svårt att i dessa mycket stora och omfattande projekt förutse alla kostnader som kommer att uppkomma. Vi bör ställa oss frågan om kvaliteten i våra underlag för beslut är tillräckligt bra. En annan fråga är konjunkturrell. Det byggs väldigt mycket just nu. Det är inte köparnas marknad när det gäller investeringar i byggprojekt. Det handlar också om våra rutiner och vårt sätt att jobba med upphandlingar generellt i staden. Jag ställer mig tveksam till om det kommer att förbättras med tanke på den upphandlingspolicy som vi diskuterade i ett tidigare ärende i dag.

Det är emellertid så att simhallar är viktiga idrottsanläggningar som nyttjas av nästan alla stockholmare i alla olika ålderskategorier. Vi har stor brist på simhallar totalt sett i staden. Nu när staden dessutom växer med så många invånare, inte minst barn, har vi landat i att trots den mycket kraftiga kostnadsökning som föreligger i det här fallet stödja förslaget och gå vidare med renoveringen nu.

Anförande nr 190

J a n V a l e s k o g (S): Jag tänkte att jag skulle förtydliga lite grann och berätta om orsakerna till fördyringen i just det här fallet. Varje projekt är unikt när det gäller de kostnadsfördyringar som vi har sett en del exempel på.

I det här fallet har fastighetskontoret gjort två upphandlingar för arbetena i Bredängsbadet. I den första kom det inte in några anbud alls. Antagligen berodde det mest på att man upphandlade en totalentreprenad. Sedan har man projekterat om det hela och ändrat till en utförandeentreprenad, vilket resulterade i aktuellt anbud.

Detta är som sagt inte det första och enda idrottsprojekt där det har varit problem att få in anbud. Det var samma sak till exempel med renoveringen av Högdalens sim- och idrottshall. Man har undersökt marknaden och fört diskussioner med entreprenörerna i de här frågorna från fastighetskontoret om vad som skulle kunna göra det mer attraktivt att komma in med anbud. En orsak är just att detta med bad och så vidare bedöms ha stora risker och att kraven är ganska höga. I andra idrottsprojekt har det kunnat råda osäkerhet om markförhållanden, till exempel. Det finns alltså olika förklaringar i varje enskilt fall.

Marknaden är överhettad, och entreprenörerna har mycket att göra. Det återspeglas också i entreprenadkostnaderna, som de senaste åren har ökat med omkring 3 procent varje år. Det är mycket, och det speglar överhettningen. Men det är inte den enda förklaringen till att kostnaderna har ökat just för Bredängsbadet. Det handlar också om tillkommande behov och önskemål från hyresgästerna och i det här fallet från idrottsförvaltningen som i det här fallet har bedömts vara viktiga och rimliga att genomföra i projektet. Det handlar bland annat om installationer enligt tillgänglighetskrav som finns för gymnastiksalen, vilket innebär att närliggande ytor behöver projekteras om. Det gäller installation av en ny larmcentral och en ny elcentral, för att nämna några exempel.

Det har också skett kompletteringar för utrymning och en ny nedgång i vattnet för att badande med särskilda behov ska kunna ta sig i och ur bassängen på egen hand. Tillgänglighetsfrågorna är viktiga för oss. När det gäller kostnaderna för måtten, som var uppe här tidigare, är kostnaderna för att tillgodose standardmått för simning ytterligare en faktor som har gjort att kostnaderna har ökat. Som flera har varit inne på här spelar Bredängsbadet en viktig roll för simundervisning och motionssimning i området, vilket gör att en upprustning måste ske skyndsamt och så fort som möjligt.

Jag hoppas att jag lite grann har nyanserat bilden av projektet. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 191

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande, ledamöter och alla andra! Det här är ytterligare en renovering där kostnaderna skenar. Vi tycks vara rörande överens om behoven i Bredäng. På förra kommunfullmäktigemötet stod jag här och uttryckte oro över de här upphandlingarna. Då sade jag att någonting var skevt i systemet, och jag står för det. Det finns något som vi behöver komma åt gemensamt i detta. Det är inte bra att vi inte får in något anbud eller bara ett anbud på upphandlingarna. Jag tror inte att det beror på ren kompetensbrist. Det är någonting i upphandlingsunderlagen och kraven som ställs som gör det, som har berörts här. Det är en överhettad byggmark-

nad, men Stockholm är inte hela landet. Det finns exempel på byggföretag utanför Stockholm som har anmält sitt intresse för att göra sådana här saker. Vi måste nå flera byggföretag.

Vi vill samma sak. Vi vill sänka kostnaderna, och då måste flera komma in med anbud. Hur gör vi? Hur säkrar vi att fler vill göra affärer med oss? Det här är inte lyckat. Jag sade också förra gången att det är oppositionens privilegium att gnälla på majoriteten. Det är ni som sitter med detta just nu. Vi vet att det kostade pengar även förra mandatperioden. Vi måste fortfarande lösa det här tillsammans.

Jag yrkar bifall till den reservation som vi redan har ställt oss bakom.

Anförande nr 192

K a r i n E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att badet ska rustas upp, men det är mindre bra att det blir väldigt dyrt och att det bara har kommit in ett anbud. Jan Valeskog förklarade en del av den här fördyringen, men ni skriver själva i ärendet att det är olyckligt att det bara har kommit in ett anbud och att kostnaderna har blivit så mycket högre. Då tycker jag att man ska göra ytterligare ett försök. Jag tycker att det är synd att man ger upp och bara konstaterar att läget är som det är.

Därför vill jag yrka bifall till Moderaternas, Centerpartiets och Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 193

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det här ytterligare ett projekt som borde ha startats tidigare. Jag vet inte varför inte Alliansen, när ni så duktiga på att styra upphandlingar som det låter här, gjorde detta under den förra mandatperioden. Nu är vi här igen, och nu måste det göras. Detta är ju stadens egendom, och stadens egendom får inte förfalla. Det har den redan börjat göra, och man har fått stänga badet av säkerhetsskäl. Det är inte rimligt.

Att en del av er på allianssidan nu vill fördröja detta ytterligare är inte alls bra, för då fortsätter förfallet. Man kan naturligtvis vara upprörd över att det bara har kommit in ett enda anbud, och det är jag också. Det finns säkert flera förklaringar till det. Det kan vara så att simhallar är besvärliga projekt och att det finns mycket enklare projekt att ta sig an, och marknaden är överhettad. Då kanske man väljer de enklare projekten där riskerna inte är så stora. Läget är sådant att det är för dålig konkurrens helt enkelt. Vi har pratat om att försöka ta in företag utifrån och till med från utlandet. Det diskuteras att eventuellt göra det, men frågan är om det blir billigare. Det skulle alltså bevisas.

Vi har flera grejer på gång. Det vet ni väl? Det handlar både om upprustningar och om nyproduktion. Det finns all anledning att se över vår upphandling, men än så länge har inte någon kommit med något Columbi ägg, inte ens ett löskokt sådant. Ni får gärna komma med förslag. Det vore mycket bra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

*§ 25 AB Familjebostäders nyproduktion av bostäder i kv. Rösträknaren i Årsta
(Utl. 2016:15)*

Anförande nr 194

Borgarrådet L i v h (V): Fru ordförande! Jag vill yrka bifall till det här förslaget och uttrycka min stora glädje över den byggtakt som vi i majoriteten har satt igång. Vi har nu ett rekordstort antal byggen på gång. Det är mycket glädjande. Det gläder säkert alla i den här salen.

Jag vill yrka bifall till det här mycket bra förslaget att bygga fler bostäder.

Anförande nr 195

C h r i s t i n a E l f f o r s S j ö d i n (M): Fru ordförande! Vi är också glada över att vi i dag kan fatta beslut om att Familjebostäder bygger ytterligare 187 lägenheter till Stockholms bostadssökande. Vi har givetvis inget emot projektet som sådant, men jag är lite orolig för de politiska förutsättningarna att kunna säkerställa en ansvarsfull och långsiktigt hållbar finansiering. Pengarna rinner mellan era fingrar. Eftersom ni är hårdnackade motståndare mot att låta de boende friköpa sina lägenheter och lika dogmatiska när det gäller att avyttra bostadsbolagens bestånd uppstår inga reavinster som kan användas till finansiering. Alla byggprojekt i staden måste därför finansieras genom extern upplåning. Majoriteten talar om att det rådande ränteläget är gynnsamt. Detta förskräcker mig. Staden lånar i dag omkring 1 miljard i månaden.

Har majoriteten något annat förslag till finansiering än att låna och öka skuldbördan för Stockholms invånare?

Anförande nr 196

Borgarrådet L i v h (V): Ordförande, fullmäktige! Man kan göra på två sätt. Antingen gör man som ni vill och säger att vi måste spara för framtiden och att detta är jättefarligt och jättejobbigt, eller också gör man som vi vill. Vi ser att det är en enorm bostadsbrist i staden. Vi ser trångbodda människor. Jag ser flera familjer som bor i samma lägenhet på Järvafältet. Vi måste bygga bostäder för flyktingar. Då satsar man på framtiden och sitter inte här och bekymrar sig. När vi vet att staden har en god ekonomi och hög soliditet i alla våra bolag satsar vi på framtiden och bygger. Det är så man utvecklar Stockholm.

Anförande nr 197

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Ni talar så väl om att det är bra att man kommer igång med byggena. Det är jättebra, Ann-Margarethe Livh, men jag ska ge en liten historiebeskrivning.

Det är ungefär 15 år sedan som jag och Hasse Pettersson i Familjebostäders ledning på den tiden satt på hans rum. Han hade haft en preliminär kontakt med en gammal kompis som undrade hur länge kraftledningarna skulle hänga i luften och om det inte var dags att göra något åt det. Familjebostäder började föra en diskussion med JM, och då kom idén upp om att kraftledningsgatorna borde kunna användas för att bygga bostäder. Det har tagit 15 år och lite till innan de första bostäderna på Årstastråket börjar byggas. Jag är rädd för att det kommer att ta en bra stund ytterligare innan fler planer kommer fram. Det är ett bekymmer att det går väldigt mycket långsammare

nu att få fram detaljplaner än vad det gjorde under vår tid. Handläggningstiderna har ökat rejält, det senaste året med ett halvår enligt stadsbyggnadsnämndens egen verksamhetsberättelse.

Vi har ytterligare bekymmer här som ni faktiskt måste ta på största allvar. Ni måste föra de projekt i land som vi serverat åt er, och ni måste också ta fram egna projekt och driva egna planer och idéer vidare. Sanningen är att det inte finns någon plan just nu där ni bygger bostäder som ni själva har tagit fram förslagen och planerna på, utan allting gjordes under vår tid. Nu är vi två år inne i mandatperioden, så det är nog tur att Alliansen har styrt den här staden i åtta år innan ni nu har fått chansen igen i ett litet mellanrum på fyra år.

Bifall till kommunstyrelsens förslag på denna punkt!

Anförande nr 198

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Tack för ditt engagemang för Årsta och för byggnationen, Björn! Jag vill bara påpeka en del detaljer. Om du fortsätter att läsa det dokument du hänvisade till – det var något slags obskyr del i det som du hänvisade till – framgår det också att vi har fått fram fler planer än någonsin förr i stadens historia. Vi har startat fler planer än någonsin förr i stadens historia. Här har vi ett ganska bra exempel när vi pratar om Årsta och Årstastråket. Som gatu- och fastighetsborgarråd för väldigt länge sedan fattade jag beslut om att detta skulle grävas ned. Jag fattade det faktiska investeringsbeslutet i nämnden på den tiden. Sedan har de här planerna stått mer eller mindre still under era åtta år. Det gäller fältet, Årstastråket och Bolidenplan. Där tar vi fram start-pm nu efter tio år.

Anförande nr 199

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Man kan bolla med siffror hur länge som helst, men observera att Mogert inte kommenterar att planläggningstiden hos stadsbyggnadskontoret har ökat med ett halvår det senaste året. Det är inte så svårt att ta fram planer och start-pm med alla de markanvisningar som redan finns och all den förplanering som vi redan har gjort. Det är därför som ni kan få fram allt detta. Jag känner igen vartenda projekt som kommer upp på stadsbyggnadsnämndens bord med undantag av vissa rivningar och så kallade renoveringar och påbyggnader förstås, men det är en annan historia.

För 15 år sedan hade du några år på dig då du kunde ha gjort någonting, Roger Mogert. För 15 år sedan kom vi fram till att vi skulle börja jobbet med att gräva ned kraftledningarna. Tyvärr blev de nedgrävda i Solberga precis innan vi i Stockholms-hem, där jag var ordförande, kunde sätta igång med förtätningen.

Anförande nr 200

Borgarrådet L i v h (V): Fru ordförande! Jag tycker att vi har satt en väldig fart på byggandet. Vi har till exempel Stockholmshusen som du själv har berömt, Björn Ljung. Vi har tagit fram ett koncept för att snabbt få fram husen. Där har vi också ett samarbete mellan olika förvaltningar för att det ska fort och inte ta all den tid som du påstår.

Vi planerar att bygga 5 000 Stockholms-hus. Det kommer att bli bra för stockholmarna. Det kommer att bli hus med överkomliga hyror, vilket ni aldrig lyckades

prestera. Det kommer vi att göra. Alla stockholmare ska ha rätt till bra bostäder och ha råd med dem också.

Anförande nr 201

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är två saker som jag håller med Ann-Margarethe Livh fullständigt om. Det ena är att det är bra att ha en bostadsgeneral, vilket ni hade en mycket effektivare under 20K för då var vi med och drev det. Nu händer det tyvärr inte så himla mycket. Ge den mera mandat! Det andra är att alla ska ha råd att bo. Det tycker jag också är jättebra, men du kommer inte att lyckas med det. De första Stockholmshusen, som ni slår er på bröstet för, kommer inte att vara klara förrän kanske 2018 eller 2019 i bästa fall med er planläggningstakt.

Dessutom kommer ni att synas i frågan om det blir billigare bo där. Det blir inte mycket billigare att bygga Stockholmshusen. Om man gör som Ann-Margarethe Livh vill blir detta i värsta fall nya miljonprogramsområden eftersom man ska gruppera de här Stockholmshusen i närheten av varandra. De ska användas som kompletteringsbyggelse i stället. Då gör de nytta.

Bifall till detta förslag!

Anförande nr 202

M a g n u s N i l s s o n (S): Ordförande, åhörare, ledamöter! Jag tycker att det är kul att debatten handlar om vem som kan bygga mest och snabbast. Det är någonstans där man får börja den här diskussionen. Det finns ett enormt behov, och det är otroligt glädjande att kunna stå här och föreslå 187 nya lägenheter i Årsta. Vi har trots allt ett skriande behov av bostäder. Det finns ett otroligt behov av lägenheter för alla stockholmare. Det stod 516 000 i bostadskön vid årsskiftet. Jag tror att vi alla träffar människor dagligen som svär över bostadssituationen, till exempel studenter som inte klarar att bolla mellan tentan och fjärdehandskontraktet som de har, de ensamstående som inte har råd att bo någonstans och de trångbodda som är utträngda långt ut i förorterna utan någon chans att hitta ett nytt boende.

I en sådan diskussion kan 187 lägenheter, samtidigt som man pratar om en halv miljon behövande, kännas ganska futtigt. Men detta är faktiskt ett av många steg som vi måste ta för nå det mål som vi i majoriteten har på 40 000 nya bostäder till år 2020. Det är ett mycket ambitiöst mål, men det går att nå. Ett ännu ambitiösare mål är att säga att hälften ska vara hyresrätter och hälften bostadsrätter. Det är ett mål som den förra majoriteten, den nuvarande oppositionen, inte klarade av. Det sista året som ni styrde var det 70 procent bostadsrätter och 30 procent hyresrätter som byggdes, och det med halva byggtakten jämfört med det vi föreslår. Och då har vi inte ens börjat prata om er utförsäljning av allmännyttan som pågick år efter år.

Det här är äntligen ett av de många steg som vi måste ta för att återigen få en bostadspolitik värd namnet där man kan möta stockholmarna och säga att vi kan erbjuda dem någonstans att bo. Det kommer att finnas bostäder, och vi kan tillsammans se de här underbara kartorna av Stockholm som vi har bakom oss växa och blir större och större då vi blir fler och fler.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 203

Borgarrådet L a r s s o n (M): Du börjar ditt inlägg ganska bra, Magnus Nilsson. Du pratar om att det behöver byggas mycket och att vi i den här salen har ett stort ansvar, men sedan pratar du om de 40 000 lägenheter som ni har sagt att ni ska bygga fram till 2020. Jag vet inte riktigt hur majoriteten har lyckats med det här fantastiska krumbuktandet med årtal.

När ni gick till val sade ni att ni skulle bygga dessa 40 000 bostäder på en mandatperiod. Det är ju fyra år. Tittar man kalendern ser man att det är till 2018, men sedan blev det plötsligt till 2020. Varför sänkte ni ambitionen jämfört med det som ni sade i valrörelsen, om vi nu ska ha den takt som vi tycks vara överens om? Varför sänkte ni ambitionen, Magnus Nilsson?

Anförande nr 204

M a g n u s N i l s s o n (S): Det kan tyckas lite anmärkningsvärt och kanske till och med lite magstarkt att säga att det är en sänkt ambitionsnivå när vi dubblar den bostadsbyggnadstakt som den förra majoriteten höll. Vi bygger hyresrätter när det förut bara var utförsäljningar av allmännyttan. Vi möjliggör 40 000 fler boenden till 2020. När man själv inte lyckades genomföra ens hälften av detta verkar det ganska magstarkt att påstå att detta är en låg ambition. Jag skulle vilja säga att resultatet kommer att tala för sig självt. Ert resultat har varit i princip noll.

*§ 26 Riktlinjer för prova på-studier för personer med ekonomiskt bistånd
(Utl. 2016:16)*

Anförande nr 205

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Stockholm är som bekant en fantastisk stad och Sveriges tillväxtmotor med en dynamisk arbetsmarknad dit många vill komma och arbeta. Men för den som saknar utbildning eller bara har en kort utbildning är det tufft att leva i Stockholm. Det är tufft att komma in på arbetsmarknaden. Personer som har högst förgymnasial utbildning är också de stockholmare som har absolut högst arbetslöshet. Utbudet av arbeten utan krav på någon form av utbildning beräknas minska under perioden fram till 2020 även om efterfrågan på arbetskraft i övrigt beräknas öka kraftigt. Det är också så att kortutbildade har högre ohälsotal än övriga stockholmare, och det kanske värsta av allt är att det också påverkar efterkommande generationers livschanser eftersom vi ser att föräldrars utbildningsnivå återigen har en ökad betydelse för barnens skolresultat.

I dag är ungefär 10 procent av stockholmarna i arbetsför ålder kortutbildade. Dessa personer som saknar grundskole- och gymnasiekompetens har enligt lagen i dag rätt till vuxenutbildning, men för de personer som har just kort utbildning och kanske aldrig har varit etablerade på arbetsmarknaden är studiefinansieringen ofta någonting som sätter stopp. Den statliga utredningen om kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå visar också att mer hälften av de personer som befinner sig på en grundläggande nivå i komvux har fått krav på betalning av studielån överlämnade till Kronofogden. Med den bakgrunden är det kanske inte jättekonstigt att människor tvekar att ta sig an de här utmaningarna. Man tvivlar kanske på att man själv kommer att klara av att studera över huvud taget. Om man tänker att man ändå ska klara av det kanske man tvivlar på att man verkligen kommer att få ett jobb och kan betala dessa lån när man är klar.

För oss är det självklart att studiestödssystemet ska försörja en när man studerar om man inte har arbete och att försörjningsstödet är det absolut yttersta skyddsnätet när man inte har något annat sätt att försörja sig på. Men vi är också helt övertygade om att ska fler stockholmare få möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden måste vi hitta sätt att få just kortutbildade till studier. Därför är den här möjligheten att i särskilda fall få prova på att studera på komvux med bibehållet försörjningsstöd så otroligt viktig. Då kan personer få testa och se att de faktiskt klarar av att studera för att sedan få chansen att gå vidare och studera klart en utbildning med studiestöd.

För att fler ska få chansen att nå den kompetensnivå som behövs för att man ska klara sig på Stockholms arbetsmarknad yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 206

A n d r e a S t r ö m (M): Ordförande! Att fler människor får jobb och sysselsättning är en av Moderaternas mest prioriterade frågor. Det finns en god intention i det här förslaget om att sänka trösklarna för att stärka möjligheterna till studier för personer med försörjningsstöd och för att bryta bidragsberoendet så att de kan gå vidare till en egen sysselsättning.

Tyvärr kan vi inte ställa oss bakom det aktuella förslaget eftersom socialförvaltningen bedömer att det skulle kunna strida mot kommunallagen och inte hålla vid en eventuell laglighetsprövning. Om ett sådant här förslag ska ses över och genomföras måste det ske på väl genomarbetade grunder och rättssäkert.

Därför yrkar jag bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 207

Alexandra Mattson Åkerström (V): Ett viktigt uppdrag för staden och stadens socialtjänst är att stötta människor att gå vidare till ett självständigt liv och till självförsörjning. I Stockholm i dag har det visat sig att våra insatser för självförsörjning främst matchar dem som redan står ganska nära arbetsmarknaden och kan få rätt stöd via jobbtorgen till exempel. En allt större grupp är dock de med ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, och där behöver arbetet utvecklas. Det hjälper inte att söka jobb efter jobb, gå på kurs eller praktik om man inte har fullgjort gymnasiet eftersom det då är svårt att bli anställd i dag.

Försöket med prova på-studier vänder sig till just dem som har varit aktuella ett tag och inte kommit vidare och där man efter en individuell bedömning tror att den här insatsen kan vara verksam. Förhoppningsvis kan det leda till att fler får grundskole- och gymnasiebehörighet, vilket lättare leder till arbete, om många får möjlighet att under sex månader testa studier för att sedan kanske gå vidare till att studera på heltid med studiestöd. Det är en vinst för alla.

Här väljer vi i den rödgrönrosa majoriteten att rusta folk för framtiden i stället för att tvinga in dem i fler år med försörjningsstöd och meningslösa insatser när man redan från början vet att det är studier en person som saknar grundbehörighet behöver. Om två år får vi se hur det här projektet har gått eftersom vi kommer att följa det noggrant.

Anförande nr 208

Martin Westmont (SD): Ordförande! En morot när man studerar är ju just att man investerar sin egen tid och sina egna pengar. När man ger människor som går på försörjningsstöd möjlighet att studera gratis blir det väldigt konstigt när andra medborgare måste betala för sina studier. Det bjuder också in till väldigt mycket fusk, och det är minst sagt problematiskt.

Jag tycker att det är helt fel väg att gå, och därför yrkar Sverigedemokraterna avslag.

Anförande nr 209

Demba Bah (MP): Ordförande, fullmäktige! Försörjningsstödet har minskat i de flesta stadsdelarna, men det är fortfarande högt i ytterstaden. Därför är det viktigt att vända på alla stenar för att se till att människor får en egen försörjning. Arbetsmarknaden i Stockholm kräver alltmer utbildning, och det behovet kommer inte att minska i framtiden utan snarare öka. Därför är det viktigt att på alla möjliga sätt hitta vägar för dem som har ekonomiskt bistånd att få en egen försörjning. Det här är ett sätt som är värt att prova.

Prova på-studier kan öka individens chans att komma vidare och få en utbildning. För många som står långt från arbetsmarknaden och inte har gått ut grundskolan eller

gymnasiet kan det ligga väldigt långt borta att söka studiemedel och starta en utbildning. Det finns vuxna som inte har studieerfarenhet och känner osäkerhet inför om de ska klara av att studera och andra som en gång har fått studiemedel och misslyckats. Det finns ett visst motstånd i denna grupp mot att sätta sig i skuld utan att veta om man kommer att klara studierna eller om de kan leda till ett jobb. Prova på-studier kan hjälpa de här människorna att komma vidare med studier och eventuellt få en egen försörjning. Prova på-studier kan göra att många vågar och kan komma över rädslan att studera. I längden ökar det deras möjlighet att komma in på dagens arbetsmarknad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 210

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Kära åhörare, kära ledamöter, kära stockholmare! Det här är när socialdemokratisk politik är som bäst. Jag är mycket glad över att kunna presentera det här förslaget om prova på-studier för personer med ekonomiskt bistånd. Jag tror också att den ensamstående mamman som jag träffade i receptionen på stadsdelsförvaltningen kommer att bli extra glad. Gång på gång, månad efter månad måste hon söka ekonomiskt bistånd eftersom hon är tvungen till det. För henne är det extra välkommet att få möjlighet att prova på studier.

Låt mig presentera förslaget såsom det ser ut. Man ska under sex månader kunna prova på att studera. Syftet är att öka kunskapsnivån och studievanan och motivera deltagarna till vidare studier. Låt mig vara tydlig på en punkt. När man är så utsatt att man behöver samhällets yttersta skyddsnät är det vanligt att självförtroendet sviktar. Motivation är som muskler. Man måste träna musklerna för att bli stark, och samma sak är det med studievanan, självförtroendet och motivationen. Därför känns det extra kul att dessa deltagare får möjlighet att under begränsad tid prova på att studera.

Till alla stockholmare vill jag säga som en vis man sade till mig en gång: En investering i kunskap ger den bästa avkastningen. Kunskap är näring för själen. Den får människor att växa.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 211

G i t a N a b a v i (FI): Ordförande! Först och främst vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det här förslaget lyfter de personer som står långt från arbetsmarknaden. De här människorna har väldigt låg självkänsla och lågt självförtroende. Tröskeln att ta igen att missade studier på grund- och gymnasienivå kan vara mycket hög trots att det i dag är en förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden här i Stockholm. Då behöver vi vara kreativa. Vi behöver titta på andra lösningar, och det här är en mycket bra lösning.

Det här är en investering i ynka sex månader vars syfte är att korta försörjningstiden så att människor kan bli helt självförsörjande. Det här är en investering som hjälper till exempel unga människor med psykisk ohälsa som har missat väldigt mycket av skolgången, personer som har kommit sent till Sverige, unga föräldrar och då särskilt mammor som har avbrutit grundskole- eller gymnasiestudier på grund av föräldra-

skap eller unga människor som har varit på institution och därmed missat studierna. Det här är verkligen en investering i vår framtid och i de människor som står långt från arbetsmarknaden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 212

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, kommunfullmäktige! Stockholm är ett av de bästa ställena i världen att leva på. Bygget av den sammanhållna staden är på god väg. Antalet jobb växer och fler kommer in på arbetsmarknaden. Men det finns vissa grupper som har det svårare att komma in på arbetsmarknaden än andra. Oavsett om det handlar om inrikesfödda eller utrikesfödda är det de grupper som saknar gymnasiekompetens.

Det här förslaget ger dem som har missat att få fullgod gymnasiekompetens en chans. Många av de här människorna har haft försörjningsstöd i månader och år. Varför kan vi inte ge dem en chans att prova detta i sex månader? Jag tycker att ni är skyldiga dem som vill ta den här chansen ett svar på den frågan.

Låt mig också berätta följande. Alliansen initierade Järvalärling som var ett mycket bra förslag, men det blev ett stort misslyckande. Vet varför? Jo, ni glömde att dessa människor behövde förberedelse. Ni föreslog tre månader, men allt talar för att man behöver sex månader. Nu har vi möjlighet att ge det till dessa unga människor. Här handlar det om social hållbarhet och ett Stockholm för alla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 213

A n d r e a S t r ö m (M): Jag vet inte om du hörde exakt vad jag sade inledningsvis, Awad, men intentionen i det här förslaget är bra. Alla vägar bort från försörjningsstöd är bra, men ni har gett socialförvaltningen tre olika alternativ att utreda. De har utrett alla tre och sagt att de kan strida mot kommunallagen. Ska man genomföra ett sådant här stort projekt måste man någonstans ta ansvar och vara säker på att det är lagligt. Hur säkerställer ni det?

Anförande nr 214

A w a d H e r s i (MP): Du föregriper en process. Vi vet att det finns andra städer som har gjort liknande försök och funnit att det ligger inom lagens ramar. Neka dem inte den här chansen! Låt oss testa det. Sedan kan vi utvärdera det och se vad laglighetsprövningen säger.

Anförande nr 215

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Efter moget övervägande har Kristdemokraterna bestämt sig för att stödja kommunstyrelsens förslag i det här ärendet. Det finns onekligen en del principiella invändningar, bland annat när det gäller likabehandlingsprincipen. Det finns även risk för en del gränsdragningsproblem i det förslag som föreligger. Men kan denna åtgärd bidra till att korta tiden med försörjningsstöd är vi beredda att prova denna metod. Lyckas man med detta är det bra både för den enskilde och för kommunens ekonomi på både kort och lång sikt. Att investera i utbildning ser vi som en klok insats i arbetet att minska utanförskapet.

Så som man nu har valt att utforma stödet, det vill säga att det är en begränsad grupp som kan få ta del av det under en begränsad tid för komvuxstudier och inte för högre utbildning, ser vi en mycket liten risk för snedvridning och undanträngning. Vi har därför beslutat oss för att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 216

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Jag begärde ordet därför att jag tycker att det är fantastiskt roligt när vi i Stockholm går i bräsch, flyttar fram positionerna och visar på annat som är möjligt.

Jag måste faktiskt fråga Moderaterna om ni är allvarliga i ert resonemang. Jag ska inte säga att det är det märkligaste, för jag har suttit i den här salen ganska länge, men det är ett av de märkligaste resonemang som jag har haft förmånen att få höra i den här salen. Ni tycker att intentionen är bra. Ni säger att ni väldigt gärna skulle vilja stå bakom. Men ni har läst att det skulle kunna överklagas, och då skulle det kunna strida mot kommunallagen. Har jag förstått er rätt? Är detta något slags ny princip, något slags ny policy, i Moderaterna? Detta är ändå Stockholms stad, kära vänner. Väldigt mycket överklagas här. En del faller.

Tänk om ni skulle föra det här resonemanget på byggsidan som ni tycker om att prata om. 70 procent av våra bostadsbyggnadsprojekt överklagas. En del av dem faller. Hur ska ni hantera det? Projektet kan överklagas, och då kan det falla. Ni har inte den principen där. Varför är det bara på arbetsmarknaden som den här hemmagjorda och smått tossiga principen gäller? Det är extremt krystat. Ni måste själva känna att det faktiskt inte är riktigt så att ni helhjärtat tycker att det är bra att fler får studera på det här viset. Ni kanske inte helhjärtat delar de här intentionerna. När till och med KD är mer flexibla än ni bör det vara en varningsklocka. Man kan säga mycket om Kristdemokraterna men ett anarkistiskt gäng lagbrytare är de icke.

Bifall till kommunstyrelsen förslag!

Anförande nr 217

A n d r e a S t r ö m (M): Det förvånar mig att borgarrådet tar så lätt på socialförvaltningens tjänstemäns olika utredningar. När de säger att detta kan bryta mot socialtjänstlagen och mot kommunallagen måste vi i salen faktiskt lyssna på vad de har att säga. Studiemedelsberättigade kurser finns för att man ska söka studiemedel för dem.

Anförande nr 218

Borgarrådet M o g e r t (S): Kommer vi att möta den här policyn igen i byggfrågor? Det var mest det jag ville veta. Kommer ni att säga att detta skulle kunna strida mot länsstyrelsens riktlinjer, mot PBL eller mot den här lagen och därför kan ni inte gå med på det? Någon skulle kunna överklaga, och oftast gör man ju det, och det skulle kunna falla. Det blir ju en närmast parodisk hållning.

Anförande nr 219

R i c k a r d W a l l (-): Ordförande, ledamöter! Här står jag mitt i natten och håller er vakna. Det finns en speciell orsak till det. Det har ni faktiskt ordnat själva. Jag har några frågor i det här ärendet, och hade ni ordnat så att alla partier var representerade i nämnderna hade de här frågorna kunnat avhandlas där. Men nu när

ni har ordnat det på det här viset måste jag avhandla frågorna nu. Som man bäddar får man ligga.

Jag har läst detta, Emilia. På s. 164 står det så här: Det är troligt att förslaget leder till ett ökat bidragstagande i stadsdelen både vad gäller antal hushåll och längre bidragstider.

Det skriver Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Varför då? Jag kan tänka mig alla möjliga mekanismer, men jag måste fråga er varför det är på det sättet. Vilka mekanismer är det? En mekanism som jag skulle kunna tänka mig och som jag inte har hittat någonstans i de här texterna handlar om incitamenten. Om man ger somliga försörjning under utbildningen, vilka incitament ger det andra människor som kanske ligger nära den här gränsen? De kan kanske resonera så att de ska agera så de hamnar i en sådan situation att de får försörjning under utbildningen. Jag saknar den sortens analys i det här utlåtandet. Därför måste jag fråga det här.

Anförande nr 220

A w a d H e r s i (MP): Man kan räkna kostnader på olika sätt. Man kan räkna på kort sikt, och man kan också välja att räkna kostnader på lång sikt. Det kallas för social investering. När människor är inskrivna på Arbetsförmedlingen i två år och sannolikheten för att de ska få ett jobb inte har ökat under dessa två år måste man testa något annat. Här har man kommit fram till att kostnaderna kanske ökar initialt, men på lång sikt blir samhällsnyttan så mycket större. Och vet du vad, Rickard? Det finns faktiskt jobbtorg och socialsekreterare som bedömer människans motivation, och jag litar på dem.

Anförande nr 221

R i c k a r d W a l l (-): Jag tackar för de upplysningarna, även om jag inte är helt säker på att det är ett svar på den fråga som jag ställde om att det är troligt att förslagen leder till ökat bidragstagande. Nu kan du inte svara, men du kan kanske trycka in dig för ett anförande och återkomma. Jag vet ju ingenting, kan ingenting och förstår ingenting. Därför behöver jag lite längre tid och lite mer ingående förklaringar när det gäller varför det skulle leda till ett ökat bidragstagande. Jag förstår det där med lång och kort sikt och investeringar. Jag tror faktiskt att jag har kläm på det. Men den fråga som jag ställde handlade om varför det ska leda till ett ökat bidragstagande i stadsdelarna.

§ 27 Bättre förutsättningar för jämlika motionsspår (Utl. 2015:135)

Anförande nr 222

B o S u n d i n (M): Fru ordförande! Det hör väl till god ton att man försvarar sin egen motion även om klockan är mycket. Jag ska inte bli långrandig. Det här är en motion som väcktes för ett år sedan. Den handlar om jämlika skidspår. Vi tycker att det vore lämpligt att samma förutsättningar för detta finns i hela staden, det vill säga att alla skidspår i stadsdelar där det finns möjlighet till detta ska vara tillgängliga för alla. Därför föreslår vi bland annat att detta ska centraliseras till idrottsförvaltningen av flera skäl.

Dessa skäl är att de har kunskap, personal och utrustning för att sköta detta. Om det ligger på varje stadsdel måste man låna in verksamheter. Vissa stadsdelar kanske inte har råd. Det blir en budgetpost, vilket innebär att det kanske inte blir av. Därför föreslår vi kort och gott att driften av de skidspår som finns i staden ska centraliseras.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 223

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är lite ovant att stå på den här sidan. Jag har tidigare frågat den som skrev motionen om samma sak fast från andra hållet. Det är viktigt för stockholmarna att motionsspåren och skidspåren är bra. De ska vara trygga att använda och hålla bra kvalitet. Det är förmodligen mindre viktigt för stockholmarna var i stadens organisation som driften ligger. Här i fullmäktige har vi ganska mycket insyn i stadens organisation och vet att det finns både fördelar och nackdelar med centralisering såväl som decentralisering.

När det gäller motionsspåren finns delar som pekar på att det skulle vara bra med en centralisering, vilket Bo Sundin också nämner. Det handlar om utrustning för att spåra vintertid och den typen av möjligheter. Samtidigt brinner många av våra stadsdelar, nämnder och förvaltningar verkligen för sina motionsspår och ser dem som en viktig del av helheten tillsammans med stadsdelens parker och rekreationsområden. Vi har också många exempel där samarbetet mellan idrottsförvaltningen och stadsdelarna fungerar mycket bra. Bryggan vid Gröndal är ett sådant exempel. Samverkan om motionsområdena i Farsta genom Farstas idrottsprofil är ett annat exempel. Den nyinstittade idrottskoordinatör på Järva är ytterligare ett tydligt exempel.

Utan att stänga några dörrar för att man kan diskutera var driften av motionsspåren lämpligen ligger vill jag ändå säga att jag inte tror att det viktigaste är just var i staden man lägger ansvaret. Det viktiga är att vi hela tiden har fokus på kvalitet och på att se till stockholmarna har tillgång till trygga motionsspår sommartid och välpreparerade skidspår de vintrar som det är möjligt.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsen förslag till beslut.